

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2010

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2010

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2010

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2010**

Tallinn 2010

Koostajad: Elmar Orro, Piret Hein, Kiira Martens, Marje Josing, Mati Reiman,
Eesti Konjunkturiinstituut

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2010. a.

Materjali mis tahes viisil reprodutseerimine ja levitamine on keelatud ilma
Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta.

Trükkinud: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholituru ja alkoholitarbimise alal tahame kõik olla eksperdid ja paljudel on nendes küsimustes olemas oma kindel arvamus. Enamasti põhineb see isiklikul kogemusel, vähem tuginetakse korrektele statistikale ja uuringutele. Riikliku alkoholipoliitika kujundamisel tasuks siiski rohkem tugineda teaduslikule informatsioonile kui isiklikule kogemusele.

Alkohol ei ole tavapärane kaubagrupp. Tegemist on sõltuvust, sotsiaalseid ja meditsiinilisi riske põhjustava tootega. Pooled vigastussurmades Eestis on seotud alkoholiga, tulesurmas hukkunutest on alkoholijoobes olnute osakaal veelgi kõrgem. Alkoholist põhjustatud vigastustesse surevad ennekõike just parimas eas mehed. Alkoholi tarbimisega seotud haigustesse sureb igal aastal üle poole tuhande inimese, sealjuures 75% neist on mehed.

Eesti paistab arenenud riikide hulgas negatiivselt silma elanike kõrge alkoholitarbimisega ja eelkõige suurte alkoholist tingitud kahjudega. Aastatel 1995-2008 alkoholitarbimine Eesti aasta-aastalt ainult kasvas. Pöörde tarbimisse tõi alles 2008.aastal alanud majanduskriis ja elanike sissetulekute vähenemine. Eesti elanik tarbis 2007. aastal 12,6, 2008.a. 12,1 ja 2009.aastal 10,2 liitrit absoluutset alkoholi. Eesti alkoholipoliitika on olnud suhteliselt liberaalne ja väheste piirangutega. Alkoholi müügivõrk ja ajaline kättesaadavus on head, reklaam laialt levinud. See liberaalsus eristub selgelt just Põhjamaade rangete riiklike alkoholipoliitikate taustal.

Samas on alkoholitööstus oluline tööstusharu. 2009.aastal oli Eesti joogitööstuse müügitulu 3543 mln krooni, lisandväärtus 690 mln ja kogukasum 244 mln krooni. Aktsiisimaksu laekus alkoholilt 2009.aasta riigieelarvesse 2510 mln krooni. Riiklike alkoholi müügipiirangute rakendamisel ja maksude tõstmisel peab kogu aeg ka arvestama, et legaalse turu liialt järsu piiramisega ei soodustataks salaturu arengut.

Siiski näitab paari viimase aasta statistika, et piirangud alkoholi tarbimisele on hakanud vilja kandma ja selle negatiivsed tagajärjed ühiskonnale tasapisi kahanevad. Joobes juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetuste arv langes 2009. aastal üle kahe korra võrreldes 2007. aastaga, haigestumus alkoholiga seotud haigustesse vähenes sama aja jooksul 20% ja suremus 35%.

Eesti Konjunkturiinstituut (EKI) on viimase 10 aasta jooksul riigi tellimisel analüüsinud alkoholituru (nii legaalset kui illegaalset) ja uurinud ka elanike hinnanguid alkoholi tarbimise ning alkoholipoliitika kohta. Alkoholituru uuringutes on EKI kasutanud elanike küsitluste, Statistikaameti (SA) ja ka EKI enda poolt otse alkoholitootjatelt ning turustajatelt kogutud andmeid. Uuringute tellijateks on olnud Põllumajandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Käesolev aastaraamat on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimisel.

Alkoholi aastaraamat 2010 on järjeks Alkoholi aastaraamatule 2008. Aastaraamatusse on koondatud kokku statistikat alkoholi tootmise, müügi, hindade, tarbimise ja kahjude kohta. Raamatust leiab ka sotsioloogiliste uuringute tulemused elanike hinnangutest riikliku alkoholipoliitika kohta ja valiku Põhjamaade alkoholistatistikat.

Avaliku arvamusel uuringutest on selgunud elanike tahe, et riik võiks julgemalt kujundada riiklikku alkoholipoliitikat, mille eesmärgiks oleks Eesti elanike alkoholi tarbimise ja selle tagajärjel tekitatud kahjude vähendamine.

Aastaraamat võimaldab jälgida alkoholiga seotud trende Eestis ja on abiks avalikkusele ja otsustajatele alkoholipoliitika alaste otsuste tegemisel. Vaid reaalsele faktidele ja analüüsidele tuginedes saab targalt edasi minna alkoholiprobleeme puudutava ühiskondliku diskussiooni ning riiklike otsustega.

Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituudi direktor

Foreword

We all would like to be experts in topics related to alcohol market and alcohol consumption and many people have strong opinions about these questions. These mostly base on personal experience and rely less on accurate statistics and studies. However, in designing state alcohol policy, scientific information should be preferred over own experiences.

Alcohol is not a usual good. The product can cause addiction, social and medical risks. Half of the deaths caused by injuries are related to alcohol, the share is even higher concerning deaths caused by fire. The share of alcohol related injuries that cause death is the highest among men in their best age. Each year more than half a thousand people die due to illnesses related to alcohol consumption, whereas 75% of them are men.

Estonia stands negatively out among developed countries due to high alcohol consumption of its inhabitants and most of all due to large harms caused by alcohol consumption. During 1995-2008, alcohol consumption only increased in Estonia. The economic crises and the decrease in people's incomes in 2008 brought the turn in the alcohol consumption. Estonian inhabitant consumed 12,6 litres of pure alcohol in 2007, 12,1 in 2008 and 10,2 in 2009. The alcohol policy in Estonia has been relatively liberal with small restrictions. The availability of alcohol is quite good both in terms of sales points and time; advertising is widespread. The liberal attitude contrasts clearly with restrictive alcohol policy in the Nordic countries.

At the same time alcohol production is an important industry. In 2009, the sales revenue of alcohol industry was 3543 million kroons, value added 690 million and profit 244 million kroons. The excise tax revenue brought 2510 million kroons to the state budget. In applying restrictions to sales of alcohol and increasing excise tax, one should also consider that too abrupt measures could facilitate the development of illegal market.

However, the statistics from the past two years shows that the applied restrictions on alcohol consumption has brought fruits and the negative consequences of alcohol consumption on society have started to decrease slowly. Accidents caused by drink driving decreased two times in 2009 compared to 2007, illnesses caused by alcohol decreased by 20% during the same period and deaths by 35%.

During past ten years, the Estonian Institute of Economic Research (EKI) has conducted studies and analyses about alcohol market (legal and illegal) and peoples' opinions about alcohol consumption and alcohol policy. In the studies about alcohol market, EKI has used information obtained from the inhabitants' surveys, Statistics Estonia (SA) and information collected by EKI directly from the alcohol producers and traders. The Ministry of Agriculture and Ministry of Economic Affairs and Communications commissioned these studies. The current Yearbook is commissioned by the National Institute for Health Development.

Yearbook of Alcohol 2010 is a follow up to the Yearbook of Alcohol 2008. Yearbook gathers statistics about alcohol production, sales, prices, consumption and harms. The Yearbook contains also results of sociological surveys about inhabitants' assessment of government alcohol policy and selected alcohol-related statistics from Nordic countries.

It appears from the inhabitant's surveys that people would like to see the state alcohol policy to be more confident with the aim to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants and harms caused by alcohol consumption.

The Yearbook helps to follow the alcohol-related trends in Estonia and is useful for wider public as well as decision makers in designing alcohol policy. Facts and analyses will help to move on with the discussion of alcohol related problems in society and make wise decisions related to alcohol policy.

Marje Josing

Director of the Estonian Institute of Economic Research

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	15
1. Alkoholi turg	25
1.1. Tootmine	25
1.2. Väliskaubandus	28
1.3. Müük siseturul	32
1.4. Jaehinnad	36
1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi laius alkoholi jaeturul	41
2. Riiklik alkoholituru korraldus	43
3. Tarbimine	49
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	49
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	57
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	59
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	71
5. Suhtumine riigi alkoholipoliitikasse ja muudatustesse alkoholipoliitikas	78
6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga	83

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	20
1. Alcohol market	25
1.1. Production	25
1.2. Foreign trade	28
1.3. Sales	32
1.4. Retail prices	36
1.5. Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market	41
2. Alcohol market organisation	43
3. Consumption	49
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	49
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	57
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	59
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	71
5. Attitude towards alcohol policy and towards possible changes in alcohol policy	78
6. Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia	83

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 1998-2009	25
<i>Production of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 2. Alkoholsete jookide tootmine 1998-2009	26
<i>Production of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 3. Alkoholsete jookide rahaline eksport 1998-2009	28
<i>Exports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon EEK - million EEK	
Tabel 4. Alkoholsete jookide koguseline eksport 1998-2009	28
<i>Exports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 5. Alkoholsete jookide koguseline eksport 1998-2009	29
<i>Exports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 6. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 1998-2009	29
<i>Export prices of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
kr/liiter - EEK/litre	
Tabel 7. Alkoholsete jookide rahaline import 1998-2009	30
<i>Imports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon kr - million EEK	
Tabel 8. Alkoholsete jookide koguseline import 1998-2009	30
<i>Imports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 9. Alkoholsete jookide koguseline import 1998-2009	31
<i>Imports of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 10. Alkoholsete jookide impordihinnad 1998-2009	31
<i>Import prices of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
kr/liiter - EEK/litre	

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 11. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009	32
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 12. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009	32
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	

Tabel 13. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009	33
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009</i>	
liitrit elaniku kohta - <i>litres per capita</i>	
Tabel 14. Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009	33
<i>Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 15. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 1999-2009	35
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 1999-2009</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 16. Purgiõlle jaehinnad kauplustes 1998-2009	36
<i>Retail prices of canned beer 1998-2009</i>	
kr/liiter - <i>EEK/litre</i>	
Tabel 17. Viina jaehinnad kauplustes 1998-2009	36
<i>Retail prices of vodka 1998-2009</i>	
kr/liiter - <i>EEK/litre</i>	
Tabel 18. Kodumaiste alkoholsete jookide jaehinnad 2002-2009	37
<i>Retail prices of alcohol produced in Estonia 2002-2009</i>	
kr - <i>EEK</i>	
Tabel 19. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 1999-2009	37
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 1999-2009</i>	
kr/liiter - <i>EEK/litre</i>	
Tabel 20. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2002-2009	38
<i>Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2002-2009</i>	
kr (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) - <i>EEK (including VAT and package refund)</i>	

1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi laius alkoholi jaeturul

Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market

Tabel 21. Kodumaise ja importõlle osakaal kaupluste rahalises käibes 1998-2009	41
<i>Share of domestic and imported beer in the turnover of shops 1998-2009</i>	
%	
Tabel 22. Kodumaise ja importviina osakaal kaupluste rahalises käibes 1998-2009	41
<i>Share of domestic and imported vodka in the turnover of shops 1998-2009</i>	
%	
Tabel 23. Õlle sortimendi laius kauplustes 1998-2009	42
<i>Assortment of beer in shops 1998-2009</i>	
nimetuste arv keskmiselt kaupluses - <i>number of product names on average in a shop</i>	
Tabel 24. Viina sortimendi laius kauplustes 1998-2009	42
<i>Assortment of vodka in shops 1998-2009</i>	
nimetuste arv keskmiselt kaupluses - <i>number of product names on average in a shop</i>	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

Alcohol market organisation

Tabel 25. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	43
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels</i>	
kr - <i>EEK</i>	

Tabel 26. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 1998-2009	43
<i>Alcohol excise revenue 1998-2009</i>	
miljon kr - million EEK	
Tabel 27. Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes 2007 ja 2009	44
<i>Number of alcohol sales points by local municipalities 2007 and 2009</i>	
Tabel 28. Alkoholi müügikohtade arv võrrelduna elanike arvuga 2009	45
<i>Number of alcohol sales points compared to the population 2009</i>	
Tabel 29. Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2009	46
<i>Number of alcohol sales points per 10 km² 2009</i>	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 30. Alkoholi tarbimine 1998-2009	49
<i>Consumption of alcohol 1998-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 31. Alkoholi tarbimine 1998-2009	49
<i>Consumption of alcohol 1998-2009</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 32. Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009	50
<i>Consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 33. Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 34. Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009	52
<i>Consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 35. Alkoholsete jookide tarbimine 2009	53
<i>Consumption of alcoholic beverages 2009</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 36. Alkoholsete jookide tarbimine 2009	54
<i>Consumption of alcoholic beverages 2009</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 37. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 1998-2009 (küsitluste tulemused) ...	55
<i>Choice between legal and illegal alcohol 1998-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 38. Illegaalse alkoholi ostmise 1998-2009 (küsitluste tulemused)	55
<i>Purchasing of illegal alcohol 1998-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 39. Illegaalse alkoholi ostukohad 2001-2009 (küsitluste tulemused)	55
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2001-2009 (poll results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	
Tabel 40. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2003-2009 (küsitluste tulemused)	56
<i>Reasons to prefer legal alcohol 2003-2009 (poll results)</i>	
% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline	
% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important	
Tabel 41. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 1998-2009 (küsitluste tulemused)	56
<i>Availability of illegal alcohol 1998-2009 (poll results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 42. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2003-2009	57
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2003-2009</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 43. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2003-2009	58
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2003-2009</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	
Tabel 44. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2003-2009	58
<i>Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2003-2009</i>	
100% alkoholis - in 100% alcohol	

3.3. Elanike hinnang alkoholi tarbimisele

Inhabitants' estimations of alcohol consumption

Tabel 45. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 1998-2009 (küsitluste tulemused)	59
<i>Inhabitants' estimation of their own consumption 1998-2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 46. Alkoholi tarbimise põhjused 2005-2009 (küsitluste tulemused)	59
<i>Reasons of alcohol consumption 2005-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest, kes vastasid oluline või väga oluline	
% of adult alcohol consumers who thought that reasons were important or very important	
Tabel 47. Alkoholi tarbimise põhjused 2005-2009 (küsitluste tulemused)	60
<i>Reasons of alcohol consumption 2005-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest, kes vastasid oluline või väga oluline	
% of adult alcohol consumers who thought that reasons were important or very important	
Tabel 48. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2009 (küsitluste tulemused)	60
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 49. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2005-2009 (küsitluste tulemused)	61
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2005-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 50. Alkoholsete jookide tarbimissagedus vanuse lõikes 2005-2009 (küsitluste tulemused) ..	62
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by age 2005-2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 51. Vanus, millal esimest korda tarbiti alkoholi (küsitluste tulemused)	64
<i>Age of beginning alcohol consumption (poll results)</i>	
% õpilastest - % of schoolchildren	
Tabel 52. Alkoholsete jookide tarbimissagedus kuu netosissetuleku järgi pereliikme kohta 2009 (küsitluste tulemused)	66
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by disposable income per household member in a month 2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 53. Alkoholsete jookide tarbimissagedus sõltuvalt haridusest 2009 (küsitluste tulemused) .	67
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by education 2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 54. Alkoholsete jookide tarbimissagedus sõltuvalt rahvusest 2009 (küsitluste tulemused) ..	68
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by nationality 2009 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 55. Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi 2008 (küsitluste tulemused)	68
<i>Consumption of absolute alcohol during the past seven days per sex 2008 (poll results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

Tabel 56. Nädalas rohkem kui 40 g absoluutset alkoholi tarbinute jaotus soo ja taustaandmete järgi 2008 (küsitluste tulemused)	69
<i>Distribution of persons who consumed more than 40 g of absolute alcohol per week by sex and background variables 2008 (poll results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 57. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2005-2009 (küsitluste tulemused)	70
<i>Distance to the closest alcohol sales point from living place 2005-2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 58. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2003-2009 (küsitluste tulemused)	70
<i>Inhabitants' estimation about how serious are the problems related to consumption of alcoholic beverages in Estonia 2003-2009 (poll results)</i>	
% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine	
% of respondents who thought that problem was serious or very serious	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale *Negative consequences for society related to alcohol consumption*

Tabel 59. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellest põhjustatud liiklusõnnetused 1998-2009 ..	71
<i>Drink driving and traffic accidents caused by that 1998-2009</i>	
Tabel 60. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 1998-2009	71
<i>Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 1998-2009</i>	
Tabel 61. Alkoholijooobes toime pandud kuritegude osakaal 1998-2009	72
<i>Share of crimes committed under influence of alcohol 1998-2009</i>	
% avastatud kuritegudest - % of discovered crimes	
Tabel 62. Alkoholiseaduse rikkumised 2003-2009	72
<i>Offences under Alcohol Act 2003-2009</i>	
Tabel 63. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003-2009	73
<i>Number of crimes connected with alcohol 2003-2009</i>	
Tabel 64. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2006-2009	73
<i>Alcohol-related diseases 2006-2009</i>	
eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists	
Tabel 65. Alkoholiga seotud haiguste ravikulud 2006-2009	74
<i>Treatment costs of alcohol-related diseases 2006-2009</i>	
miljon kr - million EEK	
Tabel 66. Alkoholiga seotud haiguste põhjustatud surmad 2001-2009	74
<i>Deaths caused by alcohol related diseases 2001-2009</i>	
Tabel 67. Osaliselt alkoholiga seotud haiguste põhjustatud surmad 2001-2009	75
<i>Deaths caused by diseases partly related to alcohol 2001-2009</i>	
Tabel 68. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2000-2002 ja 2009	76
<i>The number of killed persons in traffic accidents by intoxication 2000-2002 and 2009</i>	
Tabel 69. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanusegruppide lõikes aastatel 2000-2002 ja 2009	77
<i>Drivers who were killed in traffic accidents by age groups 2000-2002 and 2009</i>	

5. Suhtumine riigi alkoholipoliitikasse ja muudatustesse alkoholipoliitikas

Attitude towards alcohol policy and towards possible changes in alcohol policy

Tabel 70. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2009 (küsitluste tulemused)	78
<i>Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed 2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 71. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades 2009 (küsitluste tulemused)	79
<i>Attitude towards alcohol sales in petrol stations 2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 72. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel 2009 (küsitluste tulemused)	80
<i>Attitude towards alcohol sales at sports contests 2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 73. Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel 2009 (küsitluste tulemused) ...	81
<i>Attitude towards alcohol sales at concerts or other cultural events 2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 74. Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes 2009 (küsitluste tulemused)	82
<i>Attitude towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses 2009 (poll results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 75. Alkoholi tarbimine 2009	83
<i>Alcohol consumption 2009</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 76. Riigi tulud alkoholist	84
<i>State revenue from alcohol</i>	
Tabel 77. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv	86
<i>Number of strong alcohol retail shops</i>	
Tabel 78. Alkoholsete jookide aktsiisimaksud ja käibemaks Euroopa riikides	87
<i>Alcohol excise duties and value-added tax (VAT) in Europe</i>	
EUR liitri 100% alkoholi kohta - EUR per litre of 100% alcohol	
Tabel 79. Alkoholsete jookide müük aastas	88
<i>Annual sales of alcoholic beverages</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over	
Tabel 80. Alkoholsete jookide müük aastas	89
<i>Annual sales of alcoholic beverages</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis	
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol	
Tabel 81. Reisidelt kaasa toodud alkoholised joogid	90
<i>Alcoholic beverages imported by travellers</i>	
100 % alkoholis - in 100% alcohol	
Tabel 82. Alkoholipoodide lahtiolekuajad	90
<i>Opening hours of the alcohol shops</i>	
Tabel 83. Vanusepiirang alkoholsete jookide jaemüügil	91
<i>Age limits of selling alcoholic beverages</i>	
Tabel 84. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv	91
<i>Number of on-premise sale points that sell alcohol</i>	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 1998-2009, 100% alkoholis	27
<i>Share of different alcoholic beverages in production 1998-2009, in 100% alcohol</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 1998-2009, 100% alkoholis	27
<i>Production of alcoholic beverages in 1998-2009, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2005-2009 (kvartaalselt)	34
<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2005-2009 (quarterly)</i>	
Joonis 4. Alkoholsete jookide müük siseturul elaniku kohta (sh kõik turistide ostud) 1998-2009	34
<i>Sales of alcoholic beverages per capita in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009</i>	
Joonis 5. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998-2009 (1997=1)	39
<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998-2009 (1997=1)</i>	
Joonis 6. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 1999-2009	39
<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 1999-2009</i>	
<i>kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period last year, %</i>	
Joonis 7. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2000-2009	40
<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2000-2009</i>	
<i>keskmine kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga</i>	
<i>average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka</i>	
Joonis 8. Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
<i>Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
<i>seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010</i>	
Joonis 9. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
<i>seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010</i>	
Joonis 10. Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	48
<i>Number of alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
<i>seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010</i>	
Joonis 11. Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
<i>liitrit elaniku kohta - litres per capita</i>	
Joonis 12. Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009	52
<i>Consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 13. Alkoholsete jookide summaarne tarbimine 1998-2009	53
<i>Sum of consumption of alcoholic beverages 1998-2009</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 14. Alkoholsete jookide tarbimine 2009	54
<i>Consumption of alcoholic beverages 2009</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 15. Õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedus vanuse lõikes	64
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by age of schoolchildren</i>	
Joonis 16. Vähemalt kord kuus alkoholi tarvitavate õpilaste osakaal, %	65
<i>Share of schoolchildren who consumed alcohol at least once a month, %</i>	
Joonis 17. Alkoholi registreeritud tarbimine 2009	83
<i>Recorded alcohol consumption 2009</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 18. Riigi kogutulu alkoholist elaniku kohta, EUR	84
<i>Total state alcohol revenue per capita, EUR</i>	

Joonis 19. Alkoholist saadud tulu osakaal riigi kogutuludes, %	85
<i>Share of alcohol revenue in total state revenue, %</i>	
Joonis 20. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta	86
<i>Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants</i>	
seisuga 31.12.2009 - as of 31.12.2009	
Joonis 21. Alkoholsete jookide müük aastas	88
<i>Annual sales of alcoholic beverages</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over	
Joonis 22. Alkoholsete jookide müük aastas	89
<i>Annual sales of alcoholic beverages</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis	
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Peamisteks Eestis toodetavateks alkoholseteks jookideks on läbi aastate olnud kanged alkohoolsed joogid (eelkõige viin) ning õlu¹. Alkoholi tootmiskaht kasvas aastatel 1999-2009 oluliselt. Absoluutalkoholiks ümberarvestatuna suurenes alkoholi tootmiskaht 2009. aastal võrreldes 1999. aastaga 33%. Kõige enam kasvas kange alkoholi tootmine (2,8 korda) arvestatuna 100%-lises alkoholis. Arvestatuna absoluutalkoholiks on lahjade alkoholsete jookide tootmine 1999. aastast alates kasvanud 2,6 korda ja õlletootmine 1,3 korda.

Aastatel 2008 ja 2009 vähenesid alkoholi tootmiskaht varasemaga võrreldes oluliselt nii rektifitseeritud alkoholi tootmise lõppemise kui ka tarbijate ostujõu vähenemise tõttu. 2009. aastal toodeti eestis 15 miljonit liitrit alkoholi arvestatuna absoluutalkoholis, millest 46% moodustas kange alkohol, 46% õlu ning ülejäänud 8% lahjad alkohoolsed joogid.

Alkoholsete jookide väliskaubandusandmeid ei ole võimalik võrrelda 2007. aastast varasema perioodiga, sest sellest aastast alates muutis Statistikaamet (SA) andmete kogumise metoodikat. Kui eelnevatel aastatel avaldas SA põhieksporti ja põhiimpordi (ehk ainult Eestis registreeritud firmade) andmeid, siis 2007. aastast alates kajastatakse nii Eesti firmade kui ka välisfirmade (sh mitte residentide) ekspordi- ja impordiantmeid, mis arvestavad lisaks Eesti siseturule siia reeksportimiseks toodud ja reeksportitud koguseid.

Käibe alusel on Eesti alkoholitööstuse peamisteks eksporditüüpideks viimase kolme aasta jooksul olnud kange alkohol ja õlu. Samas on kange alkoholi rahaline ekspordikäive langenud 2009. aastal üle poole võrreldes 2007. aastaga, õlle ekspordikäive on sama ajaga kasvanud 39%. Võrreldes varasemaga on 2009. aastal oluliselt kasvanud siidri ja vermuti ekspordikäibed. Impordikäibes domineerivad samuti kanged alkohoolsed joogid ning viinamarjavein, mida Eestis ei toodeta.

Jaehinnad ja kaupluste sortiment

Suur osa Eesti alkoholiturust on Eesti tootjate käes. Kodumaine õlu moodustas 2009. aastal 84% ja importõlu 16% kaupluste õllekäibest. Importõllede käive hakkas 2008. ja 2009. aastal suurenema võrreldes kodumaisega. Võrreldes aastatega 2000-2002 on importõlle osakaal 2009. aastal rahalises käibes suurenenud üle kahe korra. Samasugused proportsioonid valitsevad ka kodumaise ja importviina osakaaludes kaupluste rahalises käibes.

¹ Aastaraamatus on lähtutud "Alkoholiseaduse" paragrahvis 2 ning "Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse" paragrahvis 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkoholne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Rektifitseeritud etanool e etüülalkohol kangusega üle 80%.

Kodumaise õlle sortiment on viimase kümne-üheteist aastaga laienenud oluliselt. Kui 1999. aastal oli kauplustes müügil 19 kodumaist toodet, siis 2009. aastaks oli sortiment kasvanud keskmiselt 50 nimetuseni kaupluses. Seevastu kodumaise viina sortiment oli 2009. aastal väiksem kui eelneval kümnel aastal. Kõige rohkem oli kauplustes müügil kodumaist viina 2001. aastal, siis oli saadaval oli 49 nimetust. 2009. aastal oli kodumaise viina sortiment kahanenud 30-le.

Kodumaise õlle hinnad on viimase kaheteistkümne aastaga kasvanud 61%, keskmiselt 18 kroonilt 29 kroonini liitri kohta. Kodumaise viina hinnatõus on olnud natuke madalam, kasvades 51%. Kui varasematel aastatel on alkohoolsete jookide jaehinna tõus Eestis olnud väiksem kui kogu tarbijahinnaindeksi kasv, siis alates 2008. aastast on vastupidi ning alkohoolsed joogid kallinenud kiiremini kui muud kaubad ja teenused. Näiteks vähenes Eesti tarbijahinnaindeks 2009. aastal 0,1%, samal ajal alkoholi tarbijahinnaindeks tõusis 5,5%

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

2009. aastal laekus alkoholiaktsiisi riigieelarvesse 2,5 miljardit krooni. Alkoholiaktsiis moodustas riigieelarvesse laekuvatest aktsiisituludest 26% ja viimase kümne aastaga on selle osakaal vähenenud ligikaudu kuue protsendipunkti võrra. 2009. aastal moodustas alkoholiaktsiisi laekumine kogu maksulaekumisest 4%, 1999. aastal oli see 6%. Kuna 2008. aastal tõsteti alkoholi aktsiisimäärasid kahel korral (kokku ligikaudu 32%), suurenes aastatel 2008-2009 pisut alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumisest võrreldes eelnevate aastatega. Kuigi alkoholi aktsiisimäärad on Eestis Euroopa Liidu riikide seas keskmisel tasemel, jäävad need oluliselt alla Põhjamaade omadele.

Müük ja tarbimine

2009. aastal müüdi Eestis (legaalset) alkoholi 12,8 liitrit elaniku kohta arvestatuna 100%-lises alkoholis. Turistide kaasaostud moodustasid sellest 2,6 liitrit, ja see on hakanud viimastel aastatel taas suurenema. Illegaalse alkoholi müük moodustas 2009. aastal 0,6 liitrit elaniku kohta ja seegi näitaja on 2008-2009. aastal hakanud kasvama. Aastast 2006 hinnatakse ka turistide kohapealset alkoholi tarbimist ning see ei ole oluliselt aastatega muutunud (2009. aastal 0,6 liitrit elaniku kohta). Eesti elanike alkohoolsete jookide tarbimine 100%-lises alkoholis oli 2009. aastal seega 10,2 liitrit elaniku kohta, mis on madalaim näitaja alates 2004. aastast.

Ümberarvestatuna 100%-ks alkoholiks, tarbitakse Eestis kõige enam kangeid alkohoolseid jooke. 2009. aastal tarbiti inimese kohta kangeid alkohoolseid jooke 3,5 liitrit legaalse alkoholina ja 0,6 liitrit salaalkoholina, ümberarvestatuna absoluutalkoholi. Peaaegu sama suur oli 2009. aastal ka õlletarbimine inimese kohta – 4 liitrit arvestatuna 100%-s alkoholis.

Viimase üheteistkümne aastaga on kõige enam kasvanud aga lahjade alkohoolsete jookide tarbimine. Kui 1999. aastal oli nende tarbimine 100% alkoholis elaniku kohta 0,4 liitrit, siis 2009. aastal 1,2 liitrit.

Illegaalne alkohol

EKI uuringute kohaselt on illegaalse alkoholi ostjate osakaal viimase kümne aastaga oluliselt vähenenud: kui 1999. aastal oli illegaalse alkoholi tarbijate osakaal 28%, siis 2009. aastaks oli nende osakaal vähenenud 7%-ni. Siiski tõi 2009. aasta kaasa salaalkoholi tarbijate kasvu, kuna veel 2008. aastal oli selle tarbijaid vaid 4%. Salaalkoholi tarbimise kasvu taga on elanike rahaliste sissetulekute vähenemine ja koos sellega langenud tarbimisvõime. Peamiseks ajendiks salaalkoholi ostmisele on selle odavam hind, seetõttu on illegaalse alkoholi ostjate osakaal suurem hinnatundlike tarbijate seas. Sellest hoolimata on pikemaajalise trendi järgi salaalkoholi tarbijate vähenemine olnud märkimisväärne. Uuringute põhjal eelistavad tarbijad legaalset alkoholi, sest nende hinnangul on salaalkohol tervisele ohtlik, ollakse põhimõtteliselt salaalkoholi ostmise vastu või arvatakse, et salaalkoholi kvaliteet on halb. Huvitava tendentsina on aga pidevalt vähenenud sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi.

Salaturu kaubaks on põhiliselt salaviin. Illegaalne alkohol moodustas 2009. aastal 15-19% viina siseturumahust, mis on enam kui 2008. ja 2007. aastal (siis oli salaalkoholi osakaal vastavalt 10-15% ja 8-12% viinaturu mahust). Sellegipoolest on salaviina osakaal võrreldes kümne aasta tagusega oluliselt vähenenud – veel 1999. aastal ulatus illegaalse alkoholi turuosa koguni 44%-ni viina siseturumahust. Illegaalse alkoholi turuosa järjepidevale vähenemisele on kaasa aidanud elanike ostujõu suurenemine, suhteliselt stabiilsena püsinud legaalse alkoholi hind ning 2006. aastal rakendunud kange alkoholi maksumärgistamise süsteem.

Riigile põhjustab illegaalne kaubandus saamata jääva aktsiisi- ja käibemaksu näol olulise maksutulukaotuse. Illegaalse alkoholikaubanduse tõttu jäi riigil 2009. aastal arvestuslikult saamata ca 203 miljonit krooni aktsiisi ja käibemaksu. Vastavate saamata maksude suurus oli 2008. aastal 143 miljonit krooni ja 2007. aastal 96 miljonit krooni.

Turistide ostud ja tarbimine

EKI arvutuste kohaselt tarbisid välismaised turistid 2009. aastal Eestis kohapeal olles 0,9 miljonit liitrit alkoholiseid jooke (100%-lises alkoholis väljendatuna). Eesti siseturult välisküllastajate poolt kauplustest ja laevadelt ostetud alkoholsete jookide kogus arvestatuna 100%-lises alkoholis oli 2009. aastal 3,5 miljonit liitrit. Seega moodustas turistide kaasaostetud kogus ning kohapeal tarbimine kokku 4,4 miljonit liitrit, ehk 3,3 liitrit elaniku kohta 100%-lises alkoholis. Välisturistide poolt Eestist kaasaostetud alkoholikogused on sõltuvalt tootegrupist olnud aastate lõikes erinevad. Näiteks kaasaostetud õlle kogused olid aastatel 2004-2005 umbes kaks korda suuremad (vastavalt 1,4 ja 1,3 mln liitrit absoluutalkoholis) kui 2009. aastal (0,7 mln liitrit absoluutalkoholis). Lahjade alkoholsete jookide kaasaostetud kogused olid aga 2009. aastal suuremad kui 2004. aastal (vastavalt 0,4 mln liitrit ja 0,2 mln liitrit absoluutalkoholis).

Tarbimisharjumused

Elanike endi hinnangud oma tarbimisele pole EKI uuringute põhjal aastate jooksul oluliselt muutunud. 2009. aastal ei tarbinud alkoholi üldse või tarbis väga vähe 70% küsitlusele vastanutest (eelneval kümnel aastal varieerus sarnaselt vastajate osakaal 68%-st kuni 77%-ni). Mõõdukate tarbijate osakaal jäi kümne aasta kestel vahemikku 21-29% vastanutest. Peamiste alkoholi tarbimise põhjustena tuuakse välja traditsiooni tähtpäevade tähistamisel, tarbimist seltskonna mõttes, maitseelamuse saamist ning lõõgastumist. 2009. aastal suurenes eelmiste aastatega võrreldes märkimisväärselt nende vastanute osakaal, kes pidasid alkoholi tarbimist odavamaks võrreldes teiste vaba aja veetmise kulutustega (12% vastanutest).

Eesti elanikud tarbivad sagedamini lahjasid alkoholiseid jooke, kõige tihedamalt juuakse veini ja õlut. 2009. aastal jõi veini 1-3 korda kuus 50% täiskasvanutest alkoholi tarbijatest ning veelgi tihedamalt 9% vastanutest. Õlut jõi paar-kolm korda kuus 28% vastanutest, samas iganädalaselt ja tihedamini 25% alkoholi tarbijatest. Vastustest ilmneb ka, et sageli (rohkem kui korra nädalas) alkoholi tarbivate meeste osakaal on mitu korda suurem kui naistel. Näiteks tarbis 41% vastanud meestest nädalas õlut mitu korda, naistest tegi seda vaid 7%.

Alkoholi tarbimissagedused on erinevad ka sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes. Viina tarbivad pisut sagedamini Kirde-Eesti väikelinnade mehed, hariduse järgi on viina tarbijaid enim alg- ja põhiharidusega inimeste hulgas. Viskit, konjakit jt kangeid alkoholiseid jooke tarbisid sagedamini suuremates linnades elavad mehed. Mõõdukamalt (1-3 korda kuus) veini, siidrit, *long drink*'e ja kokteile tarbinute seas oli naisi enam kui mehi. Siidrit ja *long drink*'e tarbivad teistest enam nooremad kõrgema sissetulekuga eesti naised. Tervise Arengu Instituudi küsitlustulemuse põhjal

tarbis 2008. aastal umbkaudu kolmandik täiskasvanud rahvastikust nädalas rohkem kui neli annust² alkoholi. Keskmisest rohkem tarbisid alkoholi suurema sissetulekuga eestlastest mehed. Sissetulekute suurus mõjutas ka naiste alkoholitarbimist.

Elanike hinnangul oli 2009. aastal Eestis kõige tõsisemaks alkoholist tulenevaks probleemiks alkoholijoobes sõiduki juhtimine (nii hindas 95% vastanutest). Järgnesid laste ja noorte alkoholi tarbimine (94%), alkoholi tarbimisega kaasnenud isikuvastased kuriteod (90%), alkoholist põhjustatud kodune vägivald (89%) ning liigtarbimisest tulenevad terviseprobleemid (85%). Hinnangud probleemide tõsidusele on jäänud aastate jooksul samaks.

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi tarbimisega seonduv hulk negatiivseid tagajärgi ühiskonnale, millest käesolevasse aastaraamatusse on koondatud statistika alkoholi tarbimisega kaasnevate kahjude kohta. Joobes juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetuste arv kasvas kuni 2007. aastani, kuid peale seda on selliste liiklusõnnetuste arv kiiresti vähenenud. Joobes juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2009. aastal 16% kõikidest liiklusõnnetustest (2007. aastal 21%). Vähenenud on ka hukkunute ja vigastatute arv. Kui 2007. aastal sai joobes juhi osalusel toimunud liiklusõnnetustes surma 79 inimest, siis 2009. aastal vaid 28 inimest. Vähenenud on ka vigastatute arv – 2007. aastal oli 772 vigastatut, 2009. aastal 350 vigastatut. Joobes juhtimise tõttu toimunud liiklusõnnetused on tihti raskete tagajärgedega – 2009. aastal moodustas sellistes liiklusõnnetustes hukkunute osakaal 28% kõigist hukkunustest.

Avastatud kuritegudest moodustasid alkoholijoobes toime pandud kuriteod 2009. aastal 23%. Alkoholijoobes toime pandud kuritegude osakaal on kõige suurem liikluskuritegudes – 89% kõigist kuriteojuhtumitest. Kui alkoholijoobes sooritatud liikluskuritegude osakaal on alates 2008. aastast hakanud langema, siis alkoholijoobes toime pandud isikuvastaste-, avaliku rahu vastaste- ja varavastaste kuritegude osakaal on viimastel aastatel järjest suurenenud. 2009. aastal registreeriti 49 alkoholiga seotud kuritegu, millest poole moodustas alaealiste kallutamine alkoholi tarvitamisele. Samal aastal pandi toime 25,5 tuhat alkoholiseaduse rikkumist, millest 15,6 tuhat oli alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta joobnud olekus ilmumine ning 9,5 tuhat alkoholsete jookide tarbimine või ostmine alaealiste poolt.

Alkoholiga otseselt seotud haigustest esineb kõige rohkem alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäireid ning maksa alkoholitõbe. 2009. aastal ulatusid nimetatud haiguste ravikulud üle 28 miljoni krooni. Kokku pöördus alkoholiga otseselt seotud haigustega eriarsti poole 2009. aastal 10,4 tuhat inimest (2007. aastal 13,1 tuhat) ja nende haiguste ravikulud moodustasid 36,8 miljonit krooni (2007. aastal 42,4 miljonit krooni).

Suremus alkoholi tarbimisega seotud haigustesse on alates 2008. aastast vähenenud. Kui veel 2007. aastal suri alkoholist põhjustatud haigustesse 787 inimest, siis 2009. aastaks langes selliste surmade arv 511-ni. Kuigi meeste aastane suremus ületab naiste suremust umbes kolm korda, on meeste surmade arv paaril viimasel aastal vähenenud kiiremini kui naistel. Umbes kolmandiku surmadest põhjustab maksa alkoholitõbi, viiendik surmajuhtudest on põhjustatud alkoholimürgistusest ning viiendik alkoholist tingitud psüühika- ja käitumishäiretest. Suremus osaliselt alkoholiga seotud haiguste tagajärjel on tervikuna samuti langenud, kuid seda meeste suremuse langemise tõttu. Naiste suremus on viimastel aastatel kasvanud. Peamisteks surma põhjustavateks haiguseks on südame isheemiatõved ja hüpertooniatõbi, mis muutus 2009. aastal esimest korda sagedasemaks surma põhjustajaks kui peaajuveresoonte haigused.

² Üks alkoholiannus on võrdne 10g absoluutalkoholiga. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2008; Tervise Arengu Instituut 2009.

Noorte alkoholitarbimisega kaasnevad tihti vigastused, mis on sageli ka peamiseks surma põhjuseks. Tervise Arengu Instituudi uuringu põhjal on alkoholi elu jooksul proovinud 77% kooliõpilastest³. Juba 11 aastaste vanuserühmas on see näitaja 52%, 13 ja 15 aastastest on alkoholi proovinud valdav enamus – vastavalt 82% ja 93%. Noorukitest 13% tarvitab alkoholi vähemalt kord nädalas ja 60% kord kuus või harvem. Põhiliselt tarvitavad noorukid lahjasid alkohoolseid jooke – 23% kooliealistest tarbib seda vähemalt kord kuus. Võrreldes teiste maadega joovad Eesti koolinoored siiski oluliselt sagedamini kangeid alkohoolseid jooke.

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

EKI poolt läbi viidud uuringute kohaselt peaks Eesti elanike arvates riik rakendama piirangutega alkoholipoliitikat. Samas on 2009. aastal võrreldes 2007. aastaga suurenenud nende vastajate hulk, kes arvasid, et riigi alkoholipoliitika võiks olla väheste piirangutega ja võimalikult liberaalne – kui 2007. aastal arvas nii 42% vastanutest, siis 2009. aastal juba 51%. Rangete piirangute pooldajate hulk on samuti langenud – 2007. aastal oli neid küsitletute hulgas 48%, 2009. aastal 41%. Üldjuhul on rangemate piirangute pooldajateks üle keskea, maa-asulates elavad naised. Vähesed piiranguid ja liberaalset alkoholipoliitikat toetasid enam Tallinnas ja teistes Põhja Eesti suuremates linnades elavad mitte-eestlastest nooremad mehed. Hoiakud olid liberaalsemad ka sedamööda, mida kõrgem oli vastajate haridus ja netosissetulek.

Enamik vastanutest (85%) ei pooldanud alkoholi müüki spordivõistlustel. Üle poole elanikest (62%) suhtus küsitlustulemuste kohaselt negatiivselt alkoholi kaubandusse bensiinijaamades ja elumajades asuvates kauplustes. Kõige liberaalsemalt suhtusid vastajad alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel – 38% pooldas seda. Kõige vabameelsema suhtumisega eristusid teistest kuni 30 aastased eesti rahvusest Tallinlastest mehed.

Alkohol on Eestis suhteliselt kergesti kättesaadav. Küsitluse järgi kulub 68%-l vastajatest alkoholi müügikohani jõudmiseks kuni 10 minutit ja 19% vastajatest võib alkoholi soetada kas oma elumajas või naabermajas asuvast müügikohast. Alkoholi müüvate jaekaupluste paiknemistihedus on kõige suurem maakonnaksekustes ja suuremates linnades, jäädes vahemikku 25-34 kauplust 10 km² kohta (erandiks on Kirde Eesti Linnad Narva ja Kohtla-Järve, kus on vastavalt 11 ja 14 kauplust km² kohta).

Registreeritud alkoholi jaemüüjate arv 1000 elaniku kohta on kõige suurem Saare-, Valga-, ja Võrumaal (vastavalt 3,5, 3,2 ja 3,0 jaemüüjat), väikseim aga Tartu-, Harju- ja Ida Virumaal (1,4; 1,6, 1,8 jaemüüjat). Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv 1000 elaniku kohta on reeglina suurem nendes maakondades ja linnades, mida külastab rohkem turiste. Kõige enam asub neid elaniku kohta Hiiumaal (4,9), Pärnus (4,9) ja Saaremaal (3,9).

³ Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2005/2006 õppeaasta uuringu raport, Tervise Arengu Instituut 2009

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

The main alcoholic beverages produced in Estonia are strong alcoholic beverages (primarily vodka) and beer⁴. The volume of alcohol production increased substantially during 1999-2009. In pure alcohol, the volume of alcohol production increased by 33% in 2009 compared to 1999. Production of strong alcoholic beverages increased the most (2,8 times) in pure alcohol. The production of light alcoholic beverages increased since 1999 2,6 times and production of beer 1,3 times in pure alcohol.

The volume of alcohol production decreased significantly both in 2008 and 2009 compared to previous years due to the termination of ethyl alcohol production in Estonia as well as the decrease in purchasing power of consumers. In 2009, the production of alcohol amounted to 15 million litres (in pure alcohol), of which 46% was strong alcoholic beverages, 46% beer and the remaining 8% light alcoholic beverages.

In 2007, Statistics Estonia changed the methodology of collecting the foreign trade data; hence foreign trade statistics of alcoholic beverages collected according to the new methodology is not comparable with the period before 2007. Previously, the Statistics Estonia published exports and imports data collected only from the enterprises registered in Estonia. Since 2007, exports and imports data includes in addition to data from enterprises registered in Estonia, also data from foreign enterprises (including not residents) that contain data about volumes imported to Estonia for re-exports and re-exports.

The main exports of Estonian alcohol industry during past three years have been strong alcoholic beverages and beer. However, in value terms the exports of strong alcoholic beverages has decreased by a half compared to 2007, exports of beer has increased by 39% during the same period. Exports of ciders and vermouth also increased significantly in 2009 compared to previous years. The main imports are also strong alcoholic beverages and wines, which are not produced in Estonia.

Retail prices and number of product names of alcoholic beverages at shops

Estonian producers retain a large share of the Estonian alcohol market. Domestic beer accounted for 84% of the retail turnover of beer in 2009, whereas imported beer 16%. The retail turnover of imported beer has increased during past years. Compared to 2000-2002, the share of imported beer in the retail turnover of beer increased more than twice. Similar proportions and trends also dominate in the turnover of domestic and imported vodka.

⁴ The definitions of alcoholic beverages used in the *Yearbook* correspond to those defined in paragraph 2 of the Alcohol Act, and in paragraph 12 of the Alcohol, Tobacco and Fuel Excise Tax Act. Briefly:

Alcoholic beverage is beer with actual alcohol strength exceeding 0.5% by volume and other beverages with actual alcohol strength exceeding 1.2% by volume.

Beer is fermented alcoholic beverage brewed from malt, flavoured with hops and could be pasteurised.

Wine is alcoholic beverage made of the fermented juice of any of various kind of grapes, with actual alcohol strength exceeding 1.2% by volume but not exceeding 15%.

Fermented beverage is alcoholic beverage that is not beer or wine with actual alcohol strength exceeding 1.2% by volume but not exceeding 10%.

Intermediate product is alcoholic beverage that is not mentioned above with actual alcohol strength exceeding 1.2% by volume but not exceeding 22%.

Strong alcoholic beverage is alcoholic beverage with actual alcohol strength exceeding 22% by volume.

Light alcoholic beverage is alcoholic beverage with actual alcohol strength below or equal to 22% by volume.

Ethyl alcohol with actual alcohol strength exceeding 80% by volume.

The number of product names of domestically produced beer has increased substantially during past ten-fifteen years. In 1999, there were on average 19 domestic product names of beer available in a shop; by 2009, the number increased to 50. However, the assortment of vodka in 2009 was smaller compared to the previous ten years. The broadest assortment of was observed in 2001, it accounted then to 49. In 2009, the assortment of domestic vodka decreased to 30.

The prices of domestically produced beer have increased over the past 12 years by 61%, from 18 EEK to 29 EEK per litre. The price increase of domestically produced vodka has been faster during the same period (increase by 74%). Previously, the average price increase of alcoholic beverages has been slower than the increase of total consumer price index. Since 2008, however, the retail prices of alcoholic beverages have increased faster than prices of other goods and services. For example, the consumer price index decreased by 0,1% in 2009, while consumer prices of alcoholic beverages increased by 5,5%.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2009, revenue from alcohol excise tax amounted to 2,5 billion kroons. The share of alcohol excise revenue in total state revenue from excise duties was 26%. Over the last ten years, the share has decreased about six percentage points. In 2009, alcohol excise revenue contributed 4% to the total tax revenue, in 1999, its contribution amounted to 6%. As the excise duties of alcoholic beverages were raised twice in 2008 (in total about 32%), the share of alcohol excise tax revenue in total tax revenue increased in 2008-2009 compared to previous years. Although, the excise duties of alcoholic beverages in Estonia are close to the EU average, they remain significantly below the levels levied in Nordic countries.

Sales and consumption

In 2009, the (legal) sales of alcoholic beverages in Estonia amounted to 12,8 litres per capita in pure alcohol. This includes 2,6 litres purchased and exported by tourists. Sales of illegal alcohol amounted to 0,6 litres per capita in 2009 and it have increased during the past few years. Since 2006, the estimations are made about the quantity of alcoholic beverages that tourists consume in Estonia, which is quite stable over the years (in 2009, it amounted to 0,6 litres of pure alcohol). Hence, the consumption of alcoholic beverages by Estonian inhabitants amounted to 10,2 litres in pure alcohol per capita in 2009, which is the lowest number since 2004.

Measured in pure alcohol, strong alcoholic beverages are consumed the most in Estonia. In 2009, the consumption of legal strong alcoholic beverages per capita was 3,5 litres per capita in pure alcohol and the consumption of illegal alcohol amounted to 0,6 litres per capita in pure alcohol. Almost the same volume of beer was consumed in Estonia in 2009 – 4 litres per capita in pure alcohol.

Consumption of light alcoholic beverages has increased the most over past ten years. In 1999, the consumption of light alcoholic beverages per capita was 0,4 litres in pure alcohol, by 2009, it has increased to 1,2 litres per capita in pure alcohol.

Illegal alcohol

The proportion of buyers of illegal alcohol has decreased significantly over the past ten years. While in 1999, the share of consumers of illegal alcohol was 28%, share has decreased to 7% by 2009. However, the share of consumers of illegal alcohol increased in 2009 compared to 2008, when the share was 4%. The main reason for buying illegal alcohol was its cheaper price and hence,

the share of buyers of illegal alcohol is larger among the price sensitive consumers. Consumers prefer legal alcohol because in their opinion illegal alcohol is harmful to health, they are in principle not buying illegal alcohol, or they think the quality of illegal alcohol is bad.

Illegal vodka is the main good at illegal alcohol market. In 2009, illegal alcohol accounted for 15-19% of the vodka market in Estonia, which is more than it was in 2008 and 2007 (10-15% and 8-12% respectively). However, the market share of illegal alcohol has decreased year-by-year over the past ten years. In 1999, the market share of illegal alcohol was as high as 44%. The growing purchasing power of inhabitants, relatively stable price of legal alcohol, and the application of tax stamps to bottles of strong alcoholic beverages since 2006 have contributed to the continuous decrease of illegal alcohol market share.

Illegal alcohol trade causes significant tax revenue losses to the government due to the loss of excise and value added tax (VAT) revenue. Due to illegal trade of alcohol the state lost about 203 million kroons excise and VAT revenue. In 2008, the loss of state tax revenue amounted to 143 millions and in 2007 to 96 millions.

Purchases and consumption by tourists

In 2009, according to the calculations made by EKI, tourists consumed 0,9 million litres of alcoholic beverages in terms of pure alcohol in Estonia. Purchases of alcoholic beverages from shops and ferries by tourists amounted to 3,5 million litres of pure alcohol in 2009. Hence, alcohol consumption by tourists in Estonia and purchases made by them from shops and ferries together amounted to 4,4 million litres, or 3,3 litres per capita in pure alcohol. The volumes of purchases of different alcoholic beverages by tourists vary from year-to-year. For example, tourists purchased beer in 2004-2005 (1,4 and 1,3 million litres in pure alcohol accordingly) twice as much as in 2009 (0,7 million litres in pure alcohol). Purchases of light alcoholic beverages were higher in 2009 compared to 2004 (0,4 litres and 0,2 litres in pure alcohol accordingly).

Consumption habits

According to the surveys conducted by EKI, inhabitants' assessment of their own alcohol consumption has not changed much over the years. 70% of the respondents think that their alcohol consumption is small or that they do not consume alcohol (similarly, in previous years the percentage has varied between 68% and 77%). Share of respondents, who think their alcohol consumption was moderate, remained between 21-29% during past ten years. The main reasons for alcohol consumption according to the consumers' opinion are: tradition in celebrating; consumption of alcohol in a sense of keeping company; for taste experience and also for relaxing and reducing stress.

Estonians drink most frequently light alcoholic beverages, mostly wine and beer. In 2009, 50% of adult alcohol consumers drank wine 1-3 times a months and 9% more frequently. 28% of alcohol consumers drink beer couple of times a months, but 25% of alcohol consumers drink beer every week. The study shows that the share of men drinking frequently (more than once a week) is several times higher than that of women. 41% of men consume beer couple of times a week, while only 7% of women do that.

Drinking habits differ also according to socio-demographic groups. Vodka consumption is higher than average among men living in small towns in north-east Estonia. There are more vodka consumers also among those with primary or basic education. Whiskey, brandy and other strong alcoholic beverages are more popular among men living in bigger towns. Wine, cider, long drinks and cocktail consumers are more often women than men. Younger woman with higher income prefer ciders and long drinks.

According to the study conducted by the National Institute for Health Development, about a third of adult population consumed alcohol more than four doses⁵ per week in 2008. Estonian men with higher income consumed alcohol more than average. Income also influenced the consumption of alcohol by women.

According to inhabitants' opinion, the most serious problem related to alcohol is drink driving (95% of the respondents). Followed by alcohol consumption by children and youth (94%), criminal assault (90%), alcohol-related home violence (89%) and health problems caused by excessive alcohol consumption (85%). The opinion has remained the same over the years.

Harms caused by alcohol consumption for society

Alcohol consumption is related to a number of negative consequences for society and the current *Yearbook* provides concise statistics on harms caused by alcohol consumption. Traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers increased until 2007 but decreased quickly since then. The share of accidents involving drunken drives from all traffic accidents amounted to 16% in 2009 (21% in 2007). The number of killed or injured persons has also decreased. While in 2007, 79 persons were killed in accidents involving drunken drivers, in 2009, only 28 persons. The number of injured persons has decreased from 772 in 2007 to 350 in 2009. The results of the accidents involving drunken drivers are often severe – in 2009, the share of killed persons in these accidents accounted for 28% from those killed in all traffic accidents.

Crimes committed under the influence of alcohol accounted for 23% of all detected crimes in 2009. The share of crimes committed under influence of alcohol is the highest among the traffic crimes – 89%. While the share of traffic crimes has started to decrease from all crimes committed under the influence of alcohol, the share of crimes against persons, against public peace and against property has increased during last years. In 2009, 49 alcohol-related crimes were registered, half of which were classified as inducing minor to consume alcohol. In 2009, 25,5 thousand violations of the Alcohol Act were registered, including 15,6 thousand cases of consumption of alcoholic beverages in a public place or appearance in a public place while intoxicated, 9,5 thousand cases of alcohol consumption or purchase by minors.

Mental and behavioural disorder and alcoholic liver disease are the most common alcohol-related diseases. In 2009, the treatment cost of these diseases exceeded 28 million kroons. In 2009, specialists treated 10,4 thousand patients suffering from alcohol-related diseases (in 2007, 13,1 thousand) and their treatment costs accounted to 36,8 million kroons (42,4 million kroons in 2007).

Mortality due to alcohol-related diseases has decreased since 2008. In 2007, 787 persons died due to alcohol-related disease, in 2009, the number of deaths decreased to 511. Although the yearly mortality rate of men is three times higher than that of women, the mortality rate of men has decreased faster during past years compared to women. One third of the deaths are caused by alcoholic liver disease, one fifth by accidental poisoning by and exposure to alcohol and one fifth by mental and behavioural disorder due to use of alcohol. Mortality caused by diseases partly related to alcohol has also decreased, but mostly because of the decrease in the mortality rate of men. The mortality rate of women due to partly alcohol-related diseases has increased during past few years. Most frequent among these diseases are ischemic heart diseases and hypertensive disease that was more frequent reason than cerebrovascular diseases first time in 2009.

Alcohol consumption by youth is often accompanied with injuries that frequently cause death. According to the study conducted by the National Institute for Health Development, 77% of schoolchildren⁶ have drunk alcohol. Already at age 11 52% have tried alcohol; the share is much

⁵ One dose of alcohol is equal to 10g absolute alcohol. Health behavior among Estonian adult population 2008, National Institute for Health Development, 2009

⁶ Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2005/2006. National Institute for Health Development 2009

larger among 13 and 15 year old schoolchildren – 82% and 93% per cent respectively. 13% of young people consume alcohol at least once a week and 60% once a month or less. Young people consume light alcoholic beverages the most – 23% of schoolchildren consume these beverages at least once a month. However, schoolchildren in Estonia drink strong alcoholic beverages more frequently than in other countries.

Attitudes towards alcohol policy

According to the surveys conducted by EKI, Estonian inhabitants think that the Government should enforce restrictive alcohol policy. In 2009, however, the share of respondents who think that the restrictions should be small has increased to 51% from 42% in 2007. The share of respondents who favour strict restrictions has decreased to 41% in 2009 from 48% in 2007. In general, older people and women living in countryside were more in favour of strict restrictions. Younger men living in Tallinn and other bigger towns in north-Estonia had more liberal attitude. Also, the higher the education and the income of respondents the more liberal attitude they had towards alcohol policy.

Most of the respondents (85%) are of the opinion that alcohol should not be sold at sport contests. More than half of the respondents (62%) had negative attitude also towards the sale of alcohol at petrol stations and shops situated on dwelling houses. Somewhat less unacceptable is the sale of alcohol at concerts and other cultural events (38% of the respondents were in favour).

Alcohol in general is easily accessible in Estonia. According to the survey, it takes up to 10 minutes to reach the closest alcohol sales point for 68% of the respondents and 19% of the respondents can buy alcohol in their dwelling-house or in the neighbouring building. The density of retail shops selling alcohol is higher in the county centres and bigger towns, between 25 to 35 shops per 10 km². Exceptional are towns in north-east Estonia – Narva and Kohtla-Järve where there are 11 and 14 shops per 10 km² accordingly.

The number of retail sales points per 1000 inhabitants is the highest in Saare, Valga and Võru counties (3,5; 3,2 and 3,0 retailers respectively) and smallest in Tartu, Harju and Ida-Viru counties (1,4; 1,6 and 1,8 retailers respectively). The number of restaurants, pub's, cafés per 1000 inhabitant that sell alcohol is the highest in those counties and towns that are most visited by tourists. These locations are Hiiu county (4,9), Pärnu (4,9) and Saare county (3,9).

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 1998-2009**
Production of alcoholic beverages 1998-2009
 miljon liitrit - million litres

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	10,2	6,6	8,4	11,5	14,3	16,6	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	Strong alcoholic beverages
viin	9,1	12,1	14,2	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	vodka
liköör	1,5	1,6	1,5	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	liqueur
muud	0,9	0,6	0,9	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	other
Õlu*	74,4	95,7	95,1	101,5	102,6	103,7	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	123,4	Beer*
lahja õlu	72,1	79,0	70,5	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	96,3	light beer
kange õlu	29,4	23,6	33,2	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	27,1	strong beer
Lahjad alkohoolsed joogid	7,1	6,5	5,3	9,3	9,0	13,5	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	21,8	Light alcoholic beverages
siider	3,2	3,4	5,6	5,9	9,3	15,2	12,8	10,1	13,8	cider
segatud piiritusjoogid	4,0	4,1	3,1	3,1	3,4	5,1	9,2	14,0	18,0	22,0	14,5	4,3	spirit beverages
puuvilja- ja marjaveinid	...	2,4	2,2	3,0	2,2	2,8	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,7	fruit and berry wines
Rektifitseeritud etanool	5,6	3,0	2,1	2,4	3,2	3,5	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,0	Ethyl alcohol

... andmeid ei kogutud - not available

* lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
 light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 2. Alkohoolsete jookide tootmine 1998-2009
Production of alcoholic beverages 1998-2009
 miljonit liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	3,88	2,51	3,18	4,38	5,44	6,30	7,10	5,97	6,31	7,94	6,58	6,90	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,46	4,60	5,40	5,81	4,71	5,13	6,30	5,34	5,73	<i>vodka</i>
liköör	0,57	0,60	0,57	0,97	0,98	1,06	1,18	1,02	0,89	<i>liqueur</i>
muud	0,35	0,24	0,33	0,32	0,28	0,12	0,46	0,22	0,28	<i>other</i>
Õlu*	4,17	5,36	5,32	5,69	5,75	5,81	6,14	7,57	7,94	7,91	7,14	6,91	<i>Beer*</i>
lahja õlu	3,46	3,79	3,38	3,69	4,61	5,11	5,22	4,84	4,62	<i>light beer</i>
kange õlu	1,70	1,37	1,92	1,91	2,27	2,04	1,88	1,55	1,57	<i>strong beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,60	0,52	0,44	0,69	0,62	0,89	1,48	2,33	2,72	2,48	1,80	1,33	<i>Light alcoholic beverages</i>
siider	0,15	0,16	0,26	0,27	0,43	0,70	0,59	0,46	0,63	<i>cider</i>
segatud piiritusjoogid	0,23	0,23	0,17	0,17	0,19	0,29	0,52	0,78	1,01	1,23	0,81	0,24	<i>spirit beverages</i>
puuvilja- ja marjaveinid	...	0,29	0,27	0,37	0,27	0,34	0,69	1,12	1,01	0,66	0,53	0,46	<i>fruit and berry wines</i>
Rektifitseeritud etanool	5,57	3,03	2,10	2,41	3,24	3,45	4,00	3,67	6,14	4,94	1,55	0,00	<i>Ethyl alcohol</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

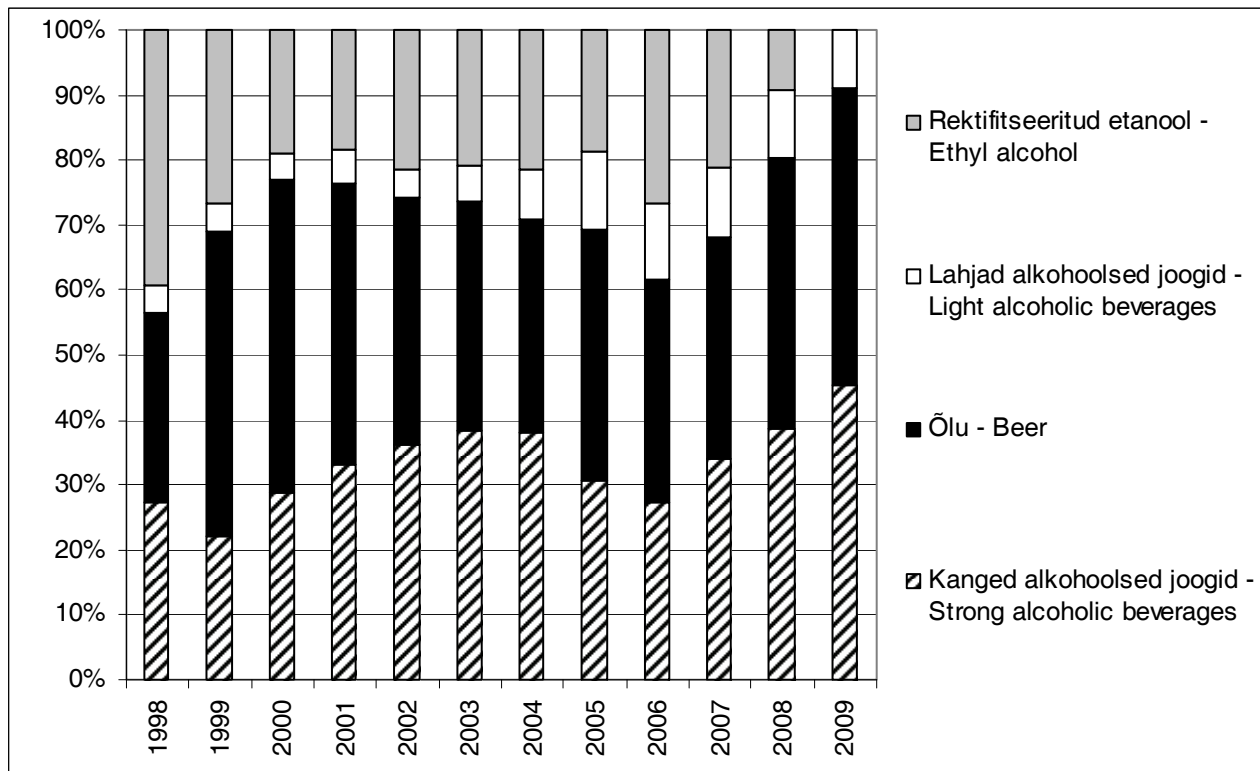
* Lahja ja kange õlle summa ei võrdu õlle kogusummaga, sest viimase arvutustes on kasutatud õlle keskmist etanoolisisalduse koefitsienti. Lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%

The sum of light and strong beer does not equal to beer total because average coefficient of ethyl alcohol is used to calculate total beer. Light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

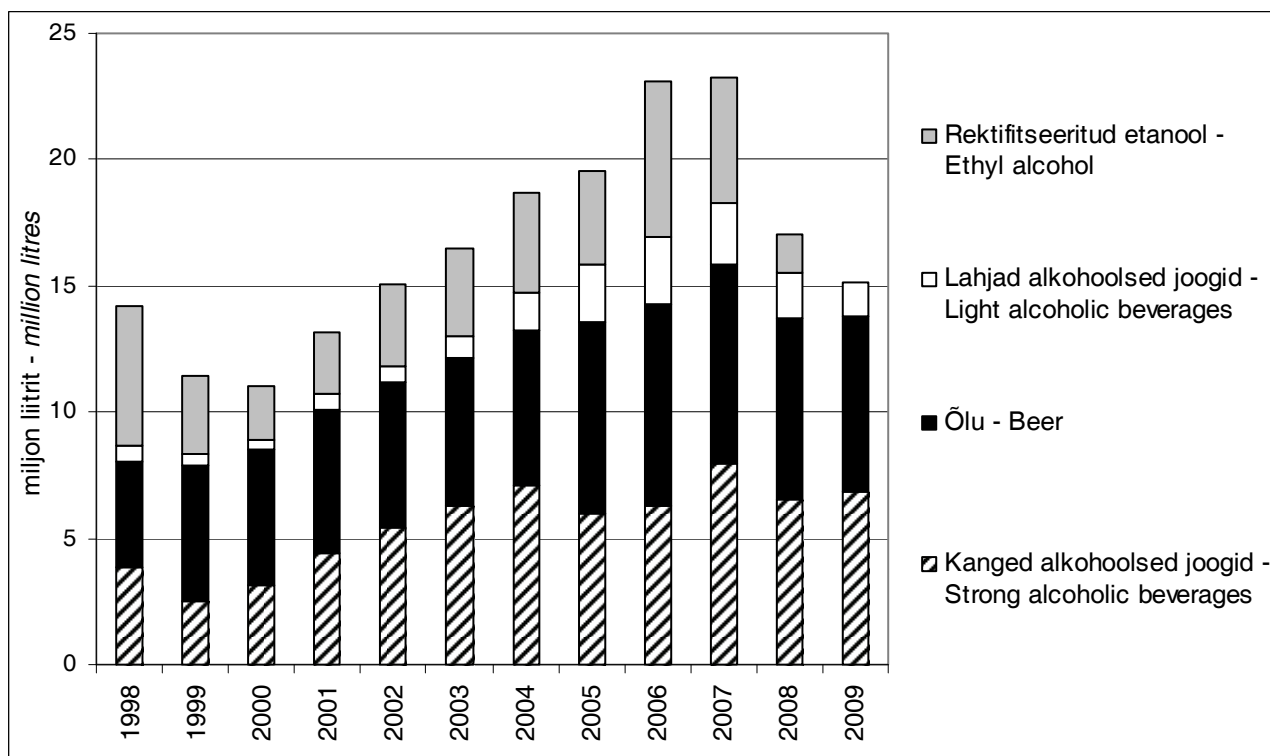
Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 1998-2009, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 1998-2009, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 1998-2009, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 1998-2009, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 3. **Alkoholsete jookide rahaline eksport 1998-2009***

*Exports of alcoholic beverages 1998-2009**

miljon kr - million EEK

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkoholised joogid <80%	23,7	24,8	35,2	62,2	101,1	136,8	362,3	218,9	196,5	2041,4	1829,0	945,6	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	79,4	63,7	59,9	64,3	58,1	98,9	126,4	131,5	122,6	150,1	156,6	207,9	Beer
Viinamarjavein	0,3	0,2	0,1	0,4	0,5	0,3	26,7	60,8	52,2	228,5	224,6	214,6	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2	1,3	1,8	1,8	3,0	Vermuth
Lahjad alkoholised joogid	4,2	2,5	0,7	13,7	16,1	21,5	40,4	96,9	132,2	165,0	142,1	130,2	Light alcoholic beverages
siider	7,8	10,1	14,2	39,5	64,5	53,2	50,2	26,0	cider
segatud piiritusjoogid	5,2	7,1	9,0	22,3	40,1	45,2	86,0	72,4	6,8	spirit beverages
muud kääritatud joogid	1,2	2,4	3,9	17,3	22,5	25,8	19,5	97,4	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	25,8	0,2	0,9	6,7	13,2	16,8	18,6	14,6	35,1	23,4	12,6	0,0	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 4. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 1998-2009***

*Exports of alcoholic beverages 1998-2009**

miljon liitrit - million litres

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkoholised joogid <80%	0,7	0,7	1,7	3,2	3,9	5,1	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	14,3	17,4	16,1	16,9	14,6	23,5	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	Beer
Viinamarjavein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Vermuth
Lahjad alkoholised joogid	1,0	0,5	0,1	1,2	1,5	2,4	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	Light alcoholic beverages
siider	0,9	1,4	1,9	5,5	8,6	7,6	5,4	2,1	cider
segatud piiritusjoogid	0,3	0,5	0,8	4,7	8,0	5,3	10,0	6,3	0,5	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,1	0,2	0,0	3,0	5,0	3,4	1,9	7,9	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	2,3	0,0	0,2	1,0	1,3	1,6	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 5. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 1998-2009****Exports of alcoholic beverages 1998-2009**

miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	0,26	0,28	0,64	1,20	1,47	1,93	2,07	1,55	1,33	5,97	6,00	4,48	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0,80	0,97	0,90	0,95	0,82	1,32	1,51	1,30	1,18	1,36	1,16	1,47	Beer
Viinamarjavein	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,16	0,17	0,55	0,43	0,48	Wine
Vermut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,08	0,13	0,35	1,07	1,30	1,32	0,83	1,09	Light alcoholic beverages
siider	0,04	0,06	0,09	0,25	0,40	0,35	0,25	0,10	cider
segatud piiritusjoogid	0,02	0,03	0,05	0,26	0,45	0,30	0,56	0,35	0,03	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,01	0,02	0,00	0,37	0,60	0,41	0,23	0,96	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	2,33	0,00	0,15	1,00	1,27	1,56	1,90	1,60	3,45	1,84	0,91	0,00	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 6. **Alkoholsete jookide ekspordihinnad 1998-2009***Export prices of alcoholic beverages 1998-2009*

kr/liiter - EEK/litre

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	34.39	33.47	20.83	19.68	26.19	26.93	66.36	53.64	56.30	130.03	115.76	80.14	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	5.56	3.66	3.73	3.80	3.97	4.20	4.69	5.68	5.83	6.18	7.58	7.94	Beer
Viinamarjavein	0.00	17.70	0.00	0.00	20.91	11.67	52.05	46.77	36.50	50.52	63.50	54.06	Wine
Vermut	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30.00	19.18	25.20	25.40	29.80	20.86	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	4.37	5.28	13.80	11.38	11.10	9.00	6.10	5.87	6.99	7.86	10.46	12.40	Light alcoholic beverages
siider	8.89	7.33	7.47	7.18	7.48	6.98	9.36	12.38	cider
segatud piiritusjoogid	15.26	14.12	11.10	4.74	5.01	8.54	8.60	11.51	13.63	spirit beverages
muud kääritatud joogid	17.41	12.00	...	5.73	4.50	7.73	10.09	12.33	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	11.70	0.00	5.67	6.66	10.39	10.76	9.79	9.13	10.17	12.75	13.78	0.00	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 7. Alkohoolsete jookide rahaline import 1998-2009*
*Imports of alcoholic beverages 1998-2009**
 miljon kr - million EEK

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	252,2	163,7	186,7	168,9	178,5	175,5	380,5	617,0	538,8	2325,2	2226,5	1066,7	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	80,9	60,1	60,1	65,9	83,8	105,0	195,5	114,2	113,1	151,2	162,3	185,7	Beer
Viinamarjavein	174,5	170,5	189,8	198,2	218,5	230,0	333,6	420,4	440,4	621,9	737,2	625,0	Wine
Vermut	24,5	16,4	18,7	12,0	11,9	10,5	15,3	15,6	19,9	21,3	21,3	15,1	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	44,4	89,3	95,2	120,4	134,0	119,8	209,5	242,7	265,3	291,4	319,0	290,7	Light alcoholic beverages
siider	15,9	6,8	41,9	44,1	41,6	37,8	45,6	46,4	cider
segatud piiritusjoogid	25,7	34,9	44,8	94,1	135,5	162,3	195,7	208,2	137,5	spirit beverages
muud kääritatud joogid	83,2	68,2	73,5	63,1	61,4	57,9	65,2	106,5	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	12,4	5,8	13,5	27,2	41,8	52,6	46,2	27,9	27,6	42,1	43,3	44,0	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 8. Alkohoolsete jookide koguseline import 1998-2009*
*Imports of alcoholic beverages 1998-2009**
 miljon liitrit - million litres

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	4,5	2,6	2,9	2,9	2,9	3,2	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	8,6	7,1	7,0	7,1	10,4	15,8	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	Beer
Viinamarjavein	6,8	6,5	6,8	6,6	7,1	7,6	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	Wine
Vermut	1,1	0,7	0,9	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	3,3	7,2	7,8	9,0	8,8	7,1	27,6	22,3	22,4	25,8	27,9	27,0	Light alcoholic beverages
siider	1,6	0,6	3,4	3,5	3,4	2,8	3,2	3,0	cider
segatud piiritusjoogid	0,7	0,9	1,1	18,2	13,7	14,4	18,6	19,8	14,7	spirit beverages
muud kääritatud joogid	6,3	5,4	6,0	5,1	4,6	4,4	4,9	9,3	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,5	0,5	1,6	3,0	4,3	5,7	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 9. **Alkoholsete jookide koguseline import 1998-2009****Imports of alcoholic beverages 1998-2009**miljon liitrit 100% alkoholis - *million litres in 100% alcohol*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1,69	1,00	1,00	1,10	1,11	1,21	3,95	4,74	6,21	11,40	11,06	9,08	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	0,48	0,40	0,39	0,40	0,58	0,88	1,51	0,76	0,76	0,94	0,88	1,07	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	0,83	0,79	0,83	0,81	0,87	0,93	1,32	1,59	1,62	1,94	2,12	2,03	<i>Wine</i>
Vermut	0,13	0,09	0,11	0,05	0,05	0,04	0,06	0,06	0,09	0,08	0,07	0,06	<i>Vermuth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,51	0,90	0,75	1,91	1,55	1,53	1,71	1,85	2,09	<i>Light alcoholic beverages</i>
siider	0,07	0,03	0,16	0,16	0,16	0,13	0,14	0,14	<i>cider</i>
segatud piiritusjoogid	0,04	0,05	0,06	1,02	0,77	0,81	1,04	1,11	0,82	<i>spirit beverages</i>
muud kääritatud joogid	0,78	0,66	0,73	0,62	0,57	0,54	0,60	1,13	<i>other fermented beverages</i>
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,46	0,52	1,56	2,95	4,25	5,70	5,13	3,00	3,20	4,10	3,10	4,70	<i>Ethyl alcohol ≥80%</i>

... andmeid ei kogutud - *not available** enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*Tabel 10. **Alkoholsete jookide impordihinnad 1998-2009***Import prices of alcoholic beverages 1998-2009*kr/liiter - *EEK/litre*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	56.67	62.24	64.37	58.26	61.35	55.19	36.59	49.44	32.97	77.51	76.51	44.63	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	9.43	8.44	8.58	9.28	8.06	6.65	7.24	8.44	8.29	9.00	10.34	9.69	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	25.55	26.30	28.00	29.95	30.77	30.30	30.89	32.34	33.19	39.11	42.39	37.47	<i>Wine</i>
Vermut	22.69	23.02	20.61	26.76	26.98	29.08	30.60	31.22	27.57	31.79	35.50	29.61	<i>Vermuth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	13.40	12.44	12.19	13.33	15.19	16.80	7.58	10.90	11.82	11.28	11.44	10.77	<i>Light alcoholic beverages</i>
siider	10.13	11.93	12.18	12.60	12.34	13.65	14.48	15.57	<i>cider</i>
segatud piiritusjoogid	37.19	41.06	39.65	5.17	9.91	11.29	10.51	10.51	9.37	<i>spirit beverages</i>
muud kääritatud joogid	13.00	12.56	12.29	12.37	13.09	13.04	13.09	11.45	<i>other fermented beverages</i>
Etüülalkohol kangusega ≥80%	8.50	11.12	8.68	9.21	9.84	9.22	9.01	9.30	8.63	10.27	13.97	9.36	<i>Ethyl alcohol ≥80%</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 11. **Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009**
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009
 miljon liitrit - million litres

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	11,9	7,1	9,1	11,1	13,4	14,7	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,4	Strong alcoholic beverages
viin	7,8	4,5	6,1	8,2	9,1	10,4	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,7	vodka
muud	4,0	2,6	3,0	2,9	4,3	4,3	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	other
Õlu	63,5	79,2	82,2	86,9	98,4	96,0	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	116,4	Beer
Viinamarjavein ja vermut	10,2	8,8	9,5	8,9	7,5	8,0	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	9,9	11,7	11,9	16,5	16,4	18,2	39,5	33,2	39,7	41,4	40,1	34,4	Light alcoholic beverages
siider	4,1	4,8	7,4	7,2	10,0	8,0	7,9	8,1	cider
segatud piiritusjoogid	3,8	5,5	22,7	19,6	27,1	30,5	28,0	18,5	spirit beverages
muud kääritatud joogid	8,6	8,0	9,4	6,4	2,6	2,9	4,2*	7,8*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2008. ja 2009. aastal arvestati puuvilja- ja marjaveinid osaliselt muude kääritatud jookide alla
 in 2008 and 2009 other fermented beverages contain part of fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Tabel 12. **Alkoholsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009**
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009
 miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	4,51	2,68	3,44	4,21	5,10	5,59	7,11	7,14	7,68	9,08	8,32	6,99	Strong alcoholic beverages
viin	2,98	1,72	2,31	3,11	3,47	3,95	4,86	4,48	5,13	6,12	5,89	5,21	vodka
muud	1,53	0,96	1,13	1,10	1,63	1,64	2,25	2,66	2,55	2,96	2,43	1,78	other
Õlu	3,56	4,43	4,60	4,87	5,51	5,38	6,15	7,03	7,53	7,49	6,86	6,52	Beer
Viinamarjavein ja vermut	1,24	1,08	1,16	1,08	0,92	0,98	1,32	1,48	1,53	1,46	1,76	1,60	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,45	1,50	2,76	2,21	2,30	2,43	2,44	2,06	Light alcoholic beverages
siider	0,19	0,22	0,34	0,33	0,46	0,37	0,36	0,48	cider
segatud piiritusjoogid	0,21	0,31	1,27	1,10	1,52	1,71	1,57	1,11	spirit beverages
muud kääritatud joogid	1,05	0,97	1,15	0,78	0,32	0,35	0,51*	0,47*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2008. ja 2009. aastal arvestati puuvilja- ja marjaveinid osaliselt muude kääritatud jookide alla
 in 2008 and 2009 other fermented beverages contain part of fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Tabel 13. Alkohoolsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	8,5	5,1	6,6	8,1	9,9	10,8	13,8	13,9	15,1	17,8	16,3	13,7	Strong alcoholic beverages
viin	5,6	3,3	4,4	6,0	6,7	7,7	9,5	8,8	10,0	12,0	11,6	10,3	vodka
muud	2,9	1,8	2,2	2,1	3,2	3,1	4,3	5,1	5,1	5,8	4,7	3,4	other
Õlu	45,6	57,4	59,9	63,6	72,3	70,8	81,2	93,2	99,8	99,8	91,4	86,9	Beer
Viinamarjavein ja vermut	7,3	6,4	6,9	6,5	5,5	5,9	8,0	9,0	9,3	8,9	10,7	9,8	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	4,3	7,2	8,5	8,7	12,1	13,5	29,2	24,6	29,5	30,8	29,9	25,7	Light alcoholic beverages
siider	3,0	3,5	5,5	5,3	7,4	6,0	5,9	6,0	cider
segatud piiritusjoogid	2,8	4,0	16,8	14,5	20,1	22,7	20,9	13,8	spirit beverages
muud kääritatud joogid	6,3	6,0	6,9	4,8	2,0	2,1	3,1*	5,9*	other fermented beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* 2008. ja 2009. aastal arvestati puuvilja- ja marjaveinid osaliselt muude kääritatud jookide alla
 in 2008 and 2009 other fermented beverages contain part of fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 14. Alkohoolsete jookide müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 1998-2009
Sales of alcoholic beverages in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009
 liitrit elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	3,24	1,95	2,51	3,08	3,74	4,10	5,24	5,29	5,74	6,76	6,19	5,21	Strong alcoholic beverages
viin	2,14	1,25	1,68	2,28	2,55	2,93	3,61	3,33	3,80	4,56	4,41	3,91	vodka
muud	1,10	0,70	0,83	0,80	1,19	1,17	1,63	1,96	1,94	2,20	1,78	1,30	other
Õlu	2,55	3,21	3,35	3,56	4,05	3,96	4,55	5,22	5,59	5,59	5,12	4,87	Beer
Viinamarjavein ja vermut	0,89	0,78	0,84	0,79	0,67	0,72	0,98	1,10	1,07	1,07	1,07	1,07	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,06	1,10	2,03	1,64	1,71	1,81	1,82	1,67	Light alcoholic beverages
siider	0,14	0,16	0,25	0,25	0,34	0,27	0,27	0,39	cider
segatud piiritusjoogid	0,15	0,23	0,93	0,81	1,13	1,27	1,17	0,90	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,77	0,71	0,85	0,58	0,24	0,27	0,38*	0,38*	other fermented beverages

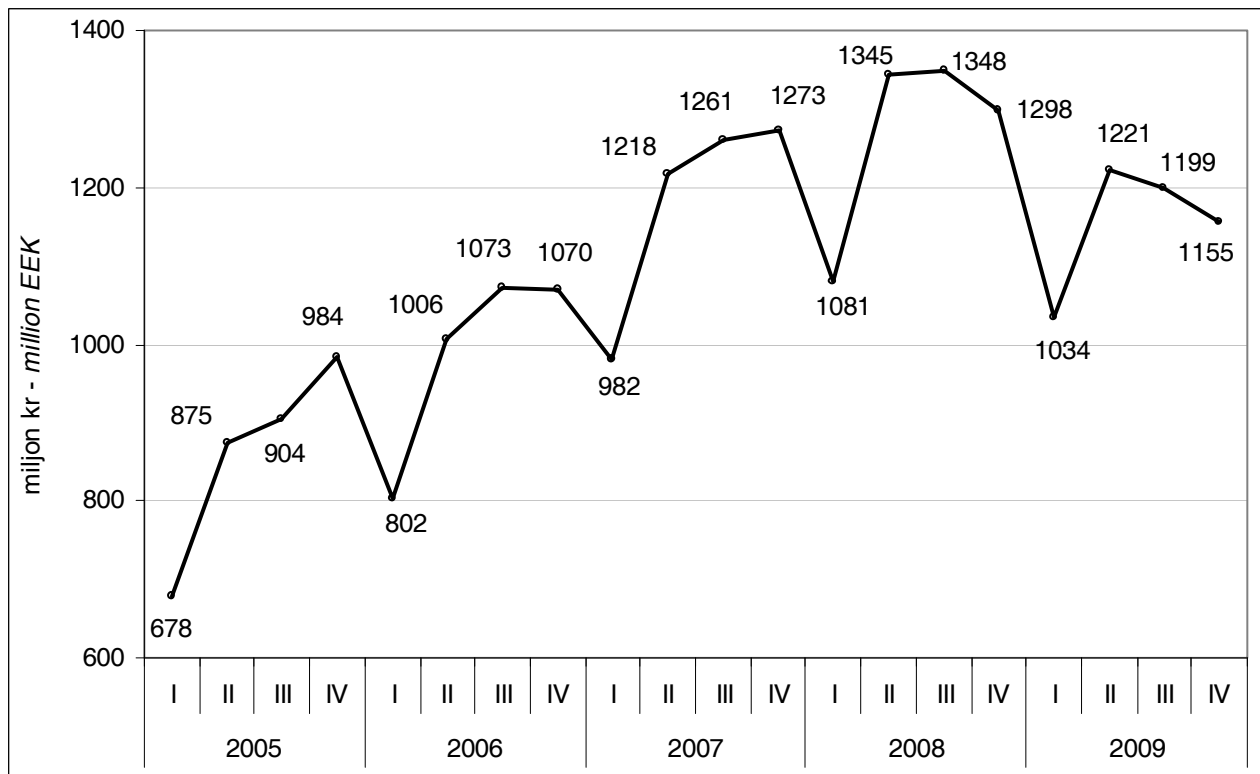
... andmeid ei kogutud - not available

* 2008. ja 2009. aastal arvestati puuvilja- ja marjaveinid osaliselt muude kääritatud jookide alla
 in 2008 and 2009 other fermented beverages contain part of fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

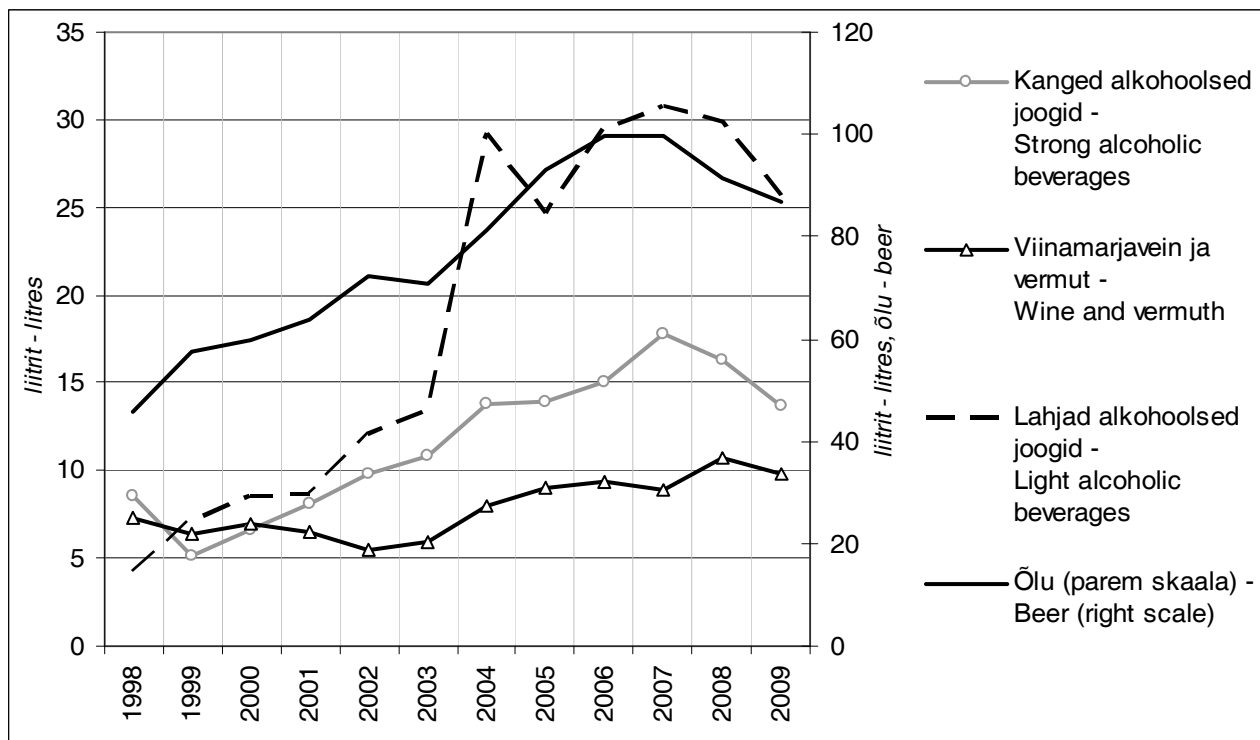
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 3. Alkohoolsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2005-2009 (kvartaalselt)
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2005-2009(quarterly)

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 4. Alkohoolsete jookide müük siseturul elaniku kohta (sh kõik turistide ostud) 1998-2009
Sales of alcoholic beverages per capita in Estonia (including purchases by tourists) 1998-2009

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 15. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 1999-2009
Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 1999-2009

	1999*	2000*	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul**, %	44	38	30-35	25-30	25-30	20-25	20-25	15-20	8-12	10-15	15-19	Share of illegal trade in internal alcohol market of Estonia**, %
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	3,7	3,5	2,9	3,0	3,5	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	1,8-2,3	Average volume of illegal alcohol trade, million l
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon kr	191	166	154	189	210	188	159	140	102	174	161-215	Average volume of illegal alcohol trade, million EEK
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon kr	217	202	149	152	178	151	126	108	69	100	142	Loss of excise revenue, million EEK
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon kr	73	66	51	57	65	61	47	40	27	43	61	Loss of VAT revenue, million EEK

* Eestis legaalselt soetatud ja reisijate poolt riigist välja viidud alkoholi statistika puudumise tõttu võivad illegaalse turu maht ja maksutulukaotused olla ülehinnatud välismaaga seotud ostude osakaalu võrra legaalsest alkoholiturust
volume of illegal trade and loss of tax revenue might be overestimated by the amount of tourists' legal purchases because the statistics concerning the tourists exports of legally purchased alcohol is missing

** illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 16. Purgiõlle jaehinnad kauplustes 1998-2009*
Retail prices of canned beer 1998-2009*
kr/liiter - EEK/litre

	1998**	1999**	2000**	2001**	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													Estonia
kodumaine	18.40	18.20	19.30	19.30	20.90	21.76	22.17	21.55	21.79	23.15	26.24	29.08	domestic
import	30.70	31.50	30.80	29.80	26.01	25.33	25.24	25.43	27.14	28.43	32.10	30.56	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	19.80	19.20	20.00	20.10	21.54	21.95	22.56	22.13	23.53	24.17	27.84	30.22	domestic
import	32.70	33.40	33.90	32.40	27.39	25.88	25.63	25.83	27.30	28.08	31.14	33.45	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	18.00	18.00	19.10	19.40	21.08	21.09	22.36	21.65	21.38	22.61	25.93	29.09	domestic
import	29.70	29.30	27.40	26.80	25.68	25.32	25.28	25.32	27.44	29.13	32.95	30.21	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	17.90	17.70	19.00	18.60	19.85	22.86	21.27	19.72	21.18	23.67	25.87	28.47	domestic
import	26.40	30.60	27.90	24.80	24.16	24.01	24.39	23.58	24.44	24.17	28.39	27.13	imported

* hinnavaatlus mais - prices observed as of May

** kogu sortimendi keskmine hind, sh 0,5 liitrit jt - average price of whole assortment, incl 0,5 litres etc.

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 17. Viina jaehinnad kauplustes 1998-2009*
Retail prices of vodka 1998-2009*
kr/liiter - EEK/litre

	1998**	1999**	2000**	2001**	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													Estonia
kodumaine	118.30	135.90	136.80	136.80	145.10	142.77	133.70	136.93	141.41	149.11	169.95	204.96	domestic
import	209.50	234.30	251.90	260.20	273.77	284.08	279.96	255.70	259.98	265.38	270.31	314.15	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	125.70	145.30	144.50	145.90	177.48	163.24	145.95	146.08	147.08	162.90	180.1	221.09	domestic
import	218.20	234.60	249.80	270.30	299.16	306.38	310.04	270.24	275.28	279.08	298.19	332.59	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	116.90	135.90	135.20	136.40	144.69	140.13	135.80	136.29	143.17	146.51	173.51	204.35	domestic
import	203.10	236.80	255.00	265.00	277.91	275.20	263.25	246.81	252.07	259.49	256.55	305.69	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	112.00	129.60	134.10	132.60	133.87	138.84	123.85	130.36	133.44	143.97	154.55	193.65	domestic
import	205.70	221.20	244.60	233.80	228.85	264.29	243.71	219.54	205.42	213.14	209.25	271.52	imported

* 0,7-1,0 liitrised pudelid, hinnavaatlus mais - bottles of 0,7-1,0 litres, prices observed as of May

** kogu sortimendi keskmine hind, sh 0,5 liitrit jt - average price of whole assortment, incl 0,5 litres etc.

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 18. Kodumaiste alkoholsete jookide jaehinnad 2002-2009

Retail prices of alcohol produced in Estonia 2002-2009

kr - EEK

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	61.49	61.34	60.57	61.12	61.6	63.21	77.72	81.11	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	53.61	53.63	55.18	55.17	55.32	51.69	63.60	65.55	lower price category
keskmine hinnaklass	69.38	69.05	65.96	67.23	67.87	74.73	91.84	96.66	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	75.32	75.29	72.26	72.96	74.06	76.24	86.48	90.52	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	53.69	54.02	50.02	51.46	52.26	53.11	60.23	63.98	berry liqueur 21%
kange liköör 40-45%	95.21	95.24	91.25	91.94	93.46	97.95	111.75	116.88	strong liqueur 40-45%
kreemliköör 16-17%	77.05	76.62	75.52	75.48	76.46	77.67	87.48	90.72	cream liqueur 16-17%
Džinn 38-40%, 0,5 l klaaspudel	73.64	74.81	70.61	71.79	72.72	76.40	88.85	95.18	Gin 38-40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	9.65	9.75	9.19	9.03	9.09	9.69	11.84	12.94	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	9.52	9.77	9.55	8.92	8.95	9.72	11.64	12.36	light beer ≤6%
kange õlu >6%	9.78	9.74	8.84	9.14	9.23	9.66	12.05	13.52	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	29.04	30.20	30.03	31.23	36.13	36.69	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11-14%, 0,5 l klaaspudel	29.09	29.43	28.00	29.61	30.37	32.81	40.02	41.67	Berry wine 11-14%, 0,5 l glass bottle

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 19. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 1999-2009*

Average prices of legal and illegal alcohol 1999-2009*

kr/liiter - EEK/litre

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	141	136	132	136	137	158	188	188	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	103	107	110	111	111	114	145	134	Legal Estonian vodka, lower price category
Salapiiritus	77	84	84	79	79	81	78	93	78	75	106	Illegal spirits
Salaviin	51	48	53	63	60	72	66	66	70	100	92	Illegal vodka
Puskar	32	31	34	36	42	42	48	48	42	68	54	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	58	58	58	58	58	58	61	61	61	74	81	Excise duty (vodka 40%)

... andmeid ei kogutud - not available

* seisuga oktoober/november - as of October/November

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 20. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2002-2009

Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2002-2009

kr (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) – EEK (including VAT and package refund)

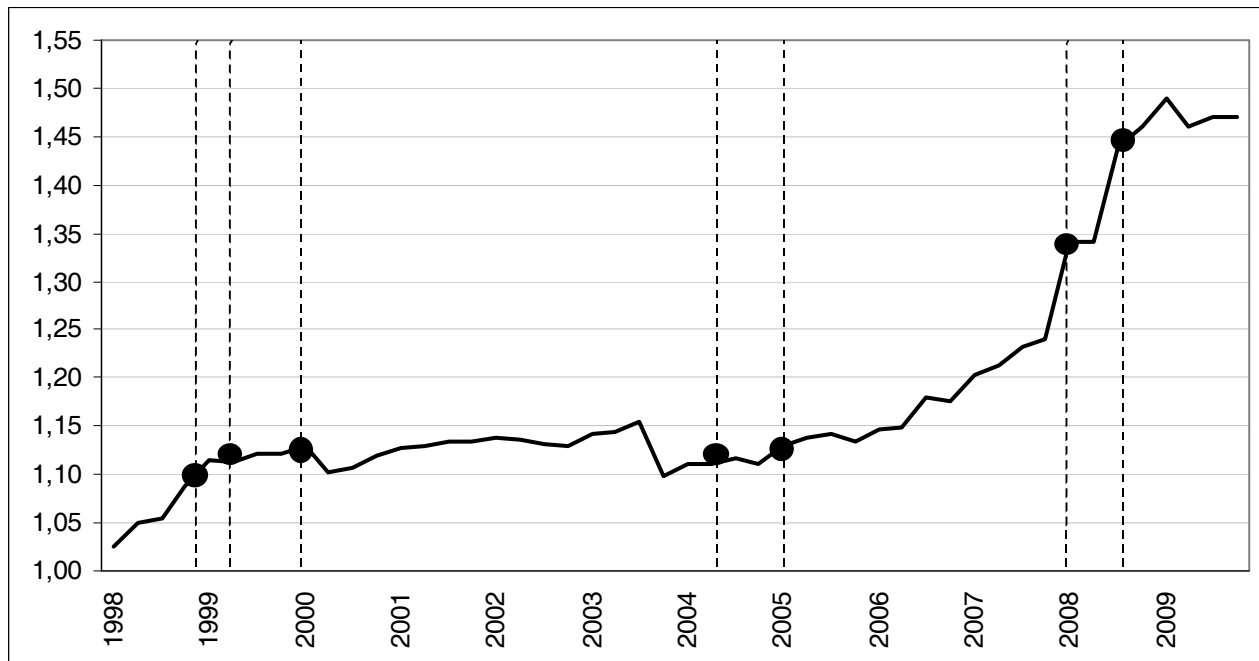
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Lahja õlu 4,3-4,7%, 0,5 l üksikus klaaspudelis					Light beer 4,3-4,7% in single 0,5 l glass bottle				
Tallinn	9.67	9.50	9.68	9.42	9.66	10.88	12.32	12.62	Tallinn
Riia	6.67	6.05	6.21	6.15	7.24	8.13	9.35	10.35	Riga
Vilnius	8.11	7.84	8.05	8.04	7.90	7.66	9.26	9.04	Vilnius
Varssavi	9.12	7.92	7.08	8.52	8.81	8.63	11.40	8.48	Warsaw
Praha	4.43	4.29	4.23	5.45	7.45	6.46	6.22	6.18	Prague
Bratislava	5.69	5.89	5.85	6.44	7.29	7.25	Bratislava
Budapest	7.36	6.36	7.44	8.49	7.86	Budapest
Helsingi	27.02	27.60	25.78	25.73	26.04	27.80	25.93	28.36	Helsinki
Berliin	...	10.12	10.25	10.21	10.40	10.80	12.02	11.90	Berlin
Amsterdam	9.61	10.94	10.91	10.43	10.95	10.46	11.76	12.12	Amsterdam
Stockholm	18.83	17.01	16.95	15.34	15.01	14.92	15.39	13.10	Stockholm
Viin 38-40%, 0,7-0,75 l klaaspudelis					Vodka 38-40% in 0,7-0,75 l glass bottle				
Tallinn	79.03	82.95	85.49	90.24	88.41	89.95	110.21	112.63	Tallinn
Riia	81.03	78.66	61.45	52.86	53.65	56.94	61.89	76.42	Riga
Vilnius	71.05	71.07	78.58	79.68	78.23	81.44	99.64	116.03	Vilnius
Varssavi	133.06	99.46	86.09	101.02	96.82	104.12	111.97	88.90	Warsaw
Praha	57.00	67.19	84.55	93.40	100.07	92.85	111.52	102.71	Prague
Bratislava	61.59	61.08	68.81	78.06	88.22	93.13	Bratislava
Budapest	95.91	106.69	121.40	115.30	86.88	Budapest
Helsingi	324.67	319.86	226.05	224.06	232.51	217.25	229.85	252.46	Helsinki
Berliin	71.53	72.46	76.12	79.71	78.15	Berlin
Amsterdam	193.01	219.05	234.54	239.91	242.52	242.52	232.19	231.41	Amsterdam
Stockholm	337.52	336.00	333.89	321.40	324.75	324.75	316.61	288.08	Stockholm
Absolut vodka 40% (maitsestatamata), 0,7 l klaaspudelis					Absolute vodka 40% (not flavoured) in 0,7 l glass bottle				
Tallinn	238.17	239.67	236.67	234.83	264.46	283.29	Tallinn
Riia	214.85	203.16	206.27	270.39	328.42	268.11	Riga
Vilnius	225.19	184.18	183.69	186.69	209.27	248.20	Vilnius
Varssavi	181.23	Warsaw
Praha	160.00	200.85	198.03	198.11	213.74	213.30	Prague
Bratislava	169.10	178.97	187.55	204.90	230.09	233.70	Bratislava
Budapest	Budapest
Helsingi	282.23	252.73	256.40	253.01	283.98	326.23	Helsinki
Berliin	195.43	199.34	191.51	199.08	204.56	220.20	Berlin
Amsterdam	234.54	265.84	250.19	250.19	242.37	242.37	Amsterdam
Stockholm	...	400.30	395.85	383.72	389.02	388.03	375.94	347.12	Stockholm

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

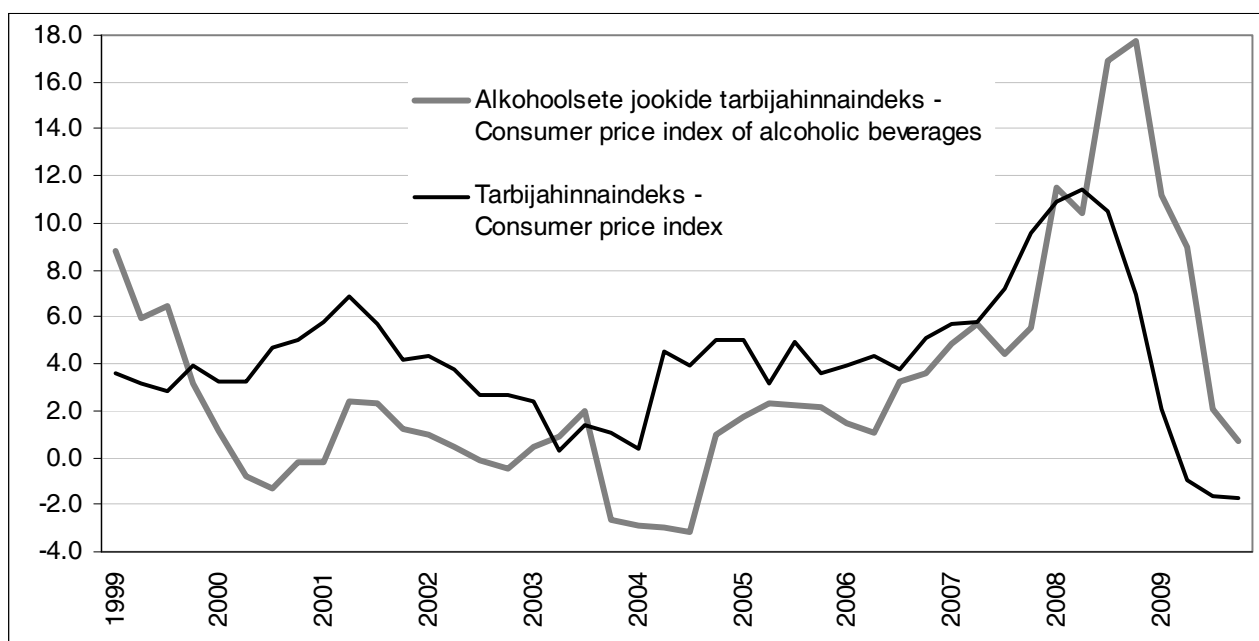
Joonis 5. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998-2009 (1997=1)**
Consumer price index of alcoholic beverages 1998-2009 (1997=1)

jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 25
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 25

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

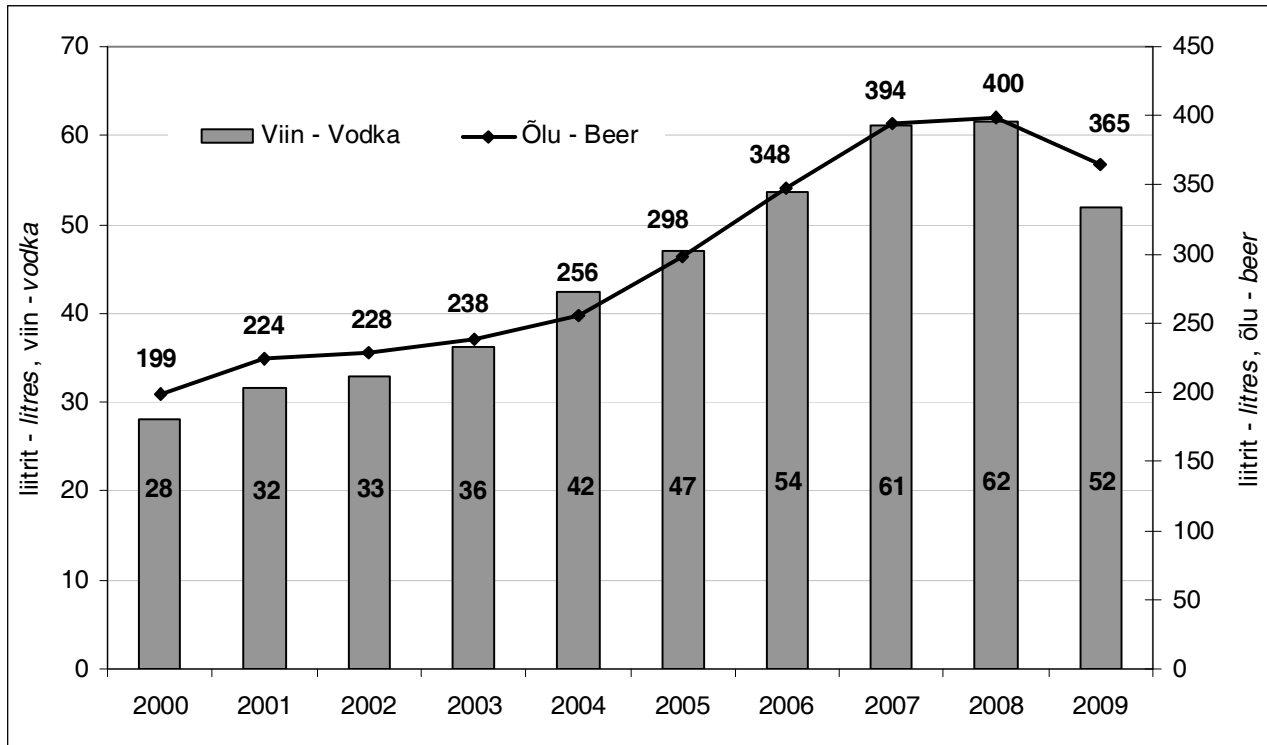
Joonis 6. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 1999-2009**
Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 1999-2009
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - *growth compared to the same period last year, %*

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. **Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2000-2009***Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2000-2009*

keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

*average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka**

* Eesti keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind mai seisuga
average price of domestic vodka and beer in Estonia as of May

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

1.5. Kodumaiste ja imporditud toodete osakaal ja sortimendi laius alkoholi jaeturul

Share of domestic and imported alcoholic beverages and number of product names at alcohol retail market

Tabel 21. **Kodumaise ja impordõlle osakaal kaupluste rahalises käibes 1998-2009***
*Share of domestic and imported beer in the turnover of shops 1998-2009**
 %

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													Estonia
kodumaine	87	89	93	93	93	92	88	88	88	89	87	84	domestic
import	13	11	7	7	7	8	12	12	12	11	13	16	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	72	73	83	83	87	86	83	70	80	76	70	65	domestic
import	28	27	17	7	13	14	17	30	20	24	30	35	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	89	91	93	92	93	92	91	90	89	90	88	85	domestic
import	11	9	7	8	7	8	9	10	11	10	12	15	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	91	93	96	97	95	94	87	94	91	93	91	90	domestic
import	9	8	5	3	5	6	13	6	9	7	9	10	imported

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Kodumaise ja imporditud viina osakaal kaupluste rahalises käibes 1998-2009***
*Share of domestic and imported vodka in the turnover of shops 1998-2009**
 %

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													Estonia
kodumaine	91	92	92	91	91	92	93	89	89	87	83	83	domestic
import	9	8	8	9	9	8	7	11	11	13	17	17	imported
Tallinn													Tallinn
kodumaine	68	74	84	82	87	84	87	67	79	71	71	65	domestic
import	32	26	16	18	13	16	13	33	21	29	29	35	imported
Muud linnad													Other towns
kodumaine	92	93	92	94	91	90	93	91	87	88	83	84	domestic
import	8	7	8	6	9	10	7	9	13	12	17	16	imported
Maa-piirkond													Rural areas
kodumaine	99	97	96	90	92	97	95	97	95	92	87	90	domestic
import	2	3	4	10	8	3	5	3	5	8	13	10	imported

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 23. **Õlle sortimendi laius kauplustes 1998-2009****Assortment of beer in shops 1998-2009***nimetuste arv keskmiselt kauplustes - number of product names on average in a shop*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													<i>Estonia</i>
kodumaine	17	19	22	25	29	27	36	36	42	42	42	50	<i>domestic</i>
import	8	13	9	10	11	14	18	26	26	29	28	31	<i>imported</i>
Tallinn													<i>Tallinn</i>
kodumaine	27	30	33	38	37	34	42	43	46	53	47	47	<i>domestic</i>
import	27	48	37	43	33	46	53	82	92	94	95	84	<i>imported</i>
Muud linnad													<i>Other towns</i>
kodumaine	15	16	22	23	29	28	38	39	46	43	44	51	<i>domestic</i>
import	7	8	6	6	9	10	17	23	23	27	27	31	<i>imported</i>
Maa-piirkond													<i>Rural areas</i>
kodumaine	15	20	19	23	24	22	29	27	33	36	37	50	<i>domestic</i>
import	3	6	4	3	6	6	6	3	4	4	3	9	<i>imported</i>

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 24. **Viina sortimendi laius kauplustes 1998-2009****Assortment of vodka in shops 1998-2009***nimetuste arv keskmiselt kauplustes - number of product names on average in a shop*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Eesti													<i>Estonia</i>
kodumaine	32	39	41	49	44	42	43	40	38	36	31	30	<i>domestic</i>
import	9	12	11	12	13	12	14	18	16	18	23	23	<i>imported</i>
Tallinn													<i>Tallinn</i>
kodumaine	60	58	63	61	52	49	44	50	45	49	43	46	<i>domestic</i>
import	28	32	31	30	29	29	32	46	52	56	59	63	<i>imported</i>
Muud linnad													<i>Other towns</i>
kodumaine	34	37	40	46	43	46	46	42	42	39	33	30	<i>domestic</i>
import	9	12	11	11	13	13	15	18	15	15	23	22	<i>imported</i>
Maa-piirkond													<i>Rural areas</i>
kodumaine	17	34	32	49	42	33	39	30	31	26	24	24	<i>domestic</i>
import	1	4	4	8	6	2	5	3	3	5	8	9	<i>imported</i>

* mai seisuga - as of May

Allikas: Eesti toidukaupade positsioon siseturul, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Position of Estonian Food Products at Estonian Market, Estonian Institute of Economic Research

2. Riiklik alkoholituru korraldus

Alcohol market organisation

Tabel 25. **Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad**
Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels
 kr - EEK

	Ühik <i>Unit</i>		Eesti aktsiisimäärad <i>Excise duty rates in Estonia</i>					EL aktsiisi alammäär <i>EU minimum excise duty</i>	
			01.01.2000	01.05.2004	01.01.2005	01.01.2008	01.07.2008	01.01.2010	
Vein <i>Wine</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	1 040	325	341	376	451	496	0
		>6%	1 040	1 040	1 040	1 040	1 040	1144	
Kääritatud joogid <i>Fermented alcoholic beverages</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	325	325	341	376	451	496	0
		>6%	650	1 040	1 040	1 040	1 040	1144	
Õlu <i>Beer</i>	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris <i>per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres</i>		55.00	55.00	58.00	64.00	77.00	85.00	29.30
				27.50*	29.00*	32.00*	38.50*	42.50*	
Vahetoode <i>Intermediate product</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>		1 600	1 600	1 680	1 852	2 222	2444	704
Muu alcohol <i>Other alcohol</i>	100 liitri 100% alkoholi kohta <i>per 100 litres of 100% alcohol</i>		14 500	14 500	15 200	16 800	20 200	22200	8 607

* tootmismahu kuni 300 000 liitri korral aastas - *in case production remains below 300 000 litres per year*

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 26. **Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 1998-2009**
Alcohol excise revenue 1998-2009
 miljon kr - million EEK

	Maksud kokku	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, kr
	<i>Total tax revenue</i>	<i>Excise revenue</i>	<i>Alcohol excise revenue</i>	<i>Share of alcohol excise in excise revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total tax revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total state revenue, %</i>	<i>Alcohol excise revenue per capita, EEK</i>
1998	13 974	2 785	935	33,6	6,7	4,0	671
1999	13 706	2 685	853	31,8	6,2	3,7	618
2000	25 282	2 819	1 013	35,9	4,0	3,8	738
2001	27 690	3 434	1 003	29,2	3,6	3,5	734
2002	31 935	3 938	1 218	30,9	3,8	3,7	895
2003	35 897	4 162	1 294	31,1	3,6	3,4	954
2004	39 256	5 244	1 690	32,2	4,3	4,1	1 251
2005	45 896	6 524	1 937	29,7	4,2	4,1	1 438
2006	55 209	7 030	2 090	29,7	3,8	3,6	1 554
2007	67 719	8 195	2 314	28,2	3,4	2,8	1 724
2008	70 369	8 971	2 434	27,1	3,5	2,9	1 815
2009	63 780	9 818	2 510	25,6	3,9	2,9	1 873

Allikad: Rahandusministeerium, Statistikaamet
 Sources: Ministry of Finance, Statistics Estonia

Tabel 27. **Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes 2007 ja 2009***
*Number of alcohol sales points by local municipalities 2007 and 2009**

	Müügikohti kokku		Jaemüüjaid		Hulgimüüjaid		Toitlustusasutused		
	Total number of sales points		Retail		Wholesale		Restaurants, pubs, cafés etc.		
	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	
Harju maakond**	2 095	2 408	720	823	219	266	1 156	1 319	Harju county**
Tallinn	1 633	1 846	469	539	170	196	994	1 111	Tallinn
Hiiu maakond	78	85	29	29	9	7	40	49	Hiiu county
Ida-Viru maakond**	582	566	339	313	17	19	226	234	Ida-Viru county**
Narva	189	169	111	93	10	11	68	65	Narva
Kohtla-Järve	93	86	65	61	1	0	27	25	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond	139	140	101	96	3	2	35	42	Jõgeva county
Järva maakond	128	135	83	79	4	3	41	53	Järva county
Lääne maakond	143	167	68	71	3	2	72	94	Lääne county
Lääne-Viru maakond**	262	276	150	140	11	11	101	125	Lääne-Viru county**
Põlva maakond	127	123	94	84	0	2	33	37	Põlva county
Pärnu maakond	482	539	239	241	13	13	230	285	Pärnu county
Pämu	268	328	99	103	8	9	161	216	Pämu
Rapla maakond	145	150	103	94	3	3	38	53	Rapla county
Saare maakond	231	266	109	123	8	9	114	134	Saare county
Tartu maakond	446	496	211	205	23	27	212	264	Tartu county
Tartu	395	323	205	98	16	20	174	205	Tartu
Valga maakond	176	185	111	108	1	2	64	75	Valga county
Viljandi maakond**	214	239	135	130	8	10	70	99	Viljandi county**
Viljandi	83	108	39	38	5	7	39	63	Viljandi
Võru maakond	182	188	121	113	5	5	56	70	Võru county
Kokku	5 430	5 963	2 613	2 649	327	381	2 488	2 933	Total

* seisuga 15.11.2007 ja 21.07.2010 - as of 15.11.2007 and 21.07.2010

** seisuga 21.07.2010 on lisaks välja antud ka üks kaubanduse korraldamise luba - one additional licence for organising commerce as of 21.07.2010

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register
 Source: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities

Tabel 28. **Alkoholi müügikohtade arv võrrelduna elanike arvuga 2009***
*Number of alcohol sales points compared to the population 2009**

	Rahvaarv	Müügikohtade arv 1000 elaniku kohta	Jaemüügikohtade arv 1000 elaniku kohta	Alkoholi müüvate toitlustusasutuse arv 1000 elaniku kohta	
	<i>Population</i>	<i>Number of sales points per 1000 inhabitants</i>	<i>Number of retail sales points per 1000 inhabitants</i>	<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol per 1000 inhabitants</i>	
Harju maakond	524 938	4,6	1,6	2,5	<i>Harju county</i>
Tallinn	398 594	4,6	1,4	2,8	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	10 097	8,4	2,9	4,9	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	169 688	3,3	1,8	1,4	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	66 151	2,6	1,4	1,0	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	44 821	1,9	1,4	0,6	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	36 780	3,8	2,6	1,1	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	36 130	3,7	2,2	1,5	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	27 477	6,1	2,6	3,4	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	67 151	4,1	2,1	1,9	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	31 002	4,0	2,7	1,2	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	88 466	6,1	2,7	3,2	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	44 024	7,5	2,3	4,9	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	36 678	4,1	2,6	1,4	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	34 723	7,7	3,5	3,9	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	149 605	3,3	1,4	1,8	<i>Tartu county</i>
Tartu	102 817	3,1	1,0	2,0	<i>Tartu</i>
Valga maakond	34 135	5,4	3,2	2,2	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	55 657	4,3	2,3	1,8	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	20 021	5,4	1,9	3,1	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	37 888	5,0	3,0	1,8	<i>Võru county</i>
Kokku	1 340 415	4,4	2,0	2,2	<i>Total</i>

* seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 29. **Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2009***
*Number of alcohol sales points per 10 km² 2009**

	Pindala km ²	Müügikohtade arv 10 km ² kohta	Jaemüügikohtade arv 10 km ² kohta	Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv 10 km ² kohta	
	<i>Area in km²</i>	<i>Number of sales points per 10 km²</i>	<i>Number of retail sales points per 10 km²</i>	<i>Number of licences for restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol per 10 km²</i>	
Harju maakond	4 333	5,6	1,9	3,0	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	116,6	34,1	70,2	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,8	0,3	0,5	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	1,7	0,9	0,7	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	19,9	10,9	7,6	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	20,5	14,5	6,0	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,5	0,4	0,2	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,5	0,3	0,2	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,7	0,3	0,4	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,8	0,4	0,3	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,6	0,4	0,2	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	1,1	0,5	0,6	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	102,5	32,2	67,5	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,5	0,3	0,2	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,9	0,4	0,5	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	1,7	0,7	0,9	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	82,8	25,1	52,6	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,9	0,5	0,4	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,7	0,4	0,3	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	72,0	25,3	42,0	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,8	0,5	0,3	<i>Võru county</i>
Kokku	45 228	1,3	0,6	0,6	<i>Total</i>

* seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010

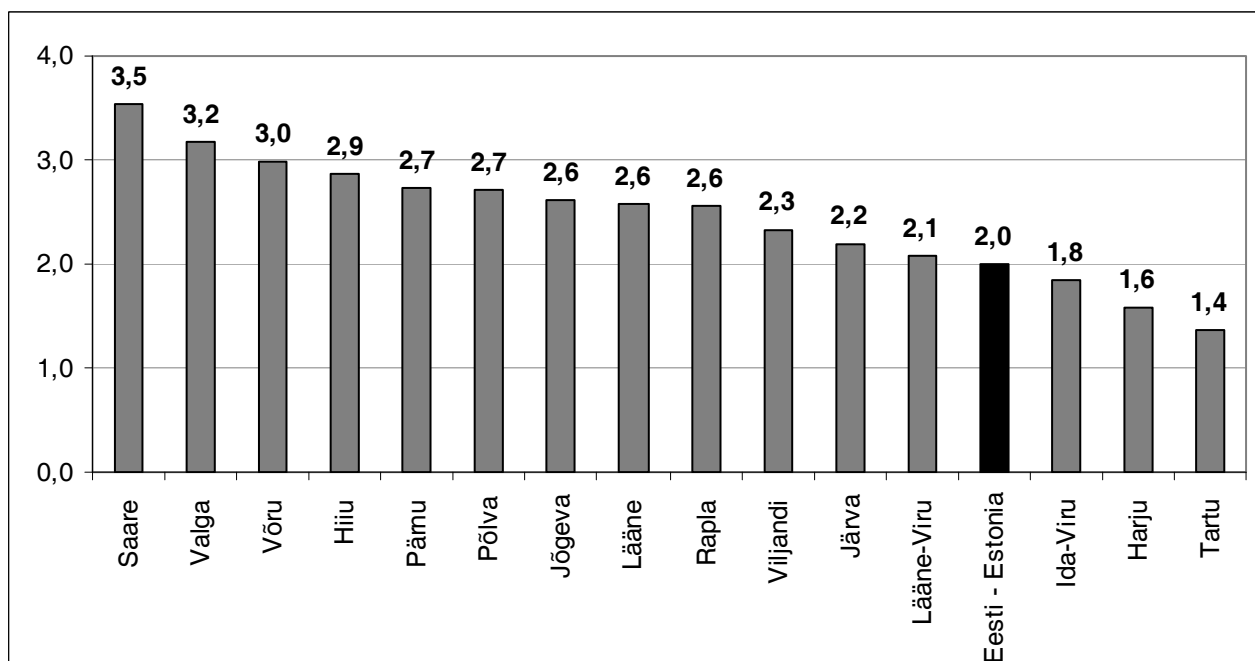
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 8. **Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta**

Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants

seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010

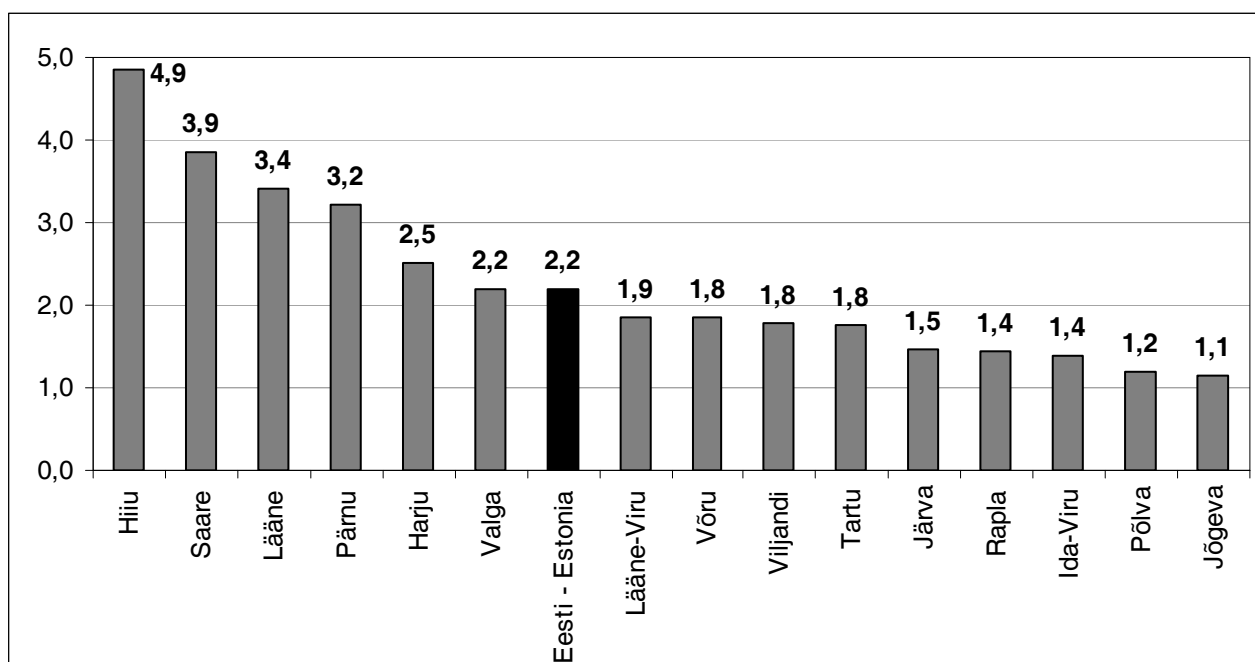
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta**

Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants

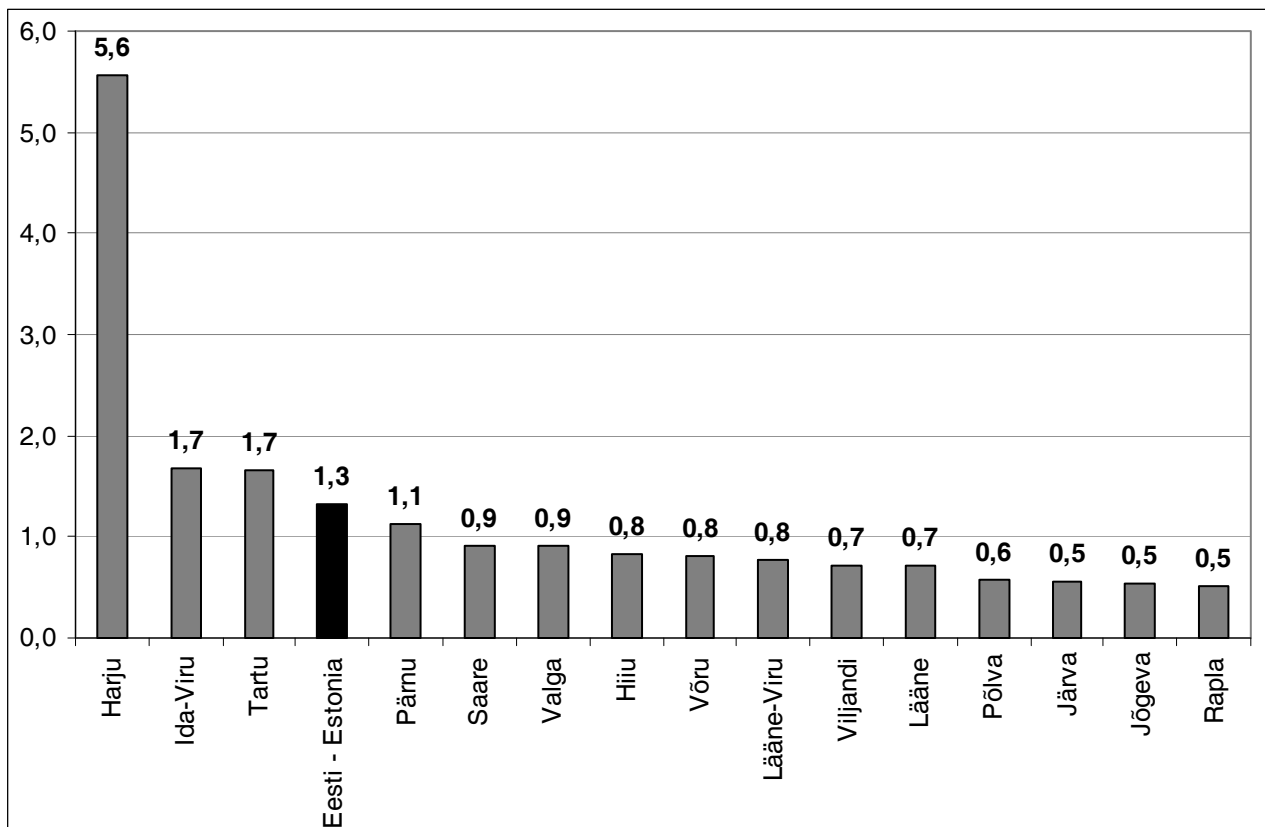
seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 10. **Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**
Number of alcohol sales points in counties per 10 km²
 seisuga 21.07.2010 - as of 21.07.2010

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 30. Alkoholi tarbimine 1998-2009
Consumption of alcohol 1998-2009
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Legaalne müük	10,14	9,23	10,37	11,41	12,90	13,39	17,33	17,85	19,02	20,44	19,37	17,17	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,82	1,29	3,99	3,89	3,74	3,17	3,10	3,52	Exports by tourists
Illegaalne müük	1,36	1,49	1,08	0,94	0,85	0,58	0,70	0,81	Illegal sales
Tarbimine kokku*	13,50	13,64	14,43	14,90	15,32	16,85	16,16	13,61	Total consumption*
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,81	1,00	0,81	0,85	Consumption by tourists in Estonia

... andmeid ei kogutud - not available

* tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 31. Alkoholi tarbimine 1998-2009
Consumption of alcohol 1998-2009
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Legaalne müük	7,28	6,69	7,56	8,35	9,52	9,91	12,83	13,25	14,11	15,24	14,46	12,82	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,60	0,95	2,95	2,89	2,78	2,36	2,31	2,63	Exports by tourists
Illegaalne müük	1,00	1,10	0,80	0,70	0,63	0,43	0,52	0,60	Illegal sales
Tarbimine kokku*	9,92	10,06	10,68	11,06	11,35	12,56	12,06	10,16	Total consumption*
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,60	0,74	0,60	0,63	Consumption by tourists in Estonia

... andmeid ei kogutud - not available

* tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 32. **Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009***
*Consumption of alcoholic beverages 1998-2009**
 miljon liitrit - million litres

	1998	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	11,87	7,06	9,06	11,07	14,50	15,20	15,20	15,90	16,50	20,10	18,20	14,30	<i>Strong alcoholic beverages</i>
Õlu	63,52	79,17	82,19	86,94	89,40	87,95	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	96,30	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	5,93	9,92	11,66	11,89	16,45	18,28	35,99	28,94	32,40	33,70	31,60	24,50	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	10,16	8,84	9,47	8,89	7,52	6,55	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	<i>Wine and vermuth</i>

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. Alkohoolsete jookide tarbimine 1998-2009*
*Consumption of alcoholic beverages 1998-2009**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	1998	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	8,52	5,12	6,60	8,10	10,65	11,21	11,20	11,80	12,27	14,97	13,50	10,67	Strong alcoholic beverages
Õlu	45,60	57,40	59,90	63,60	65,68	64,86	62,73	76,14	78,40	80,70	77,56	71,87	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	4,26	7,19	8,50	8,70	12,08	13,48	26,64	21,48	24,09	25,10	23,57	18,28	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	7,29	6,41	6,90	6,50	5,52	4,83	5,96	7,28	7,51	7,30	8,80	7,39	Wine and vermuth

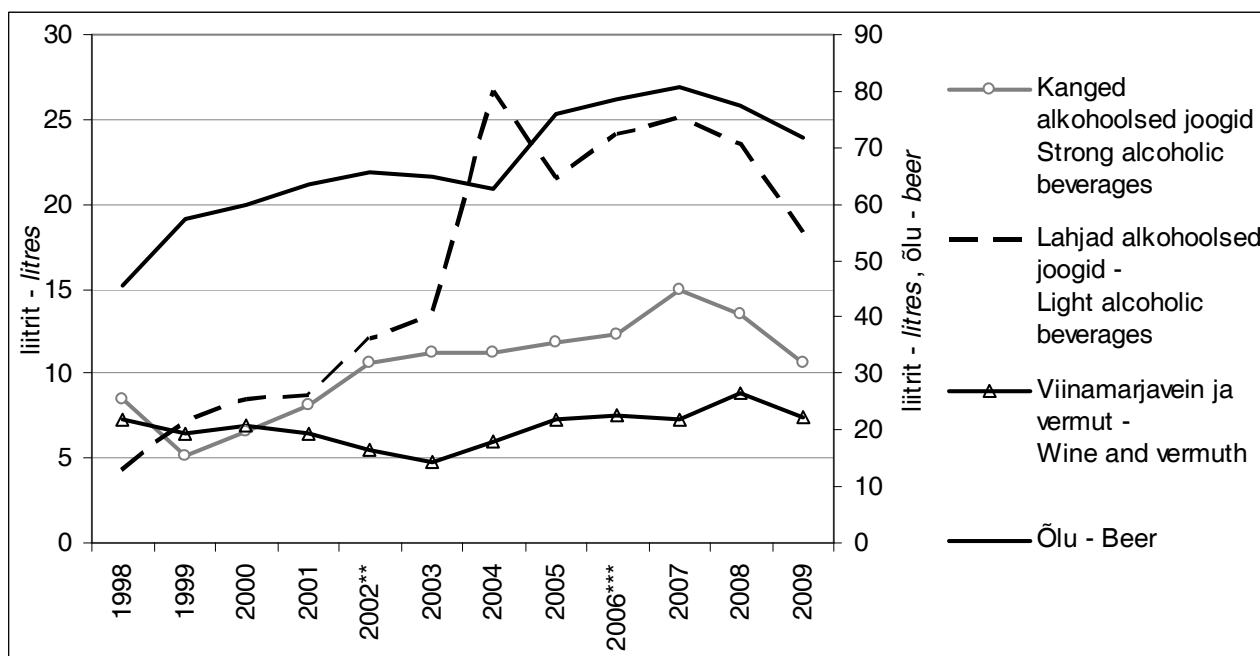
* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 11. Alkohoolsete jookide tarbimine 1998-2009*
*Consumption of legal alcoholic beverages 1998-2009**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumptions by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 34. **Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009***
Consumption of legal alcoholic beverages 1998-2009*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	
Kanged alkohoolsed joogid	3,41	2,05	2,64	3,24	4,05	4,26	4,26	4,48	4,66	5,69	5,13	4,06	Strong alcoholic beverages
Õlu	2,73	3,44	3,59	3,82	3,68	3,63	3,51	4,27	4,39	4,52	4,34	4,02	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid****	0,23	0,40	0,47	0,48	0,68	0,75	1,49	1,20	1,38	1,46	1,52	1,18	Light alcoholic beverages****
Viinamarjavein ja vermut	0,91	0,80	0,86	0,81	0,67	0,59	0,73	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

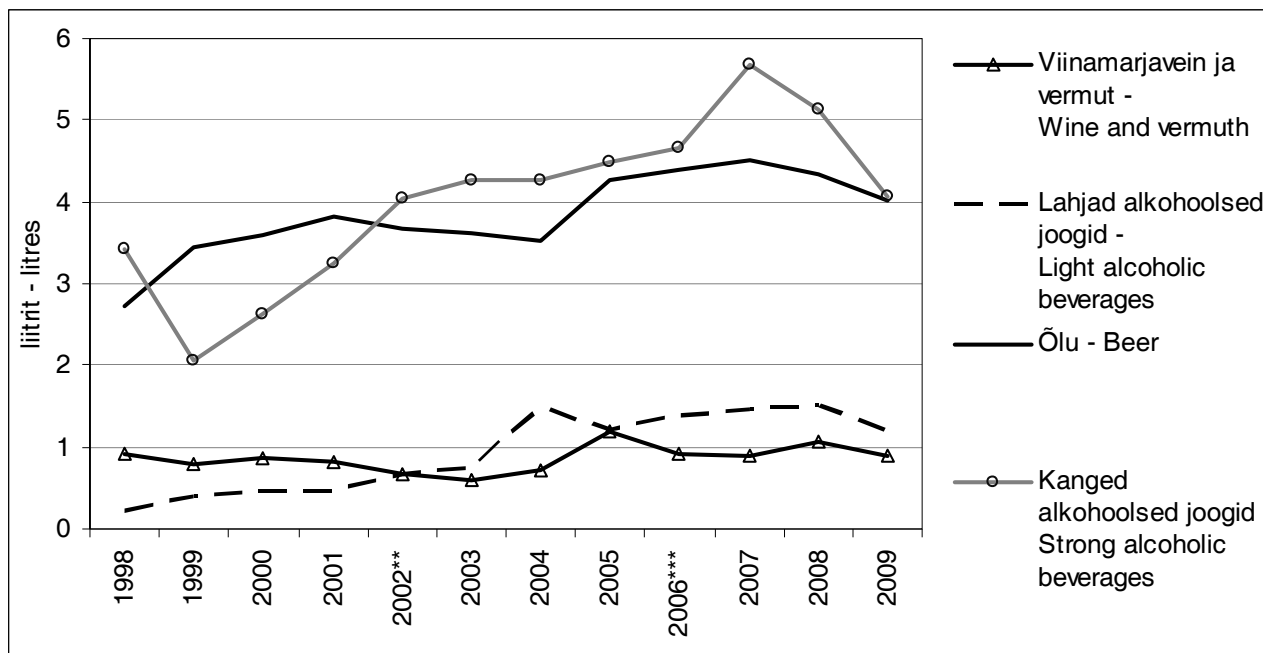
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

**** lahjad alkohoolsed joogid kokku on arvestatud lahjade alkohoolsete jookide keskmise etanoolisisalduse koefitsiendiga
light alcoholic beverages are calculated using an average coefficient of ethyl alcohol of light alcoholic beverages

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Alkoholsete jookide tarbimine 1998-2009***
Consumption of legal alcoholic beverages 1998-2009*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

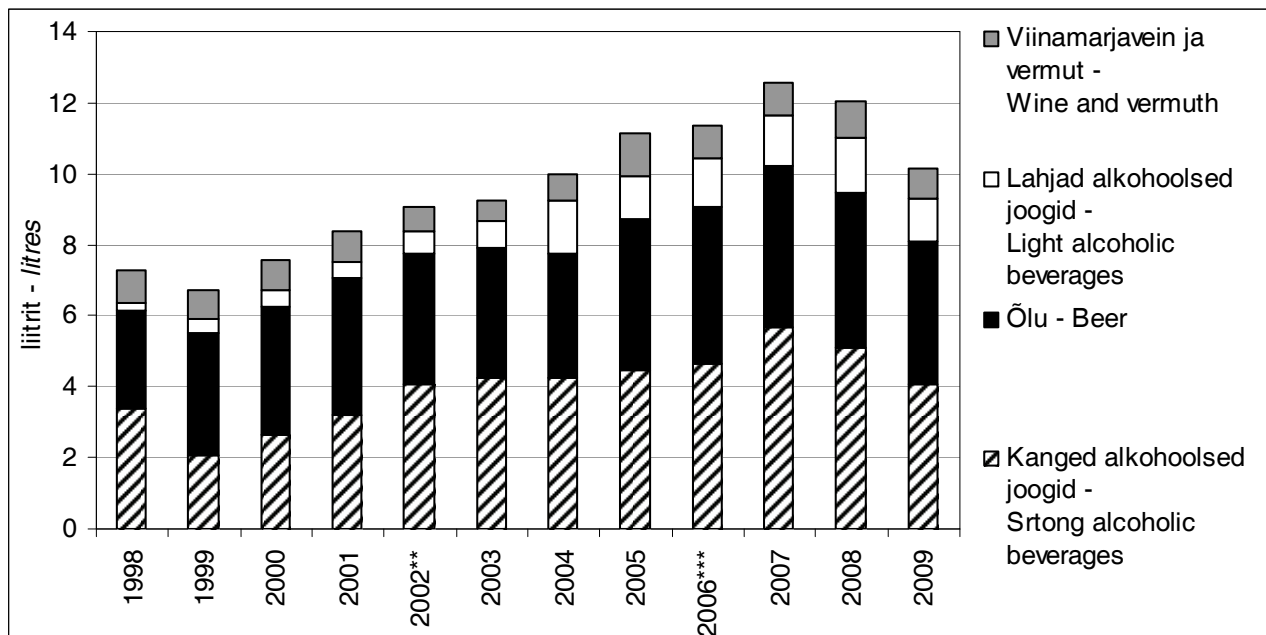
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 13. **Alkoholsete jookide summaarne tarbimine 1998-2009***

*Sum of alcoholic beverages consumption 1998-2009**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 35. **Alkoholsete jookide tarbimine 2009***

*Consumption of alcoholic beverages in 2009**

liitrit elaniku kohta - litres per capita

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	9,17	1,50	10,67	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	7,40	1,50	8,90	<i>vodka</i>
Õlu	71,87	...	71,87	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	18,28	...	18,28	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	10,60	...	10,60	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	7,70	...	7,70	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	3,06	...	3,06	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	7,39	...	7,39	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 36. **Alkoholsete jookide tarbimine 2009***
*Consumption of alcoholic beverages 2009**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	4,05	0,57	4,62	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,81	0,57	3,38	<i>vodka</i>
Õlu	4,02	...	4,02	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,67	...	1,18	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,46	...	0,46	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,72	...	0,72	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,14	...	0,14	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	0,90	...	0,90	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

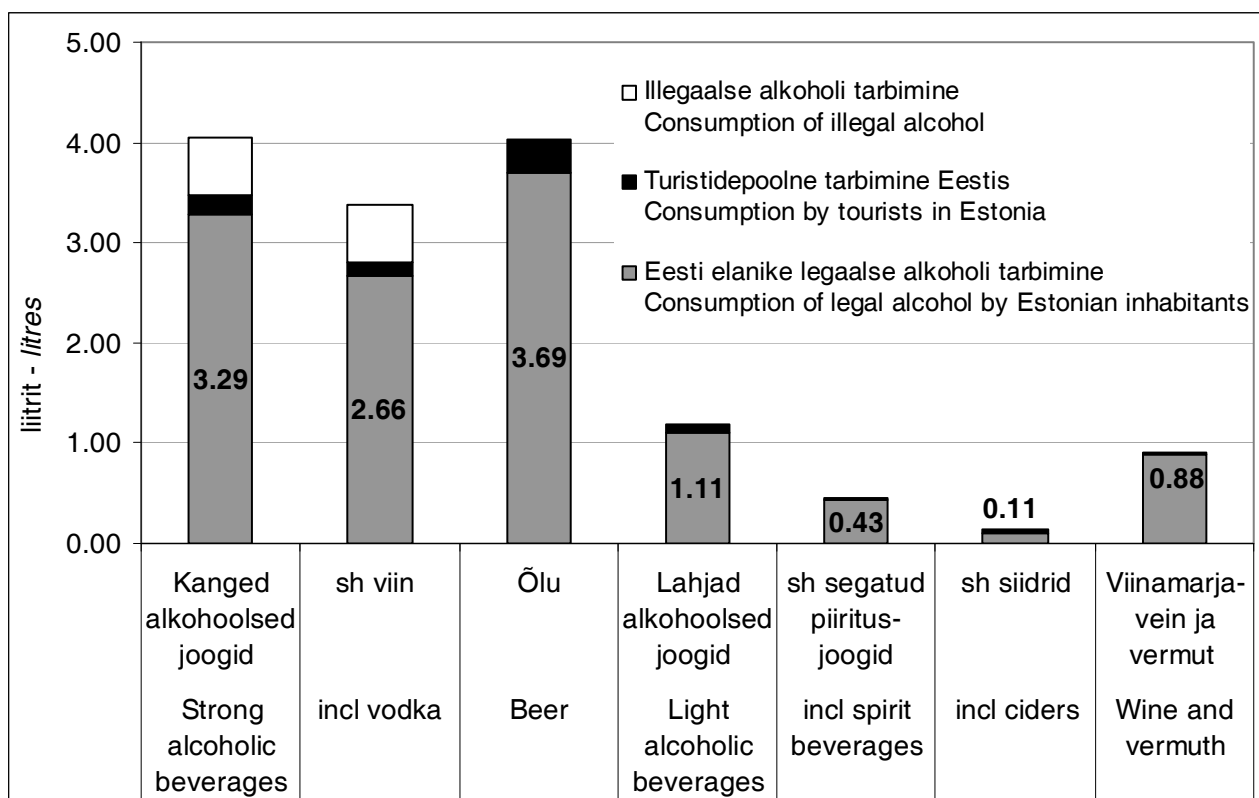
* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 14. **Alkoholsete jookide tarbimine 2009**
Consumption of alcoholic beverages 2009

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 37. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 1998-2009 (küsitluste tulemused)
Choice between legal and illegal alcohol 1998-2009 (poll results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Ostab ainult legaalset alkoholi	64	72	82	86	87	87	92	90	95	97	96	93	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalset ja illegaalset alkoholi	36	28	18	14	13	13	8	10	5	3	4	7	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 38. Illegaalse alkoholi ostmine 1998-2009 (küsitluste tulemused)
Purchasing of illegal alcohol 1998-2009 (poll results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Ei ostanud	64	72	85	86	87	87	92	90	95	97	96	93	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	19	18	9	10	8	7	5	6	3	2	3	4	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	12	8	5	3	4	4	2	3	2	1	1	2	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	5	2	1	1	1	2	1	1	0	0	0	1	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 39. Illegaalse alkoholi ostukohad 2001-2009 (küsitluste tulemused)
Purchasing places of illegal alcohol 2001-2009 (poll results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kauplus, kiosk	15	13	4	7	15	2	7	18	4	<i>Shop, kiosk</i>
Baar, restoran	2	2	4	2	7	4	11	5	2	<i>Bar, restaurant</i>
Turg	12	11	13	5	4	4	13	5	5	<i>Market</i>
Käest kätte (tänaval)	17	20	18	10	22	23	44	33	40	<i>Change hands on the street</i>
Müüja kodu	56	52	55	64	58	49	32	50	56	<i>Seller's home</i>
Muu	5	11	6	14	5	8	5	15	10	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 40. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2003-2009 (küsitluste tulemused)

Reasons to prefer legal alcohol 2003-2009 (poll results)

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Salaalkoholi pole kerge saada	12	16	22	15	15	18	20	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine alkoholi	60	59	54	58	52	51	47	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	75	69	72	72	72	72	73	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse allilma	73	74	74	72	70	72	74	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalselt alkoholi	60	66	79	75	75	71	73	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	84	88	88	87	87	85	81	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	94	95	93	95	94	91	87	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	95	95	95	96	95	93	91	<i>In principle not buying illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 41. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 1998-2009 (küsitluste tulemused)

Availability of illegal alcohol 1998-2009 (poll results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Muutus kergemaks	10	12	11	14	10	10	12	14	4	4	6	10	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	59	47	51	42	52	68	61	58	73	69	65	80	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	15	13	18	32	19	14	5	12	13	20	15	6	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	16	28	20	12	19	8	22	16	10	7	14	4	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 42. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2003-2009

Alcoholic beverages exported by tourists 2003-2009

miljon liitrit - million litres

	2003*	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	8,0	16,0	14,0	9,0	6,0	6,3	7,2	Beer
Kange alkohol	1,9	4,0	3,5	3,7	3,1	3,0	3,3	Strong alcoholic beverages
viin	1,3	3,1	2,1	2,2	1,8	1,8	2,1	vodka
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	brandy/whiskey
liköörid	0,4	0,6	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	liqueurs
Vein	1,2	1,8	1,5	1,5	1,4	1,5	1,9	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	...	2,4	2,3	2,9	2,6	3,5	4,5	Light alcoholic beverages
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	3,7	9,0	9,0	10,0	9,0	4,2	4,9	Beer
Kange alkohol	1,1	2,1	1,7	1,7	1,6	1,9	2,1	Strong alcoholic beverages
viin	0,5	1,5	1,0	1,0	0,9	1,1	1,2	vodka
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	brandy/whiskey
liköörid	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	liqueurs
Vein	0,2	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	...	1,2	2,0	3,2	2,9	3,0	3,4	Light alcoholic beverages
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	11,7	25,0	23,0	19,0	15,0	10,5	12,1	Beer
Kange alkohol	3,0	6,1	5,2	5,4	4,7	4,9	5,4	Strong alcoholic beverages
viin	1,8	4,6	3,1	3,2	2,7	2,9	3,3	vodka
konjak/brändi/viski	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	brandy/whiskey
liköörid	0,7	0,9	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	liqueurs
Vein	1,4	2,7	2,3	2,3	2,1	2,4	3,0	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	...	3,6	4,3	6,1	5,5	6,5	7,9	Light alcoholic beverages

... andmeid ei kogutud - not available

* laevadelt ostud olid 2003. aastal maksuvabast tsoonist ning need Eesti siseturu müügis ei kajastunud
in 2003 purchases from ferries were in tax-free zone and these figures did not appear in internal sales figures of Estonia

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 43. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2003-2009***Alcoholic beverages exported by tourists 2003-2009*miljon liitrit 100% alkoholis - *million litres in 100% alcohol*

	2003*	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Kauplustest	1,29	2,60	2,58	2,26	1,82	1,86	2,12	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	0,63	1,40	1,32	1,48	1,35	1,23	1,40	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	1,92	4,00	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

* laevadelt ostud olid 2003. aastal maksuvabast tsoonist ning need Eesti siseturu müügis ei kajastunud
in 2003 purchases from ferries were in tax-free zone and these figures did not appear in internal sales figures of Estonia

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 44. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2003-2009***Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2003-2009*100% alkoholis - *in 100% alcohol*

	2003*	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	1,29	4,00	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	0,95	2,95	2,89	2,79	2,36	2,31	2,63	<i>litres per capita</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,81	0,74	0,81	0,85	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	0,60	0,75	0,60	0,63	<i>litres per capita</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* laevadelt ostud olid 2003. aastal maksuvabast tsoonist ning need Eesti siseturu müügis ei kajastunud
in 2003 purchases from ferries were in tax-free zone and these figures did not appear in internal sales figures of Estonia

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' estimations of alcohol consumption

Tabel 45. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 1998-2009 (küsitluste tulemused)**
Inhabitants' estimation of their own consumption 1998-2009 (poll results)
 % vastanutest - % of respondents

	1998	1999	2000	2001	
Ei tarbi üldse	18	16	16	16	<i>Does not consume</i>
Tarbib üsna vähe	48	56	54	54	<i>Consumes a little</i>
Tarbib keskmisest vähem	19	16	15	15	<i>Consumes less than average</i>
Tarbib keskmiselt	11	10	12	12	<i>Consumes moderately</i>
Tarbib üle keskmise	2	0	1	1	<i>Consumes more than average</i>
Ei oska ise hinnata	2	2	2	2	<i>Cannot assess own consumption</i>
Kokku	100	100	100	100	<i>Total</i>

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Ei joo üldse	16	18	17	16	15	15	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	61	50	55	54	58	55	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	21	29	26	27	25	26	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	2	3	2	3	2	4	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 46. **Alkoholi tarbimise põhjused 2005-2009 (küsitluste tulemused)**
Reasons of alcohol consumption 2005-2009 (poll results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest, kes vastasid oluline või väga oluline
 % of adult alcohol consumers who thought that reasons were important or very important

	2005	2006	2007	2008	2009	
Odav, võrreldes teiste vaba aja veetmise kulutustega	...	8	8	8	12	<i>Cheap compared to other spendings on leisure and entertainment</i>
Kaaslased mõjutavad	16	16	12	14	11	<i>Friends influence or insist</i>
Harjumus	16	15	17	17	23	<i>Habit</i>
Toitumiskultuuri osa	27	36	38	38	36	<i>Part of food culture</i>
Aitab lõõgastuda, pingeid maha võtta	69	62	65	65	65	<i>Helps to relax and reduce stress</i>
Maitseb	61	60	67	71	69	<i>Because of taste</i>
Seltskonna mõttes	72	73	70	75	71	<i>In a sense of keeping company</i>
Traditsioon tähtpäevade tähistamisel	...	87	85	87	87	<i>Tradition in celebrating</i>
Tervise turgutamiseks	55	<i>Health reasons</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 47. **Alkoholi tarbimise põhjused 2005-2009 (küsitluste tulemused)***Reasons of alcohol consumption 2005-2009 (poll results)*

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest, kes vastasid oluline või väga oluline

% of adult alcohol consumers who thought that reasons were important or very important

	2005	2006	2007	2008	2009	
Odav, võrreldes teiste vaba aja veetmise kulutustega	...	8	8	8	12	<i>Cheap compared to other spendings on leisure and entertainment</i>
Kaaslased mõjutavad	16	15	17	17	23	<i>Friends influence or insist</i>
Harjumus	16	16	12	14	11	<i>Habit</i>
Toitumiskultuuri osa	27	36	38	38	36	<i>Part of food culture</i>
Aitab lõõgastuda, pingeid maha võtta	61	60	67	71	69	<i>Helps to relax and reduce stress</i>
Maitseb	69	62	65	65	65	<i>Because of taste</i>
Seltskonna mõttes	72	73	70	75	71	<i>In a sense of keeping company</i>
Traditsioon tähtpäevade tähistamisel	...	87	85	87	87	<i>Tradition in celebrating</i>
Tervise turgutamiseks	55	<i>Health reasons</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*Tabel 48. **Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2009 (küsitluste tulemused)***Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2009*

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>	Joob 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>	Joob 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>	Joob peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>	
Viin	63	33	3	1	<i>Vodka</i>
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	69	28	2	1	<i>Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur</i>
Vein, vahuvein	41	50	8	1	<i>Wine, sparkling wine</i>
Õlu	47	28	18	7	<i>Beer</i>
Siider	84	12	3	1	<i>Cider</i>
Long drink, kokteilid	80	16	3	1	<i>Long drink, cocktails</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 49. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2005-2009 (küsitluste tulemused)***Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2005-2009 (poll results)*

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men					Naised - Women					
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	
Ei joo üldse (või väga harva)											Does not drink (or drinks very rarely)
Viin	45	42	43	48	47	72	76	72	75	77	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	59	54	51	55	60	63	63	60	74	77	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	49	54	49	53	50	29	31	25	31	34	Wine, sparkling wine
Õlu	27	23	25	27	26	66	69	69	68	70	Beer
Siider	80	86	83	87	90	78	80	80	80	82	Cider
Long drink, kokteilid	76	87	74	81	85	71	70	71	78	77	Long drink, cocktails
Joob 1-3 korda kuus											Drinks 1-3 times a month
Viin	47	48	46	44	45	27	23	26	24	21	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	37	42	44	40	35	35	36	38	25	22	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	42	40	44	40	39	62	60	66	62	60	Wine, sparkling wine
Õlu	32	33	37	37	33	25	22	23	25	23	Beer
Siider	16	12	13	10	8	19	16	17	18	15	Cider
Long drink, kokteilid	19	10	23	16	10	25	27	26	21	20	Long drink, cocktails
Joob 1-2 korda nädalas											Drinks 1-2 times a week
Viin	7	8	9	7	6	1	1	2	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	3	4	4	5	4	1	1	2	1	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	8	6	6	6	10	8	9	9	6	6	Wine, sparkling wine
Õlu	29	31	26	27	29	7	8	7	6	6	Beer
Siider	2	1	3	3	1	2	3	3	2	3	Cider
Long drink, kokteilid	4	3	3	3	4	3	3	3	1	3	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev											Drinks almost every day
Viin	1	2	2	1	2	0	0	0	0	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	12	13	12	9	12	2	1	1	1	1	Beer
Siider	2	1	1	0	1	1	1	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 50. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus vanuse lõikes 2005-2009 (küsitluste tulemused)***Frequency of consumption of alcoholic beverages by age 2005-2009 (poll results)*

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	
18-29 aastased						18-29 years old					
	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>					Joob 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>					
Viin	63	61	62	63	66	33	36	34	34	31	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	56	57	56	59	67	40	41	40	37	30	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	38	41	42	42	42	53	53	53	52	49	Wine, sparkling wine
Õlu	46	48	48	34	43	33	26	30	40	32	Beer
Siider	62	66	68	69	71	31	29	26	27	24	Cider
Long drink, kokteilid	53	69	56	71	71	39	27	37	26	24	Long drink, cocktails
	Joob 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>					Joob peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>					
Viin	3	3	4	3	2	1	0	0	0	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	3	2	4	4	2	1	0	0	0	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	8	6	5	5	9	1	0	0	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	17	20	17	21	19	4	6	5	5	6	Beer
Siider	4	4	6	4	5	3	1	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	5	4	6	2	4	3	0	1	1	1	Long drink, cocktails
30-49 aastased						30-49 years old					
	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>					Joob 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>					
Viin	59	62	56	63	63	38	32	37	33	32	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	64	63	57	69	73	35	35	40	29	24	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	32	39	34	40	40	57	50	55	52	51	Wine, sparkling wine
Õlu	44	44	43	51	45	28	30	30	27	27	Beer
Siider	79	88	87	85	88	18	10	11	13	10	Cider
Long drink, kokteilid	74	78	78	75	83	21	20	21	21	13	Long drink, cocktails
	Joob 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>					Joob peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>					
Viin	3	5	6	3	4	0	1	1	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	2	2	2	3	0	0	1	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	10	11	10	7	8	1	0	1	1	1	Wine, sparkling wine
Õlu	20	18	17	18	19	8	8	10	4	9	Beer
Siider	2	1	2	2	1	1	1	0	0	1	Cider
Long drink, kokteilid	4	2	1	3	3	1	0	0	1	1	Long drink, cocktails

Tabel 50 järg - Table 50 cont.

	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	
50-64 aastased											50-64 years old
	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>					Joo 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>					
Viin	56	60	53	57	60	37	35	38	38	34	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	63	58	55	61	66	33	39	43	35	31	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	45	40	35	43	39	47	52	58	49	53	Wine, sparkling wine
Õlu	52	53	43	51	52	26	25	33	31	29	Beer
Siider	92	89	88	94	95	7	8	10	5	4	Cider
Long drink, kokteilid	83	82	77	86	83	14	15	20	12	13	Long drink, cocktails
	Joo 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>					Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>					
Viin	6	4	7	3	4	1	1	2	2	2	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	2	3	2	3	2	2	0	0	1	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	7	7	7	7	8	1	1	0	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	15	16	19	13	16	7	6	5	5	3	Beer
Siider	0	2	1	1	1	1	1	1	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	3	3	2	4	1	0	0	0	0	Long drink, cocktails
65-74 aastased											65-74 years old
	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>					Joo 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>					
Viin	62	63	56	59	60	35	31	36	31	35	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	64	59	57	64	65	35	41	39	31	33	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	46	35	35	49	50	51	60	60	49	45	Wine, sparkling wine
Õlu	55	53	54	58	58	28	27	27	24	23	Beer
Siider	91	98	96	94	98	8	2	4	2	2	Cider
Long drink, kokteilid	92	91	90	94	94	7	7	9	5	6	Long drink, cocktails
	Joo 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>					Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>					
Viin	1	4	7	9	4	2	2	1	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	0	3	4	1	0	0	1	1	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	2	3	5	1	5	1	2	0	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	15	18	13	11	14	2	2	6	7	5	Beer
Siider	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 51. **Vanus, millal esimest korda tarbiti alkoholi (küsitluste tulemused)***
*Age of beginning alcohol consumption (poll results)**
 % õpilastest - % of schoolchildren

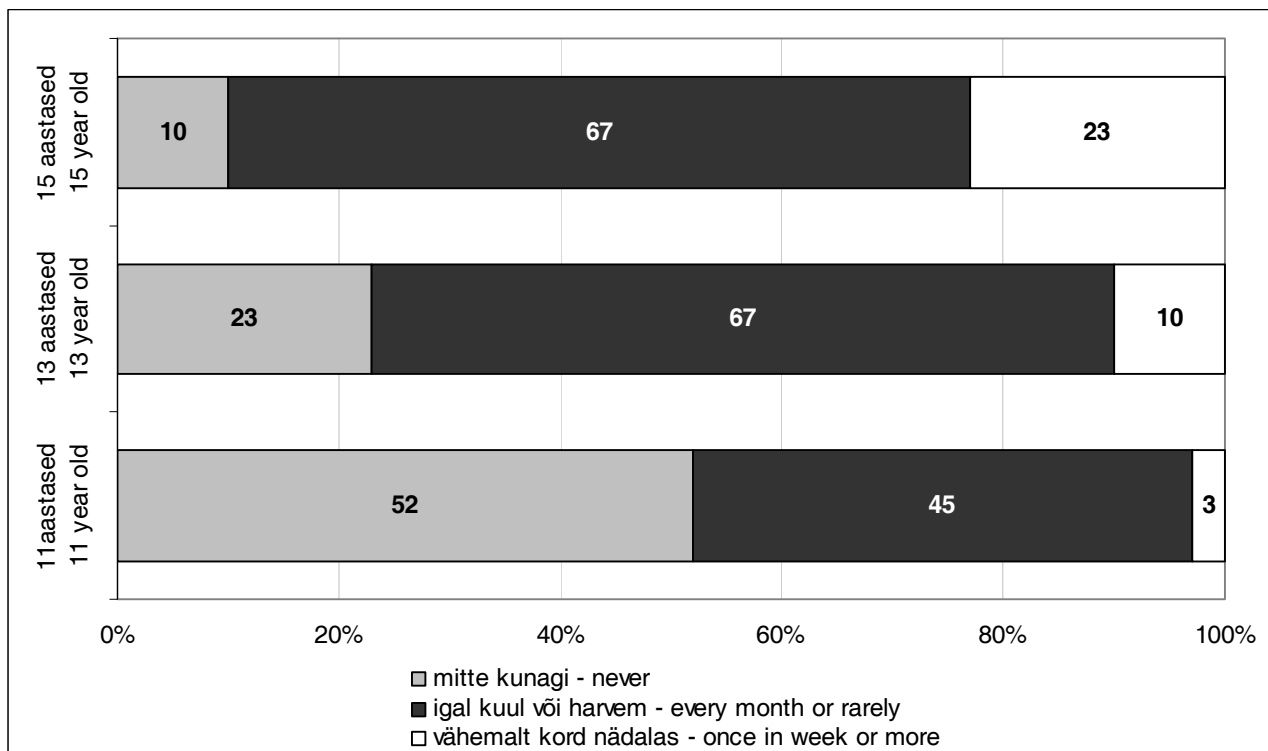
	Ei ole tarbinud <i>Does not consume</i>	11 a ja varem <i>11 y and before</i>	12 a <i>12 y</i>	13 a <i>13 y</i>	14 a <i>14 y</i>	15 a <i>15 y</i>	16 a+ <i>16 y+</i>	
Õlu	25	33	11	12	13	6	0	<i>Beer</i>
Vein või šampus	23	21	12	15	18	10	1	<i>Wine or champagne</i>
Kange alkohol	29	8	8	14	24	15	2	<i>Strong alcohol</i>

* vähemalt 1 klaas - 1 glass at least

Allikas: Koolinoored ja uimastid. 15-16 aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide tarvitamine Eestis. Tallinna Ülikooli Sotsiaaluuringute Instituut; Tervise Arengu Instituut 2008

Source: *Schoolchildren and drugs. Legal and illegal drug use among Estonian 15-16 year old schoolchildren. Institute of International and Social Studies; National Institute for Health Development 2008*

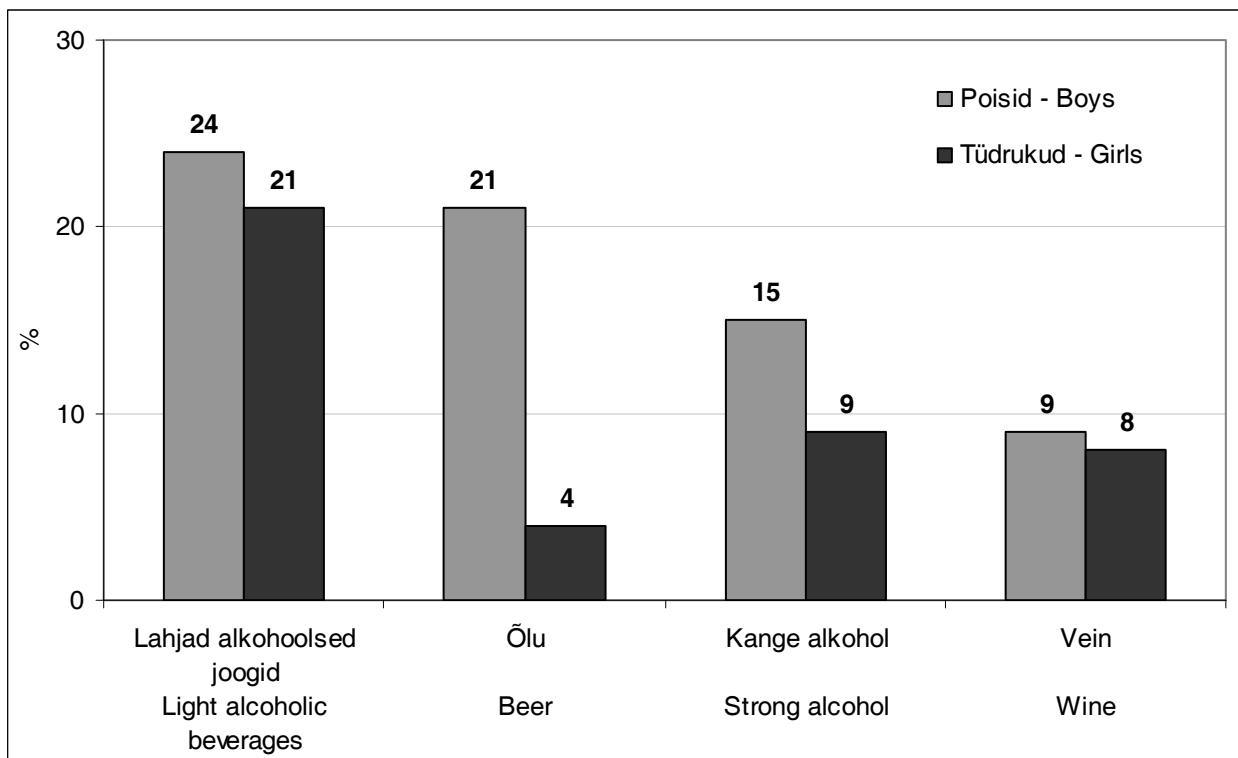
Joonis 15. **Õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedus vanuse lõikes**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by age of schoolchildren

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2005/2006 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2009

Source: *Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2005/2006. National Institute for Health Development 2009*

Joonis 16. **Vähemalt kord kuus alkoholi tarvitavate õpilaste osakaal*, %**
Share of schoolchildren who consumed alcohol at least once a month, %*

* 11-, 13- ja 15-aastaste õpilaste küsitluse vastused – *Questionnaire answered by 11-, 13- and 15 year old schoolchildren*

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumine. 2005/2006 õppeaasta uuringu raport. Tervise Arengu Instituut 2009

Source: *Health behaviour of Estonian schoolchildren. Report of school year 2005/2006.*
 National Institute for Health Development 2009

Tabel 52. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus kuu netosissetuleku järgi pereliikme kohta 2009 (küsitluste tulemused)**

Frequency of consumption of alcoholic beverages by disposable income per household member in a month 2009 (poll results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Netosissetulek kuus (kr) - disposable income in a month (EEK)						
	<2 001	2 001- 4 000	4 001- 6 000	6 001- 8 000	8 001- 10 000	>10 000	
Ei joo üldse (või väga harva) Does not drink (or drinks very rarely)							
Viin	62	60	64	64	68	61	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	72	68	73	70	77	54	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	62	43	47	41	35	26	Wine, sparkling wine
Õlu	45	53	52	45	42	40	Beer
Siider	93	84	91	86	83	77	Cider
Long drink, kokteilid	88	82	85	83	80	66	Long drink, cocktails
Joob 1-3 korda kuus Drinks 1-3 times a month							
Viin	29	37	29	32	28	38	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	24	29	25	27	23	41	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	30	51	47	55	57	54	Wine, sparkling wine
Õlu	23	29	22	33	31	35	Beer
Siider	1	13	8	10	16	20	Cider
Long drink, kokteilid	10	13	11	16	16	30	Long drink, cocktails
Joob 1-2 korda nädalas Drinks 1-2 times a week							
Viin	2	3	6	2	3	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	0	3	2	3	0	3	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	6	6	6	4	8	18	Wine, sparkling wine
Õlu	24	13	21	16	21	14	Beer
Siider	3	3	1	2	1	3	Cider
Long drink, kokteilid	0	5	4	0	3	4	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev Drinks almost every day							
Viin	7	0	1	2	1	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	4	0	0	0	0	2	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	2	0	0	0	0	2	Wine, sparkling wine
Õlu	8	5	5	6	6	11	Beer
Siider	3	0	0	2	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	0	0	1	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 53. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus sõltuvalt haridusest 2009 (küsitluste tulemused)***Frequency of consumption of alcoholic beverages by education 2009 (poll results)*

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Alg-, põhiharidus <i>Primary education</i>	Keskharidus <i>Secondary education</i>	Kõrgharidus <i>Higher education</i>	
Ei joo üldse (või väga harva)				<i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>
Viin	47	62	65	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	66	71	67	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	70	45	32	Wine, sparkling wine
Õlu	40	46	50	Beer
Siider	89	85	87	Cider
Long drink, kokteilid	78	80	81	Long drink, cocktails
Joob 1-3 korda kuus				<i>Drinks 1-3 times a month</i>
Viin	44	34	30	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	31	26	31	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	28	48	57	Wine, sparkling wine
Õlu	32	28	28	Beer
Siider	6	12	12	Cider
Long drink, kokteilid	18	16	15	Long drink, cocktails
Joob 1-2 korda nädalas				<i>Drinks 1-2 times a week</i>
Viin	4	3	4	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	2	2	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	0	7	10	Wine, sparkling wine
Õlu	18	19	16	Beer
Siider	3	2	1	Cider
Long drink, kokteilid	2	3	4	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev				<i>Drinks almost every day</i>
Viin	5	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	2	1	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	2	0	1	Wine, sparkling wine
Õlu	10	7	6	Beer
Siider	2	1	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 54. Alkohoolsete jookide tarbimissagedus sõltuvalt rahvusest 2009 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by nationality 2009 (poll results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joo 1-3 korda kuus <i>Drinks 1-3 times a month</i>		Joo 1-2 korda nädalas <i>Drinks 1-2 times a week</i>		Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	Eestlased <i>Estonians</i>	Mitte-eestlased <i>Other nationalities</i>	Eestlased <i>Estonians</i>	Mitte-eestlased <i>Other nationalities</i>	Eestlased <i>Estonians</i>	Mitte-eestlased <i>Other nationalities</i>	Eestlased <i>Estonians</i>	Mitte-eestlased <i>Other nationalities</i>	
Viin	67	53	29	40	3	5	1	2	<i>Vodka</i>
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	71	63	26	33	3	2	0	2	<i>Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur</i>
Vein, vahuvein	40	44	52	46	7	10	1	0	<i>Wine, sparkling wine</i>
Õlu	48	47	30	23	15	25	7	5	<i>Beer</i>
Siider	82	94	14	5	3	0	1	1	<i>Cider</i>
Long drink, kokteilid	79	86	18	10	3	3	0	1	<i>Long drink, cocktails</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 55. Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi 2008 (küsitluste tulemused)
Consumption of absolute alcohol during the past seven days per sex 2008 (poll results)
 % vastajatest - % of respondents

	Mehed - Males	Naised - Females	Kokku - Total	
Ei tarbinud üldse	23	39	32	<i>Not at all</i>
10 – 40 g	24	43	35	<i>10 – 40 g</i>
50 – 90 g	20	12	15	<i>50 – 90 g</i>
100 – 160 g	17	5	10	<i>100 – 160 g</i>
≥ 170 g	16	1	8	<i>≥ 170 g</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2008, Tervise Arengu Instituut, 2009
 Source: *Health behavior among Estonian adult population 2008, National Institute for Health Development, 2009*

Tabel 56. Nädalas rohkem kui 40 g absoluutset alkoholi tarbinute jaotus soo ja taustaandmete järgi 2008 (küsitluste tulemused)*
*Distribution of persons who consumed more than 40 g of absolute alcohol per week by gender and background variables 2008 (poll results)**
 % vastajatest - % of respondents

	Mehed <i>Males</i>	Naised <i>Females</i>	Kokku <i>Total</i>	
Perekonnaseis				Martial status
Vallaline	46	22	33	Single
Abielus, vabaabielus	55	19	35	Married, cohabiting
Lahutatud, lahus elav	56	15	29	Divorced, separated
Lesk	56	9	16	Widowed
Haridus				Education
Alg-, põhi-	47	13	32	Primary, basic
Kesk-	54	22	36	Secondary
Keskeri-	55	16	33	Secondary - vocational
Kõrg-	54	21	31	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	54	20	35	Estonian
Mitte-eestlane	51	16	30	Non - Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	56	20	36	Employed
Mittetöötav	41	16	24	Non - active
Töötu	55	16	39	Unemployed
Ravikindlustus				Health insurance
On	40	15	32	Yes
Ei ole	54	19	44	No
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	49	13	29	Lives alone
2 inimest	55	18	32	2 persons
3 inimest	55	20	35	3 persons
4 inimest ja rohkem	53	20	34	4 persons and more
Kuusissetulek				Monthly income
<4000kr	44	14	26	<4000 EEK
4000 - 6999 kr	54	19	33	4000 - 6999 EEK
7000 - 9999 kr	57	21	36	7000 - 9999 EEK
10000 kr ja enam	61	26	44	10000 EEK and more
Aasta				Year
2008	53	18	33	2008
2006	52	17	31	2006
2004	51	16	31	2004

* 40 g absoluutalkoholi võrdub nelja annusega. Üks annus on kas väike klaas veini (80g) või pits kanget alkoholi (30g); väike purk õlut (0,33l) on umbes 2 annust
 40 g absolute alcohol is equal to four portions. One portion is either a little glass of wine (80g) or a shot of strong alcoholic beverage (30 g); a little can of beer (0,33l) is equivalent to two portions

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2008, Tervise Arengu Instituut, 2009

Source: Health behavior among Estonian adult population 2008, National Institute for Health Development, 2009

Tabel 57. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2005-2009 (küsitluste tulemused)
Distance to the closest alcohol sales point from living place 2005-2009 (poll results)
 % vastanutest - % of respondents

	2005	2006	2007	2008	2009	
Elumajas või naabermajas	24	23	20	20	19	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 10 min	64	64	68	67	68	<i>Up to 10 minutes</i>
Aega kulub kuni 30 min	10	9	9	11	11	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	2	4	3	2	2	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 58. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2003-2009 (küsitluste tulemused)

Inhabitants' estimation about how serious are the problems related to consumption of alcoholic beverages in Estonia 2003-2009 (poll results)

% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine
 % of respondents who thought that problem was serious or very serious

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Salaalkoholi müük	73	75	71	68	58	43	50	<i>Sales of illegal alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisele	71	74	63	65	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus*	75	84	82	76	84	76	76	<i>Unemployment caused by alcohol*</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	84	94	90	87	89	87	85	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	86	93	86	89	88	85	89	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	93	95	91	93	92	84	90	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	92	...	96	95	96	93	94	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	96	98	96	99	98	96	95	<i>Drink driving</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* alates 2007 alkoholist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus – *from 2007 unemployment and outcast caused by alcohol*

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for society related to alcohol consumption

Tabel 59. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellest põhjustatud liiklusõnnetused 1998-2009
Drink driving and traffic accidents caused by that 1998-2009

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel 10 000 elaniku kohta	Hukkunute arv	Vigastatute arv
	<i>Drink driving registered by the police*</i>	<i>Drink driving registered by the police per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of killed persons</i>	<i>Number of injured persons</i>
1998	15 441	110,8	423	3,0	69	584
1999	14 416	104,5	322	2,3	55	418
2000	14 378	104,8	318	2,3	40	480
2001	12 990	95,0	393	2,9	56	590
2002	13 867	101,9	495	3,6	68	798
2003	15 117	111,5	394	2,9	45	592
2004	16 095	119,1	398	2,9	44	599
2005	15 947	118,3	431	3,2	49	642
2006	17 052	126,8	518	3,8	59	779
2007	17 920	133,5	521	3,9	79	772
2008	15 167	113,1	347	2,6	38	518
2009	7 909	59,0	246	1,8	28	350

* alates 2000 väärted ja kuriteod kokku – *since 2000 total misdemeanours and crimes*

Allikad: Statistikaamet, Politseiamet, Maanteeamet, Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police Board, Estonian Road Administration, Ministry of Justice

Tabel 60. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 1998-2009
Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 1998-2009

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest)	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest)	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest)
	<i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	<i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	<i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
1998	26	24	29
1999	22	24	25
2000	21	20	26
2001	21	27	24
2002	23	30	28
2003	20	27	23
2004	18	26	21
2005	18	29	21
2006	20	26	22
2007	21	40	24
2008	19	29	22
2009	16	28	18

Allikad: Statistikaamet, Politseiamet, Maanteeamet

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police Board, Estonian Road Administration

Tabel 61. **Alkoholijooobes toime pandud kuritegude osakaal 1998-2009**
Share of crimes committed under influence of alcohol 1998-2009
 % avastatud kuritegudest - % of discovered crimes

	Kokku <i>Total</i>	Isikuvastased <i>Against persons</i>	Avaliku rahu vastased <i>Against public peace</i>	Liikluskuriteod <i>Traffic crimes</i>	Varavastased <i>Against property</i>
1998	25	46	22
1999	25	45	20
2000	25	50	17
2001	22	43	16
2002	20	33	38	77	12
2003	19	33	30	87	9
2004	19	18	20	89	7
2005	19	23	22	85	6
2006	22	22	22	91	6
2007	27	24	23	95	5
2008	27	25	26	92	6
2009	23	28	27	89	8

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Justiitsministeerium
 Source: *Ministry of Justice*

Tabel 62. **Alkoholiseaduse rikkumised 2003-2009**
Offences under Alcohol Act 2003-2009

	Alkoholsete jookide tarbimine või ostmine alaealiste poolt <i>Consumption or purchase of alcoholic beverages by minors</i>	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta joobnud olekus ilmumine <i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated</i>	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine <i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled</i>	Muud rikkumised <i>Other offences</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	6 458	32 758	450	485	40 151
2004	8 120	30 282	434	500	39 336
2005	8 263	29 809	435	374	38 881
2006	8 148	26 489	386	394	35 417
2007	10 042	26 599	300	379	37 320
2008	12 702	19 775	168	385	33 030
2009	9 545	15 600	130	269	25 544

Allikas: Justiitsministeerium
 Source: *Ministry of Justice*

Tabel 63. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003-2009
Number of crimes connected with alcohol 2003-2009

	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele <i>Inducing minor to consume alcohol</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine <i>Illegal production of alcohol</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine <i>Violation of procedure for handling alcohol</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	10	0	70	65	145
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49

Allikas: Justiitsministeerium

Source: Ministry of Justice

Tabel 64. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2006-2009
Alcohol-related diseases 2006-2009

eriarsti poole pöördunud isikute arv - *patients treated by specialists*

	2006	2007	2008	2009	
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	8 815	9 782	8 976	7 579	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	112	124	104	91	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	904	1 187	1 173	885	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholpolüneuropaatia	440	526	483	437	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholi toksiline toime	700	703	626	575	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	246	264	310	276	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	441	491	511	508	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Kokku	11 658	13 077	12 183	10 351	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 65. Alkoholiga seotud haiguste ravikulud 2006-2009
Treatment costs of alcohol-related diseases 2006-2009
 miljon kr - million EEK

	2006	2007	2008	2009	
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	13,5	20,2	20,3	17,0	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Alkohoolne kardiomüopaatia	1,0	1,8	1,3	0,9	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	6,3	12,1	14,1	11,2	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholpolüneuropaatia	1,1	1,6	1,5	1,2	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholi toksiline toime	2,2	2,7	3,0	2,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	1,5	1,7	3,3	2,5	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	1,3	2,3	2,4	2,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Kokku	26,9	42,4	45,9	36,8	Total

Allikas: Eesti Haigekassa
 Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 66. Alkoholiga seotud haiguste põhjustatud surmad 2001-2009
Deaths caused by alcohol related diseases 2001-2009

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
MEHED										MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	42	48	105	107	131	106	176	123	83	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Alkohoolne kardiomüopaatia	126	143	102	102	121	128	120	111	79	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	106	109	95	127	120	147	168	167	117	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholpolüneuropaatia	2	3	0	3	2	4	2	0	4	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholimürgistus	274	152	132	164	134	127	128	102	85	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0	8	4	4	2	8	2	3	5	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	19	17	10	11	17	13	15	14	9	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Mehed kokku	569	480	448	518	527	533	611	520	382	Total men
NAISED										WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	20	12	43	28	55	37	43	35	30	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Alkohoolne kardiomüopaatia	41	49	41	26	30	26	30	25	15	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	70	52	55	54	63	76	69	81	50	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholpolüneuropaatia	3	0	0	1	0	1	2	0	0	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholimürgistus	72	41	54	41	50	32	25	27	28	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0	1	0	1	1	2	2	0	2	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	0	2	0	3	3	4	5	3	4	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Naised kokku	206	157	193	154	202	178	176	171	129	Total women
Mehed ja naised kokku	775	637	641	672	729	711	787	691	511	Total men and women

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 67. **Osaliselt alkoholiga seotud haiguste põhjustatud surmad 2001-2009**
Deaths caused by diseases partly related to alcohol 2001-2009

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
MEHED										MEN
Huule, suuõõne ja neelu pahaloomuline kasvaja	96	79	65	61	94	61	72	67	65	<i>Malignant neoplasm of lip, oral cavity and pharynx</i>
Söögitoru pahaloomuline kasvaja	46	36	38	49	52	48	38	48	54	<i>Malignant neoplasm of esophagus</i>
Mao pahaloomuline kasvaja	191	188	187	184	163	207	188	149	153	<i>Malignant neoplasm of stomach</i>
Käärsoole pahaloomuline kasvaja	95	...	94	107	113	100	102	110	129	<i>Malignant neoplasm of colon</i>
Pärasoole pahaloomuline kasvaja	73	52	61	54	82	92	73	54	60	<i>Malignant neoplasm of rectum</i>
Maksa ja maksasiseste sapijuhade pahaloomuline kasvaja	42	56	39	49	50	40	43	51	51	<i>Malignant neoplasm of liver and intrahepatic bile ducts</i>
Rinna pahaloomuline kasvaja	4	3	3	2	1	2	1	1	0	<i>Malignant neoplasm of breast</i>
Kõri pahaloomuline kasvaja	39	54	42	40	46	34	32	35	33	<i>Malignant neoplasm of larynx</i>
Hüpertooniatõbi	150	179	184	266	281	302	435	612	695	<i>Hypertensive disease</i>
Südame isheemiatõved	2 727	2 611	2 538	2 396	2 268	2 209	2 146	2 041	1 880	<i>Ischaemic heart disease</i>
Peaajuveresoonte haigused	1 022	1 005	1 069	894	888	860	723	620	534	<i>Cerebrovascular disease</i>
Söögitoru-, mao- ja kaksteistsõrmikuhaigused	50	64	42	50	54	53	60	57	55	<i>Diseases of esophagus, stomach and duodenum</i>
Maksatsirroos	67	84	71	57	82	48	70	69	52	<i>Cirrhosis</i>
Äge pankreatiit	22	12	22	29	24	25	22	33	29	<i>Acute pancreatitis</i>
Mehed kokku	4 624	4 423	4 455	4 238	4 198	4 081	4 005	3 947	3 790	<i>Total men</i>
NAISED										WOMEN
Huule, suuõõne ja neelu pahaloomuline kasvaja	23	28	13	22	20	16	8	30	20	<i>Malignant neoplasm of lip, oral cavity and pharynx</i>
Söögitoru pahaloomuline kasvaja	6	10	9	13	7	6	9	8	9	<i>Malignant neoplasm of esophagus</i>
Mao pahaloomuline kasvaja	145	154	155	164	150	159	148	139	150	<i>Malignant neoplasm of stomach</i>
Käärsoole pahaloomuline kasvaja	120	...	114	148	126	148	140	148	129	<i>Malignant neoplasm of colon</i>
Pärasoole pahaloomuline kasvaja	64	66	66	74	70	48	56	54	61	<i>Malignant neoplasm of rectum</i>
Maksa ja maksasiseste sapijuhade pahaloomuline kasvaja	37	37	39	34	36	39	32	37	46	<i>Malignant neoplasm of liver and intrahepatic bile ducts</i>
Rinna pahaloomuline kasvaja	257	256	235	234	242	231	217	233	235	<i>Malignant neoplasm of breast</i>
Kõri pahaloomuline kasvaja	3	0	3	5	4	1	4	0	3	<i>Malignant neoplasm of larynx</i>
Hüpertooniatõbi	195	261	295	389	427	426	609	928	1132	<i>Hypertensive disease</i>
Südame isheemiatõved	3 152	3 168	3 107	2 772	2 644	2 645	2 535	2 547	2 450	<i>Ischaemic heart disease</i>
Peaajuveresoonte haigused	1 794	1 810	1 695	1 509	1 446	1 368	1 130	950	850	<i>Cerebrovascular disease</i>
Söögitoru-, mao- ja kaksteistsõrmikuhaigused	32	37	28	27	30	27	35	34	47	<i>Diseases of esophagus, stomach and duodenum</i>
Maksatsirroos	67	67	64	54	53	43	66	46	34	<i>Cirrhosis</i>
Äge pankreatiit	17	14	22	21	15	16	10	11	7	<i>Acute pancreatitis</i>
Naised kokku	5 912	5 908	5 845	5 466	5 270	5 173	4 999	5 165	5 173	<i>Total women</i>
Mehed ja naised kokku	10 536	10 331	10 300	9 704	9 468	9 254	9 004	9 112	8 963	<i>Total men and women</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 68. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes aastatel 2000-2002 ja 2009*
The number of killed persons in traffic accidents by intoxication 2000-2002 and 2009*

	2000		2001		2002		2009		
	Arv Number	Osakaal Proportion	Arv Number	Osakaal Proportion	Arv Number	Osakaal Proportion	Arv Number	Osakaal Proportion	
SÕIDUKIJUHI DRIVERS									
Kaine	15	34,9	26	55,4	19	27,6	20	46,5	Sober
Kerge joove	2	4,7	4	8,5	13	18,8	4	9,3	Low intoxication
Keskmine joove	13	30,2	8	17,0	20	29,0	15	34,9	Moderate intoxication
Raske joove	13	30,2	9	19,1	17	24,6	3	7,0	High intoxication
Määramata	1	2,3	Not determined
Kokku	43	100,0	47	100,0	69	100,0	43	100,0	Total
JALAKÄIJAD PEDESTRIANS									
Kaine	14	21,5	17	38,6	16	34,0	22	56,4	Sober
Kerge joove	4	6,2	1	2,3	6	12,8	2	5,1	Low intoxication
Keskmine joove	10	15,4	8	18,2	7	14,9	3	7,7	Moderate intoxication
Raske joove	37	56,9	18	40,9	18	38,3	5	12,8	High intoxication
Määramata	7	17,9	Not determined
Kokku	65	100,0	44	100,0	47	100,0	39	100,0	Total
JALGRATTURID CYCLISTS									
Kaine	3	37,5	Sober
Kerge joove	1	12,5	Low intoxication
Keskmine joove	2	25,0	Moderate intoxication
Raske joove	2	25,0	High intoxication
Kokku	8	100,0	Total
KOKKU TOTAL									
Kaine	56	34,8	72	48,3	60	31,3	45	50,0	Sober
Kerge joove	10	6,2	12	8,1	33	17,3	7	7,8	Low intoxication
Keskmine joove	35	21,7	25	16,8	49	25,7	20	22,2	Moderate intoxication
Raske joove	60	37,3	40	26,8	49	25,7	10	11,1	High intoxication
Määramata	8	8,9	Not determined
Kokku	161	100,0	149	100,0	191	100,0	90	100,0	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,05-0,15 g/ml; mõõdukas joove 0,151-0,25 g/ml; raske joove üle 0,25 g/ml
Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,05-0,15 g/ml; moderate intoxication 0,151-0,25 g/ml; high intoxication over 0,25 g/ml

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 69. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanusegruppide lõikes aastatel 2000-2002 ja 2009
Drivers who were killed in traffic accidents by age groups 2000-2002 and 2009

Vanusegrupp Age group	Joobes - Intoxicated				Kained - Sober				Kokku - Total					
	Arv - Number		Osakaal - Proportion		Arv - Number		Osakaal - Proportion		Arv - Number		Osakaal - Proportion			
	2000-2002*	2009	2000-2002	2009	2000-2002*	2009	2000-2002	2009	2000-2002*	2009**	2000-2002	2009		
SÕIDUKIJUHIID**													DRIVERS**	
15 - 24	9	4	69,2	44,4	4	5	30,8	55,6	13	9	100	100		
25 - 34	10	9	62,5	81,8	6	2	37,5	18,2	16	11	100	100		
35 - 44	8	4	88,9	57,1	1	3	11,1	42,9	9	7	100	100		
45 - 54	4	3	50,0	60,0	4	2	50,0	40,0	8	5	100	100		
55 - 64	3	2	42,9	50,0	4	2	57,1	50,0	7	4	100	100		
>65	...	0	-	0,0	...	6	-	100,0	...	6	-	100		
Kokku - Total	34	22	64,2	52,4	19	20	35,8	47,6	53	42	100	100		
JALAKÄIJAD**													PEDESTRIANS**	
<15	...	0	-	0,0	...	2	-	100,0	...	2	-	100		
15 - 24	3	1	60,0	33,3	2	2	40,0	66,7	5	3	100	100		
25 - 34	6	1	75,0	33,3	2	2	25,0	66,7	8	3	100	100		
35 - 44	9	2	81,8	40,0	2	3	18,2	60,0	11	5	100	100		
45 - 54	10	1	76,9	25,0	3	3	23,1	75,0	13	4	100	100		
55 - 64	8	1	61,5	25,0	5	3	38,5	75,0	13	4	100	100		
>65	...	4	-	36,4	...	7	-	63,6	...	11	-	100		
Kokku - Total	36	10	72,0	31,3	14	22	28,0	68,8	50	32	100	100		
JALGRATTURID													CYCLISTS	
15 - 24	...	0	...	0,0	...	1	...	100,0	...	1	...	100		
25 - 34	...	0	...	0,0	...	1	...	100,0	...	1	...	100		
35 - 44	...	2	...	100,0	...	0	...	0,0	...	2	...	100		
45 - 54	...	1	...	100,0	...	0	...	0,0	...	1	...	100		
55 - 64	...	2	...	100,0	...	0	...	0,0	...	2	...	100		
>65	...	0	...	0,0	...	1	...	100,0	...	1	...	100		
Kokku - Total	...	5	...	62,5	...	3	...	37,5	...	8	...	100		
KOKKU**													TOTAL**	
<15	...	0	-	0,0	...	2	-	100,0	...	2	-	100		
15 - 24	12	5	66,7	38,5	6	8	33,3	61,5	18	13	100	100		
25 - 34	16	10	66,7	66,7	8	5	33,3	33,3	24	15	100	100		
35 - 44	17	8	85,0	57,1	3	6	15,0	42,9	20	14	100	100		
45 - 54	14	5	66,7	50,0	7	5	33,3	50,0	21	10	100	100		
55 - 64	11	5	55,0	50,0	9	5	45,0	50,0	20	10	100	100		
>65	...	4	-	0,0	...	14	-	100,0	...	18	-	100		
Kokku - Total	70	37	68,0	20,4	33	45	32,0	18,5	103	82	100	100		

* keskmine hukkunute arv aastas
average number of killed in a year

** täiendavalt lisandub 2009. aastal määramata joobeastmega 8 hukkunut (1 sõidukijuht ja 7 jalakäijat)
in 2009, additionally 8 killed persons with undetermined intoxication (1 driver and 7 pedestrians)

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

5. Suhtumine riigi alkoholipoliitikasse ja muudatustesse alkoholipoliitikas

Attitude towards alcohol policy and towards possible changes in alcohol policy

Tabel 70. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2009 (küsitluste tulemused)
Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed 2009 (poll results)
% vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		6	45	41	8	Average	
Regioon	Põhja-Eesti	8	50	37	5	North-Estonia	Region
	Kesk-Eesti	6	33	49	12	Central-Estonia	
	Kirde-Eesti	9	45	37	9	North-East-Estonia	
	Lääne-Eesti	2	44	46	8	West-Estonia	
	Lõuna-Eesti	3	42	45	10	South-Estonia	
Elukoht	Tallinn	8	50	37	5	Tallinn	Place of residence
	suured linnad	7	45	40	8	large towns	
	väikelinnad	5	42	42	11	small towns	
	maa-asulad	4	40	47	9	rural settlements	
Rahvus	eestlased	5	45	41	9	Estonians	Nationality
	mitte-eestlased	9	45	40	6	other nationalities	
Vanus	18 - 29	10	52	31	7	18 - 29	Age
	30 - 49	6	49	38	7	30 - 49	
	50 - 64	4	37	51	8	50 - 64	
	65 - 74	5	32	51	13	65 - 74	
Sugu	naised	3	39	50	8	women	Gender
	mehed	10	50	33	7	men	
Haridus	alg-, põhiharidus	2	33	49	16	primary	Education
	keskharidus	7	41	42	10	secondary	
	kõrgharidus	6	52	38	4	higher	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus, kr	<2001	8	41	45	6	<2001	Monthly disposable income per household member, EEK
	2001 - 4000	9	36	45	10	2001 - 4000	
	4001 - 6000	4	43	43	10	4001 - 6000	
	6001 - 8000	4	45	43	8	6001 - 8000	
	8001 - 10 000	2	55	39	4	8001 - 10 000	
	>10 000	10	59	27	4	>10 000	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 71. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades 2009 (küsitluste tulemused)

Attitude towards alcohol sales in petrol stations 2009 (poll results)

% vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		26	62	12	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	31	58	11	<i>North-Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	23	63	14	<i>Central-Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	18	74	8	<i>North-East-Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	19	65	16	<i>West-Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	25	61	14	<i>South-Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	32	57	11	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	22	71	7	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	23	60	17	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	22	64	14	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	26	60	14	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	24	69	7	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	46	47	7	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	26	60	14	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	14	71	15	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	6	84	10	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	20	68	12	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	32	57	11	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	21	62	17	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	25	64	11	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	27	61	12	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus, kr	<2001	23	65	12	<i><2001</i>	<i>Monthly disposable income per house- hold member, EEK</i>
	2001 - 4000	18	67	15	<i>2001 - 4000</i>	
	4001 - 6000	20	67	13	<i>4001 - 6000</i>	
	6001 - 8000	28	62	10	<i>6001 - 8000</i>	
	8001 - 10 000	24	66	10	<i>8001 - 10 000</i>	
	>10 000	49	42	9	<i>>10 000</i>	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 72. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel 2009 (küsitluste tulemused)

Attitude towards alcohol sales at sports contests 2009 (poll results)

% vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		8	85	7	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	10	82	8	<i>North-Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	8	85	7	<i>Central-Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	7	90	3	<i>North-East-Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	5	85	10	<i>West-Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	3	91	6	<i>South-Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	11	81	8	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	4	91	5	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	7	85	8	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	7	86	7	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	8	84	8	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	6	90	4	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	17	77	6	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	8	84	9	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	2	92	6	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	1	93	6	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	3	90	7	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	12	81	7	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	7	88	5	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	7	87	6	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	9	83	8	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus, kr	<2001	9	87	4	<i><2001</i>	<i>Monthly disposable income per house- hold member, EEK</i>
	2001 - 4000	2	90	8	<i>2001 - 4000</i>	
	4001 - 6000	6	88	6	<i>4001 - 6000</i>	
	6001 - 8000	8	85	7	<i>6001 - 8000</i>	
	8001 - 10 000	5	85	10	<i>8001 - 10 000</i>	
	>10 000	21	73	6	<i>>10 000</i>	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 73. **Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel 2009 (küsitluste tulemused)**
Attitude towards alcohol sales at concerts or other cultural events 2009 (poll results)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		32	53	15	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	39	46	15	<i>North-Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	33	50	17	<i>Central-Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	24	64	12	<i>North-East-Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	26	58	16	<i>West-Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	29	58	13	<i>South-Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	42	44	14	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	28	61	11	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	31	54	15	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	26	58	16	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	35	49	16	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	26	62	12	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	51	38	11	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	35	47	18	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	20	65	15	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	12	77	11	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	26	59	15	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	39	47	14	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	28	58	14	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	29	55	16	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	37	51	12	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus, kr	<2001	18	63	19	<i><2001</i>	<i>Monthly disposable income per house- hold member, EEK</i>
	2001 - 4000	25	61	14	<i>2001 - 4000</i>	
	4001 - 6000	27	58	15	<i>4001 - 6000</i>	
	6001 - 8000	32	49	19	<i>6001 - 8000</i>	
	8001 - 10 000	34	54	12	<i>8001 - 10 000</i>	
	>10 000	61	30	9	<i>>10 000</i>	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 74. Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes 2009 (küsitluste tulemused)
Attitude towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses 2009 (poll results)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		18	62	20	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	20	61	19	<i>North-Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	18	57	25	<i>Central-Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	29	54	17	<i>North-East-Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	9	66	25	<i>West-Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	11	67	22	<i>South-Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	23	59	18	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	23	61	16	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	11	62	23	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	12	64	24	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	13	64	23	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	28	56	16	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18 - 29	31	51	18	<i>18 - 29</i>	<i>Age</i>
	30 - 49	18	60	22	<i>30 - 49</i>	
	50 - 64	11	68	21	<i>50 - 64</i>	
	65 - 74	8	75	17	<i>65 - 74</i>	
Sugu	naised	13	67	20	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	24	55	21	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	21	54	25	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	17	61	22	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	20	63	17	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus, kr	<2001	27	63	10	<i><2001</i>	<i>Monthly disposable income per house- hold member, EEK</i>
	2001 - 4000	15	64	21	<i>2001 - 4000</i>	
	4001 - 6000	16	62	22	<i>4001 - 6000</i>	
	6001 - 8000	18	62	20	<i>6001 - 8000</i>	
	8001 - 10 000	10	64	26	<i>8001 - 10 000</i>	
	>10 000	28	55	17	<i>>10 000</i>	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 75. Alkoholi tarbimine 2009

Alcohol consumption 2009

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Registreeritud tarbimine*	Registreerimata tarbimine**	Tarbimine kokku	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, %	
	<i>Recorded consumption</i>	<i>Unrecorded consumption</i>	<i>Total consumption</i>	<i>Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %</i>	
Soome	8,3	1,9	10,2	19	Finland
Rootsi	6,1	1,7	7,8	22	Sweden
Norra	5,4	1,3	6,7	19	Norway
Taani	8,3	0,9	9,2	10	Denmark
Island	5,5	0,5	6,0	9	Iceland

* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

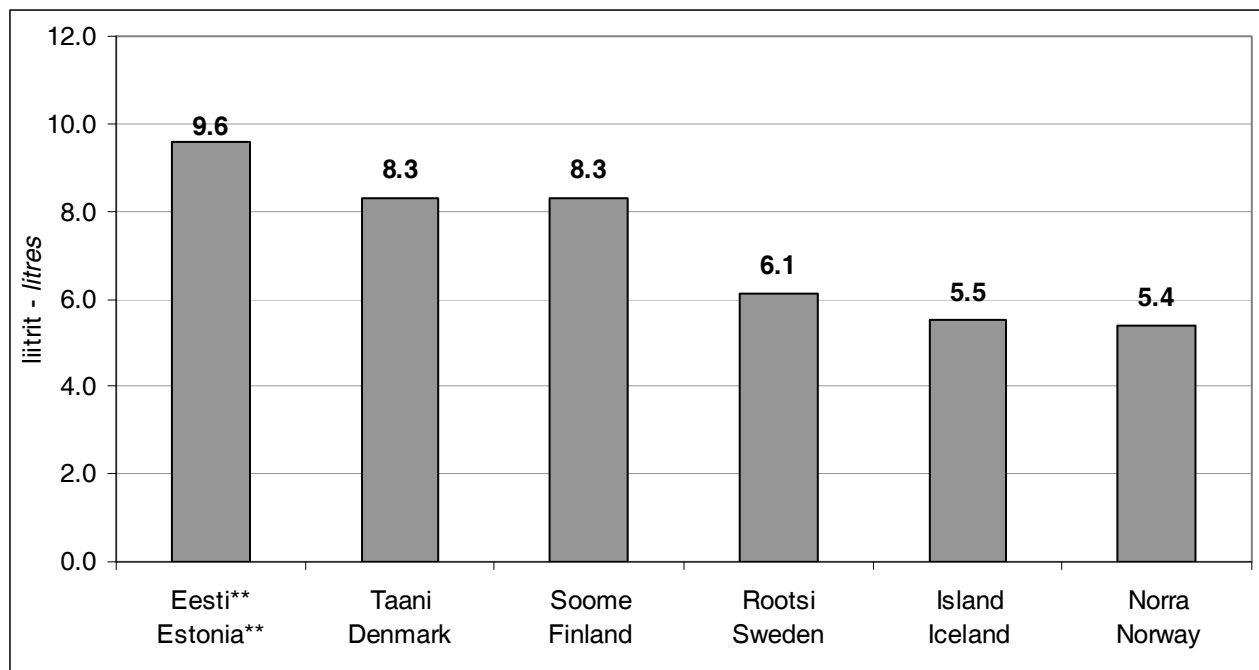
** Turistide poolt imporditud alkohoolsed joogid, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välisriikides tarbitud alkohol miinus välisriikide poolt Soomes tarbitud alkohol. Rootsi ja Taani puhul turistide poolt välismaal tarbitud alkohol ei sisaldu registreerimata tarbimises.
Alcoholic beverages imported by tourists, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad minus alcohol consumed by foreign tourists in the country of question. In Sweden and Denmark, the amount of alcohol consumed by tourists abroad is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Alko
Source: Alko

Joonis 17. Alkoholi registreeritud tarbimine 2009*

Recorded alcohol consumption 2009*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and consumption in restaurants, pubs, cafés etc.

** ei sisalda turistide kaasaostusid, turistide tarbimist Eestis ja illegaalset müüki
does not include exports by tourists, consumption by tourists in Estonia and illegal sales

Allikad: Alko, Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Sources: Alko, Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 76. **Riigi tulud alkoholist**
State revenue from alcohol

		Alkoholsete jookide aktsiis, miljon EUR <i>Excise duty on alcoholic beverages, million EUR</i>	Riigi kogutulu alkoholist*, miljon EUR <i>Total state alcohol revenue*, million EUR</i>	Riigi kogutulu alkoholist elaniku kohta, EUR <i>Total state alcohol revenue per capita, EUR</i>	Alkoholist saadud tulu osa- kaal riigi kogutuludes, % <i>Share of alcohol revenue in total state revenue, %</i>	
Soome	2007	1 015	1 782	336	4,1	<i>Finland</i>
Rootsi	2007	1 146	1 681	183	1,0	<i>Sweden</i>
Norra	2007	1 290	1 920	410	1,6	<i>Norway</i>
Taani	2006	442	...	81	0,6	<i>Denmark</i>
Island	2007	...	93	303	1,8	<i>Iceland</i>

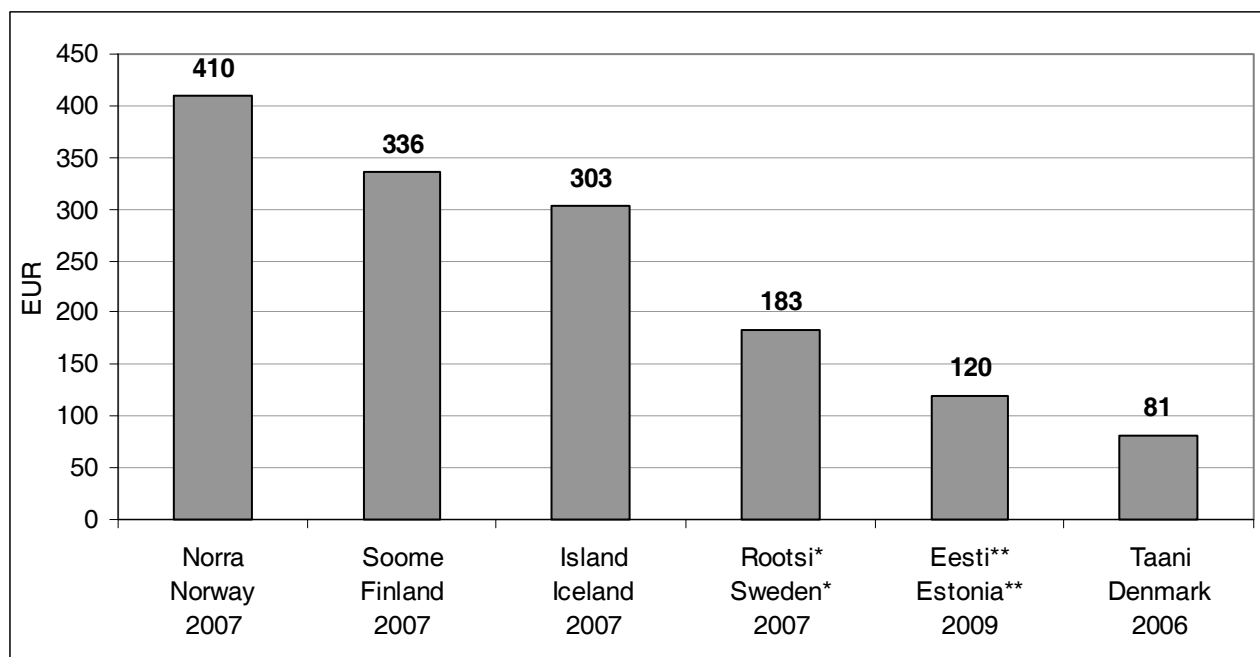
... andmed puuduvad - *not available*

* riigi tulud alkoholist sisaldavad aktsiisimaksu ja käibemaksu - *state revenue from alcohol includes excise duties and VAT*

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008

Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008

Joonis 18. **Riigi kogutulu alkoholist elaniku kohta, EUR**
Total state alcohol revenue per capita, EUR

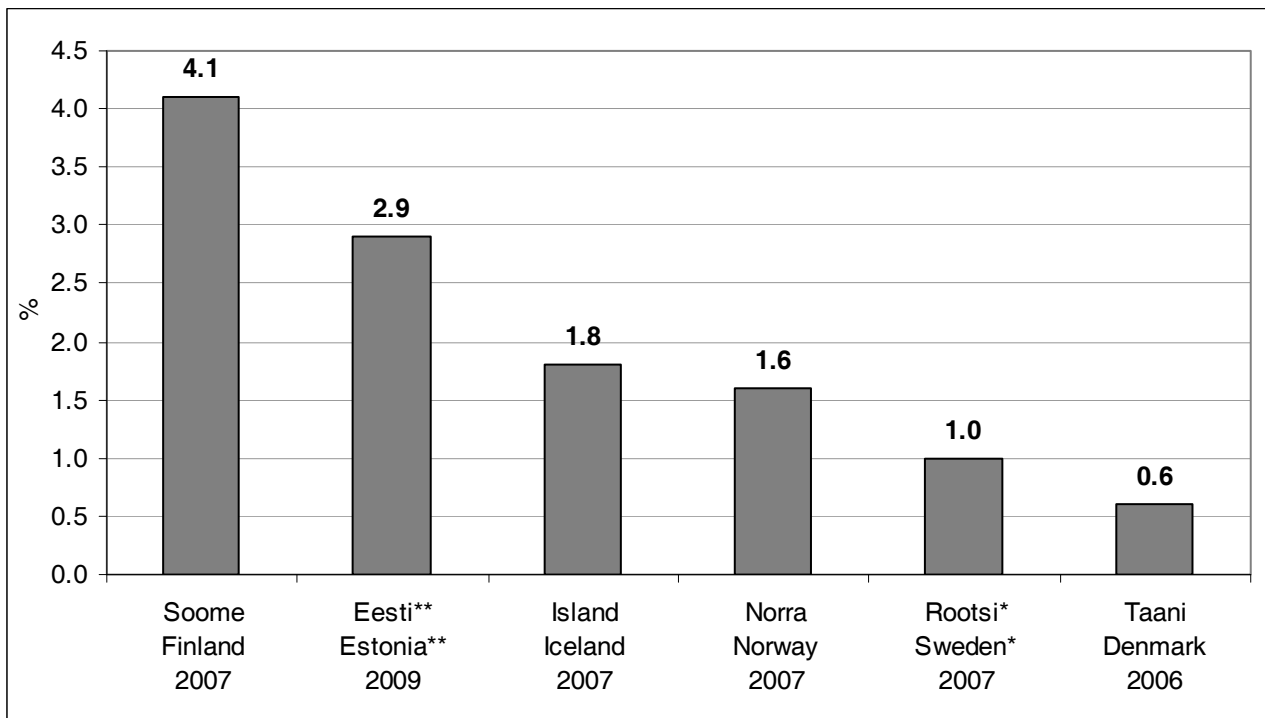
* riigi tulud alkoholist sisaldavad aktsiisimaksu ja käibemaksu - *state revenue from alcohol includes excise duties and VAT*

** tulu alkoholiaktsiisist - *alcohol excise revenue*

Allikad: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008. Rahandusministeerium, Statistikaamet

Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008. Ministry of Finance, Statistics Estonia

Joonis 19. **Alkoholist saadud tulu osakaal riigi kogutuludes, %**
Share of alcohol revenue in total state revenue, %

* alkoholiaktsiisi osakaal riigi kogutuludes - *share of alcohol excise revenue in total state revenue*

** riigi tulud alkoholist sisaldavad aktsiisimaksu ja käibemaksu - *state revenue from alcohol includes excise duties and VAT*

Allikad: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008. Rahandusministeerium, Statistikaamet

Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, 2008. Ministry of Finance, Statistics Estonia

Tabel 77. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv***
*Number of strong alcohol retail shops**

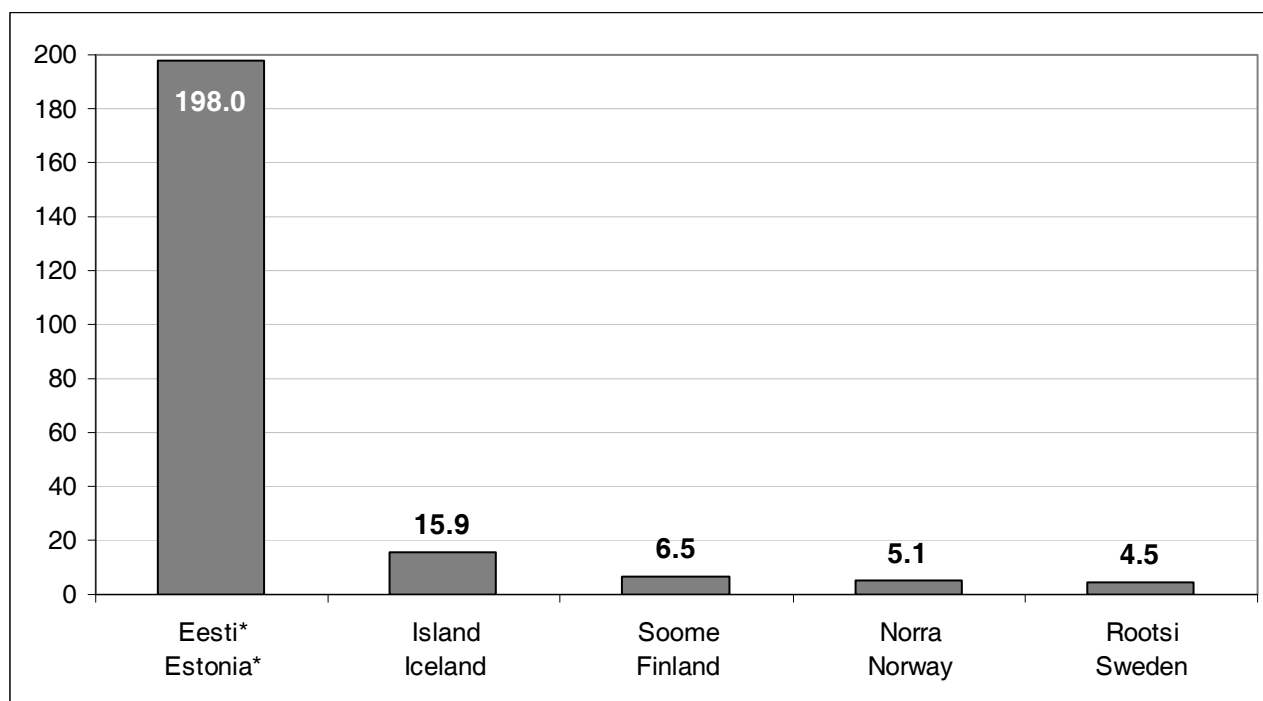
	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self- service shops</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	
Soome	344	6,5	100	344	124	<i>Finland</i>
Rootsi	411	4,5	81	332	511	<i>Sweden</i>
Norra	239	5,1	99	236	0	<i>Norway</i>
Island	49	15,9	73	36	0	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2009 - as of 01.01.2009

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009

Joonis 20. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta**
Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants

seisuga 1.1.2009 - as of 1.1.2009

* registreeritud alkoholi jaemüüjate arv seisuga 21.07.2010 - number of registered alcohol retail sellers as of 21.07.2010

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009. Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register, Statistikaamet

Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009. Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities, Statistics Estonia

Tabel 78. Alkohoolsete jookide aktsiisimaksud ja käibemaks Euroopa riikides*

Alcohol excise duties and value-added tax (VAT) in Europe*

EUR liitri 100% alkoholi kohta

EUR per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid Spirits	Vahetoode** Intermediate product**	Vein** Wine**	Õlu Beer	Käibemaks % VAT %	
EL minimum aktsiisimäär	5,50	2,50	0,00	1,87	-	EU's minimum level
Rumeenia	5,21	2,84	0,00	1,85	19,0	Romania
Bulgaaria	5,62	2,56	0,00	1,92	20,0	Bulgaria
Küpros	5,98	2,49	0,00	4,78	15,0	Cyprus
Sloveenia	6,95	3,48	0,00	6,86	20,0	Slovenia
Itaalia	8,00	3,81	0,00	5,88	20,0	Italy
Hispaania	8,30	3,09	0,00	1,99	16,0	Spain
Slovakkia	9,39	4,61	0,00	4,12	19,0	Slovakia
Ungari	9,77	4,32	0,00	5,40	20,0	Hungary
Austria	10,00	4,06	0,00	5,20	20,0	Austria
Portugal	10,01	3,24	0,00	3,46	20,0 ¹	Portugal
Luksemburg	10,41	3,72	0,00	1,98	15,0 ¹	Luxemburg
Tšehhi	10,81	10,81	0,00	2,45	19,0	Czech Republic
Kreeka	11,35	2,60	0,00	2,83	19,0	Greece
Läti	11,63	5,48	5,13	2,04	21,0	Latvia
Leedu	12,79	4,89	5,21	2,46	19,0	Lithuania
Eesti	12,91	7,89	6,04	4,92	18,0	Estonia
Saksamaa	13,03	8,50	0,00	1,97	19,0	Germany
Malta	14,00	8,33	0,00	1,86	18,0	Malta
Poola	14,67	4,91	4,25	5,07	22,0	Poland
Prantsusmaa	14,72	12,07	0,31	2,64	19,6	France
Holland	15,04	6,62	6,23	5,02	19,0	The Netherlands
Belgia	17,52	5,51	4,28	4,28	21,0	Belgium
Šveits	18,33	9,17	0,00	3,20	7,6	Switzerland
Taani	20,11	7,86	7,48	6,82	25,0	Denmark
Suurbritannia	28,03	19,63	24,09	20,39	15,0	UK
Soome	35,80	28,61	23,36	23,60	22,0	Finland
Iirimaa	39,25	22,01	29,78	19,87	21,5	Ireland
Island	45,17	33,70	26,81	20,61	24,5	Iceland
Rootsi	51,55	22,80	20,17	17,07	25,0	Sweden
Norra	73,49	47,94	47,94	47,94	25,0	Norway

* seisuga 01.01.2009 - as of 01.01.2009

¹ veini käibemaks 12% - VAT on wine 12%** aktsiisimaks on arvatatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%
excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

Allikas: Alcohol affordability and cross-border trade in alcohol, Swedish National Institute of Public Health, A 2009:6

Source: Alcohol affordability and cross-border trade in alcohol, Swedish National Institute of Public Health, A 2009:6

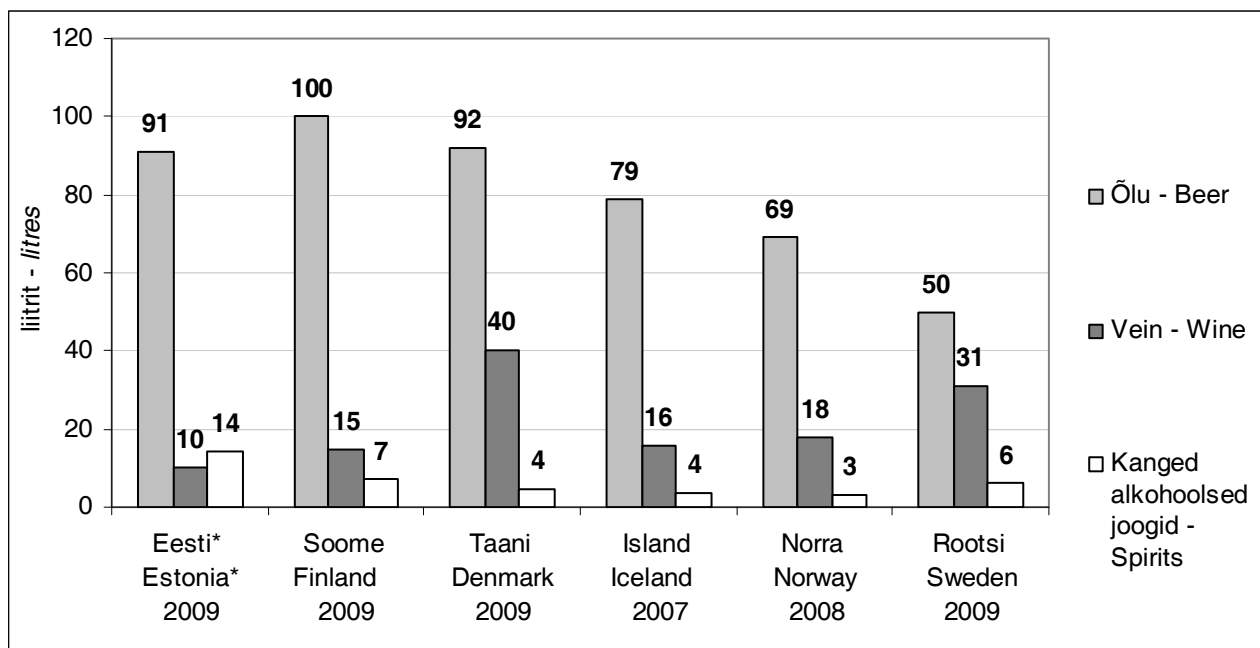
Tabel 79. **Alkoholsete jookide müük aastas***Annual sales of alcoholic beverages*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over*

		Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vein <i>Wine</i>	Long drink* <i>Long drink*</i>	Õlu <i>Beer</i>	
Soome	2009	7,17	14,58	10,75	100,03	<i>Finland</i>
Rootsi	2009	5,45	30,82	...	49,82	<i>Sweden</i>
Taani	2009	4,13	39,53	1,00	91,63	<i>Denmark</i>
Norra	2008	3,40	17,94	...	68,68	<i>Norway</i>
Island	2007	3,86	16,27	1,73	79,08	<i>Iceland</i>

... andmed puuduvad - *not available** Norras sisaldab segatud piiritusjooke - *Norway: Fruit drink, includes alcopops*

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 21. **Alkoholsete jookide müük aastas***Annual sales of alcoholic beverages*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over** sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - *including exports and consumption by tourists*

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

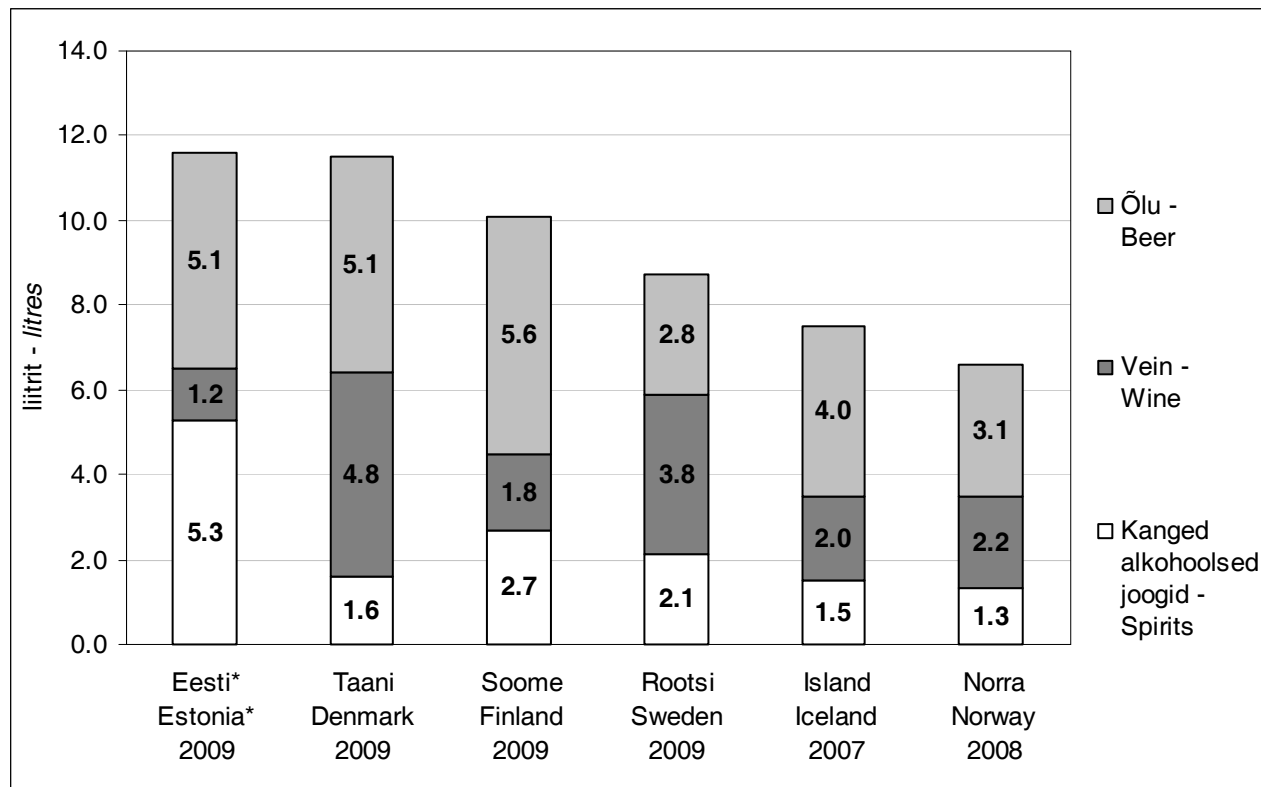
Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 80. **Alkoholsete jookide müük aastas***Annual sales of alcoholic beverages*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

	Soome Finland	Rootsi Sweden	Taani Denmark	Norra Norway	Island Iceland	
	2009	2009	2009	2008	2007	
Kanged alkohoolsed joogid	2,72	2,07	1,57	1,33	1,46	<i>Spirits</i>
Vein	1,78	3,76	4,82	2,23	2,04	<i>Wine</i>
Õlu	5,60	2,79	5,13	3,06	3,95	<i>Beer</i>
Kokku 100% alkoholi 15-aastase ja vanema elaniku kohta	10,70	8,62	11,58	6,62	7,53	<i>Total litres of 100% alcohol per inhabitant aged 15 years and over</i>
Kokku 100% alkoholi elaniku kohta	8,91	7,17	9,41	5,35	5,83	<i>Total litres of 100% alcohol per capita</i>

... andmed puuduvad - *not available*

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused
Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 22. **Alkoholsete jookide müük aastas***Sum of annual sales of alcoholic beverages*liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - *including exports and consumption by tourists*

Allikas: Valvira, THL, Tilastokeskus, Infoleht 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused
Sources: Valvira, THL, Tilastokeskus, Newsletter 18.02.2010. Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2009, SoRAD. Statistics Denmark. Alcohol and Drugs in Norway, SIRIUS 2010. Statistics Iceland. Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 81. Reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid 2008
Alcoholic beverages imported by travellers 2008
 100 % alkoholis - in 100% alcohol

	miljon liitrit <i>million litres</i>	Liitrit elaniku kohta <i>Litres per capita</i>	
Soome	7,3	1,4	<i>Finland</i>
Rootsi	13,1	1,4	<i>Sweden</i>
Norra	3,2	0,7	<i>Norway</i>
Taani	5,0	0,9	<i>Denmark</i>

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009

Tabel 82. Alkoholi poodide lahtiolekuajad
Opening hours of the alcohol shops

	E <i>Mon</i>	T <i>Tue</i>	K <i>Wed</i>	N <i>Thu</i>	R <i>Fri</i>	L <i>Sat</i>	P <i>Sun</i>	Lahtioleku aeg nädalas, tundi <i>Total hours per week</i>	
Levinumad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2009					<i>The most common opening hours as of 01.01.2009</i>				
Soome	9-20	9-20	9-20	9-20	9-20	9-18	kinni - closed	64	<i>Finland</i>
Rootsi	10-18	10-18	10-18	10-19	10-18	10-14	kinni - closed	45	<i>Sweden</i>
Norra	10-18	10-18	10-18	10-18	9-18	9-15	kinni - closed	46	<i>Norway</i>
Island	11-18	11-18	11-18	11-18	11-19	11-18	kinni - closed	43	<i>Iceland</i>
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2009					<i>Longest opening hours as of 01.01.2009</i>				
Soome	9-20	9-20	9-20	9-20	9-20	9-18	kinni - closed	64	<i>Finland</i>
Rootsi	10-20	10-20	10-20	10-20	10-20	10-15	kinni - closed	55	<i>Sweden</i>
Norra	10-18	10-18	10-18	10-18	9-18	9-15	kinni - closed	46	<i>Norway</i>
Island	9-20	9-20	9-20	9-20	9-20	11-18	kinni - closed	62	<i>Iceland</i>

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009
 Source: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009

Tabel 83. Vanusepiirang alkoholsete jookide jaemüügil*
*Age limits of selling alcoholic beverages**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	16	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2009 - as of 01.01.2009

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009

Source: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009

Tabel 84. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv
Number of on-premise sales points that sell alcohol

		Kõik alkohoolsed joogid <i>All alcoholic beverages</i>	Ainult vein ja õlu <i>Wine and beer only</i>	Ainult õlu* <i>Beer only*</i>	Kokku <i>Total</i>	100 000 elaniku kohta <i>Per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	2008	5 694	270	2 358	8 322	156	<i>Finland</i>
Rootsi	2007	9 703	948	30	10 681	116	<i>Sweden</i>
Norra	2007	5 900	1 300	100	7 300	155	<i>Norway</i>
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	160	<i>Denmark</i>
Island	2008	300	696	226	<i>Iceland</i>

... andmed puuduvad - *not available*

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi ja Norra restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut
In Finland restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages at most 4,7% by volume; in Sweden and Norway restaurants are allowed to sell only strong beer

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, Oktoober 2009

Source: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, October 2009

